

VESTNÍK

Osobitné vydanie

Dňa 27. decembra 2019

Ročník 67

OBSAH:

Opatrenie

**Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky
z 12. decembra 2019 č. 09796-2019-OL, ktorým sa mení a dopĺňa výnos Ministerstva zdravotníctva
Slovenskej republiky zo 17. septembra 2010 č. 12422/2010-OL, ktorým sa ustanovujú minimálne
štandardy pre špecializačné študijné programy, minimálne štandardy pre certifikačné študijné
programy a minimálne štandardy pre študijné programy sústavného vzdelávania a ich štruktúra
v znení neskorších predpisov**

OPATRENIE

Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky z 12. decembra 2019 č. 09796-2019-OL,

**ktorým sa mení a dopĺňa výnos Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky
zo 17. septembra 2010 č. 12422/2010-OL, ktorým sa ustanovujú minimálne
štandardy pre špecializačné študijné programy, minimálne štandardy pre
certifikačné študijné programy a minimálne štandardy pre študijné programy
sústavného vzdelávania a ich štruktúra v znení neskorších predpisov**

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky podľa § 40 ods. 2 zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ustanovuje:

Čl. I

Výnos Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky zo 17. septembra 2010 č. 12422/2010-OL, ktorým sa ustanovujú minimálne štandardy pre špecializačné študijné programy, minimálne štandardy pre certifikačné študijné programy a minimálne štandardy pre študijné programy sústavného vzdelávania a ich štruktúra (oznámenie č. 399/2010 Z. z.) v znení výnosu z 23. augusta 2011 č. 07575-OL-2011 (oznámenie č. 282/2011 Z. z.), výnosu z 24. augusta 2012 č. S04983-OL-2012 (oznámenie č. 254/2012 Z. z.), výnosu z 5. októbra 2012 č. 07617-OL-2012 (oznámenie č. 316/2012 Z. z.), výnosu z 18. novembra 2013 č. S08305-OL-2013 (oznámenie č. 401/2013 Z. z.) a výnosu z 5. februára 2014 č. 10938-OL-2013 (oznámenie č. 53/2014 Z. z.) sa mení a dopĺňa takto:

1. V § 1 ods. 8 sa slová „zdravotnícky asistent“ nahradzajú slovami „praktická sestra“.

2. § 1 sa dopĺňa odsekom 21, ktorý znie:

„(21) Minimálny štandard pre certifikačný študijný program a jeho štruktúra v zdravotníckom povolaní sanitár je uvedený v prílohe č. 18c.“.

3. Za § 1d sa vkladá § 1e, ktorý znie:

„§ 1e

(1) Minimálne štandardy pre špecializačné študijné programy v špecializačných odboroch detská psychiatria, infektológia, klinická imunológia a alergológia, pediatria, psychiatria a všeobecné lekárstvo podľa výnosu v znení účinnom do 31. decembra 2019 zostávajú platné pre špecializačné štúdium v špecializačných odboroch detská psychiatria, infektológia, klinická imunológia a alergológia, pediatria, psychiatria a všeobecné lekárstvo, ktoré sa začalo pred 1. januárom 2020.

(2) Minimálny štandard pre certifikačný študijný program v certifikovanej pracovnej činnosti choroby slizničné ústnej dutiny podľa výnosu v znení účinnom do 31. decembra 2019 zostáva platný pre certifikačnú prípravu v certifikovanej pracovnej činnosti choroby slizničné ústnej dutiny, ktorá sa začala pred 1. januárom 2020.

(3) Minimálny štandard pre študijný program sústavného vzdelávania neodkladná podpora životných funkcií podľa výnosu v znení účinnom do 31. decembra 2019 zostáva platný pre sústavné vzdelávanie neodkladná podpora životných funkcií, ktoré sa začalo pred 1. januárom 2020.“.

4. V prílohe č. 1 prvom bode sa za riadok „geriatria“ vkladá riadok „gerontopsychiatria“.

5. V prílohe č. 1 prvom bode sa za riadok „revízne lekárstvo“ vkladá riadok „sexuológia“.

6. V prílohe č. 1 druhom bude sa za riadok „endoskopická retrográdna cholangiopankreatikografia“ vkladá riadok „expertná kolposkopia“.
7. V prílohe č. 1 druhom bude sa za riadok „invazívna katétrová diagnostika a liečba porúch srdcového rytmu“ vkladá riadok „klinická osteológia“.
8. V prílohe č. 1 druhom bude sa za riadok „psychoterapia“ vkladá riadok „somnológia“.
9. V prílohe č. 1 prvom bude MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE DETSKÁ PSYCHIATRIA vrátane nadpisu znie:

**„MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM
V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE**

DETSKÁ PSYCHIATRIA

a) Charakteristika špecializačného odboru a dĺžka trvania špecializačného štúdia

1. Detská psychiatria je špecializačný odbor, ktorý sa zaobrá problematikou duševných porúch detí a mladistvých. Zahŕňa diagnostiku, liečbu, rehabilitáciu, prognózu a prevenciu.
2. Špecializačné štúdium trvá najmenej štyri roky.
3. Špecializačné štúdium nadväzuje na vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v doktorskom studijnom programe v študijnom odbore všeobecné lekárstvo.

b) Rozsah teoretických vedomostí, praktických zručností a skúseností potrebných na výkon špecializovaných pracovných činností

Položka 1

Rozsah teoretických vedomostí

A.

1. etiológia, epidemiológia duševných porúch s analýzou významnosti biologických, psychologických a sociálnych faktorov,
2. psychopatológia duševných porúch so zreteľom na detský a adolescentný vek,
3. poznanie všetkých významných aspektov raného psychomotorického vývoja predškolského veku, mladšieho a staršieho školského veku a špecifická adolescencie, a všetky faktory, ktoré ovplyvňujú vývoj dieťaťa (kognitívne, emočné, senzorické a sociálne deprivácie, vplyv separácie, vplyv psychicky alebo chronicky somaticky chorého rodiča na dieťa, vplyv rozvodu, výchovy jedným rodičom, problémy spojené s adopciou, náhradná rodinná starostlivosť, reakcie vyvolané krízami a nešťastím, problémy imigrácie a utečencov, psychosomatika a somatogénne stavy, CAN syndróm),
4. diagnostika duševných porúch špeciálne zameraná na detský a adolescentný vek, vrátane pomocných vyšetrení a dotazníkových škál; poznanie rozdielov medzi aktuálnymi klasifikačnými systémami (DSM, MKCH),
5. diferenciálna diagnostika, komorbidita jednotlivých duševných porúch u detí a adolescentov,
6. všeobecné základy psychofarmakológie a zásady racionálnej psychofarmakoterapie s osobitným zameraním na detský a adolescentný vek, zásady biologickej liečby v detskom a adolescentnom veku,
7. poznanie prognostických faktorov a zásady prevencie v detskej psychiatrii a dorastovej psychiatrii, možnosti sociálnej psychiatrie, rehabilitácie u detí a adolescentov s duševnou poruchou, možnosti podpory rodín s psychicky chorým dieťaťom,
8. poznanie princípov všeobecnej a klinickej psychológie ako nástroja na hodnotenie, liečenie a plánovanie koordinácie somatických, sociálnych, psychoterapeutických a pedagogických prístupov liečby a rehabilitačných metód u hospitalizovaných a ambulantných pacientov, metódy psychologického vyšetrenia – základy, základné poznatky vývojovej všeobecnej a klinickej psychológie, vrátane schopnosti využiť výsledky psychologického vyšetrenia,

9. základy psychoterapie individuálnej, skupinovej, rodinnej, komunitnej, rôzne spôsoby intervencie, vrátane zvládnutia krízových stavov (krízová intervencia pri nešťastiach, hromadnom ohrození, psychická reaktivita detí a mladistvých pri katastrofách a hromadných nešťastiach, organizovanie následnej pomoci pre účastníkov krízy a ich príbuzných),
10. zásady kooperácie so školami, školskými zariadeniami (špeciálne zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, špeciálne výchovné zariadenia) a inými pomáhajúcimi inštitúciami (sociálna kuratela, resocializačné zariadenia, domovy sociálnych služieb v pôsobnosti orgánu štátnej správy), inštitúciami starostlivosti o mládež, spolupráca so zariadeniami psychiatricko-sociálnej starostlivosti (rehabilitačné dielne, chránené bytové spoločenstvá, chránené dielne, chránené domovy pre mládež),
11. základy reeduukácie, rehabilitácie a kúpeľnej starostlivosti,
12. dispenzarizácia detí s duševnými poruchami a detí rodičov dispenzarizovaných pre duševnú poruchu,
13. poznanie právej problematiky (napríklad práva hospitalizovaných detí, ľudské práva so zreteľom na práva psychiatrických pacientov, právo na návštevu detí), súdnoznalecká prax pre detský vek a mladistvý vek v civilných súdnych konaniach a trestných konaniach,
14. expertná činnosť – tvorba expertíznych nálezov, potvrdení, problémy poistenia – posudzovanie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia; právne predpisy týkajúce sa odboru zdravotnej politiky, sociálneho zabezpečenia a sociálnych potrieb (starostlivosť o mentálne, duševne alebo telesne postihnutých, poistovne a poisťovacie systémy, administratíva a manažment),
15. metodika výskumu – epidemiologické podklady duševných porúch, psychiatrické aspekty verejného zdravotníctva,
16. lekárska informatika, telemedicína, administratíva, riadenie a ekonomika.

B.

1. molekulárna biológia a biochemické základy činnosti centrálnej nervovej sústavy, fyziológia a patofyziológia centrálnej nervovej sústavy, neuropsychológia od raného detstva po špecifickú adolescentného obdobia, neurozobrazovacie metódy, hlavne pri psychických entitách,
2. najbežnejšie porchy v pediatrii so špeciálnym zreteľom na detskú neurologiu (základné neurologické syndrómy, mentálne retardácie u degeneratívnych a demyelinizačných ochorení, epilepsie, základné poznatky hodnotenia EEG), diagnostika bežných detských infekčných ochorení, porchy psychomotorického vývinu, bežné ochorenia gastrointestinálneho, respiračného, vylučovacieho traktu,
3. vrodené determinanty vývoja – otázka chromozomálnych aberácií a vrodených metabolických porúch, ďalšie aspekty genetických porúch, problematika porúch „autistického spektra“,
4. pedopsychiatrické aspekty emočných reakcií somaticky chorých detí a detí s fatálnym ochorením (vzťahy chronicky somaticky chorého dieťaťa k rodičom, súrodencom, vrstvovníkom, vplyv hospitalizácie), základy sociálnej pediatrie.

Položka 2

Rozsah praktických zručností a skúseností

Oddiel 1

A. Minimálny počet zdravotných výkonov

1. Psychiatrické vyšetrenia	
1.1. dospelých psychiatrických pacientov	40
1.2. detských psychiatrických pacientov	160, z toho:
1.2.1 organické duševné porchy	5
1.2.2. duševné porchy vyvolané účinkom psychoaktívnych látok	15
1.2.3. psychotické porchy	15
1.2.4. afektívne porchy	30
1.2.5. neurotické porchy, vyvolané stresom, somatoformné porchy	15
1.2.6. behaviorálne syndrómy spojené s fyziologickými poruchami	
1.2.7. psychosexuálne porchy, návykové a impulzívne porchy	10
1.2.8. mentálna retardácia	5

	1.2.9. poruchy psychického vývinu 1.2.10. poruchy správania a emócií so začiatkom v detstve	10 25 30
2.	riešenia psychiatrických prípadov v pohotovostných službách na pracovisku detskej psychiatrie	10
3.	elektrokonvulzívna terapia (najmenej 3 na pracovisku detskej psychiatrie)	10
4.	účasť na komunite a vedenie komunity: a) účasť na komunite na pracovisku detskej psychiatrie b) vedenie komunity na pracovisku detskej psychiatrie	70, z toho najmenej 50 10
5.	aktívna spoluúčasť na konziliárnych vyšetreniach: - na pracovisku detskej psychiatrie	30, z toho najmenej 20
6.	psychoterapeutická intervencia s pacientom na pracovisku detskej psychiatrie a) podporná b) účasť na skupinovej psychoterapii	50, z toho: 40 10
7.	psychoterapeutická intervencia s rodinou - na pracovisku detskej psychiatrie	80, z toho najmenej 60
8.	psychoedukácia - na pracovisku detskej psychiatrie	50, z toho najmenej 40
9.	rozbor výsledkov psychodiagnostického vyšetrenia s klinickým psychológom - na pracovisku detskej psychiatrie	10, z toho najmenej 8
10.	vyšetrenie ambulantných pacientov pod supervíziou - na pracovisku detskej psychiatrie	20, z toho najmenej 15
11.	účasť na súdnych konaniach nedobrovoľných vstupov na psychiatriu	3
12.	krízová intervencia – intenzívna psychiatria v rámci ambulantného vyšetrenia alebo pohotovostných služieb - na pracovisku detskej psychiatrie	10, z toho najmenej 8

B. Praktické skúsenosti

- vstupný pohovor s rodičmi, odoberanie anamnézy,
- štandardné psychiatrické vyšetrenie pacienta vrátane potrebných somatických vyšetrení, realizácia psychiatrického hodnotenia, syndromologické zaradenie a diferenciálno-diagnostické úvahy vedúce k stanoveniu nozologickej jednotky, vypracovanie vstupných psychiatrických správ, vedenie chorobopisov, vypracovanie záverečných prepúšťacích správ a odporúčaní,
- vypracovanie plánu pomocných vyšetrení, terapeutický plán, prognostické zhodnotenie ochorenia,
- indikácia a využitie pomocných laboratórnych vyšetrení, vrátane využitia psychologických, liečebnopedagogických a iných vyšetrení,
- všeobecné a špeciálne diagnostické a terapeutické výkony, vrátane moderných zobrazovacích techník (napríklad MR, PET),
- praktické skúsenosti v psychofarmakoterapii, vrátane elektrokonvulzívnej terapie,
- vypracovanie návrhu doliečovacích a sociálnych opatrení (reedukácia, rehabilitačný plán),
- rôzne typy interakcie s dieťaťom z hľadiska správneho psychologického prístupu,
- interakcia v skupine chorých detí, terapeutická skupina, interdisciplinárna práca v skupine s liečebnými pedagógmi, špeciálnymi pedagógmi, sestrami, fyzioterapeutmi, lekármi fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácii, sociálnymi pracovníkmi a sociálnymi službami, spolupráca s verejnými i súkromnými organizáciami a inštitúciami,
- praktické skúsenosti v psychoterapii (dynamickej, kognitívno - behaviorálnej terapii), v krízovej intervencii, individuálnej, skupinovej, rodinnej terapii, v posudkovej činnosti pre rezort školstva, práce a sociálnych vecí, spravodlivosti, s vyhľadávaním literatúry, zdravotná výchova,
- príprava rodičov na hospitalizáciu psychiaticky chorého dieťaťa, spolupráca v rámci rooming-in,

12. organizácia a riadenie psychiatrickej starostlivosti u detí a mladistvých.

Oddiel 2

Nácvik techník komunikácie

1. osobnostné predpoklady efektívnej komunikácie,
2. verbálna a neverbálna komunikácia,
3. asertívne zvládanie konfliktov a náročných komunikačných partnerov.

c) Organizačná forma špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium sa začína dňom zaradenia do špecializačného štúdia podľa zostaveného študijného plánu. Pozostáva z praktickej časti a teoretickej časti, pričom praktické vzdelávanie má prevahu. Špecializačné štúdium sa ukončí špecializačnou skúškou, súčasťou ktorej je obhajoba písomnej práce.

d) Rozsah a zameranie odbornej zdravotníckej praxe vykonávanej na jednotlivých pracoviskách zdravotníckych zariadení, jej minimálna dĺžka a časový priebeh

1.	pracovisko detskej psychiatrie (pod vedením detského psychiatra)	36 mesiacov, z toho:
	1.1. bežné lôžkové oddelenie detskej psychiatrie	24 mesiacov
	1.2. akútne lôžkové oddelenie detskej psychiatrie	6 mesiacov
	1.3. ambulancia	2 mesiace (pod supervíziou)
	1.4. školiace pracovisko vzdelávacej ustanovizne	2 mesiace (posledný rok špecializačného štúdia)
2.	pracovisko psychiatrie dospelých	10 mesiacov
3.	pracovisko detskej neurológie	2 mesiace
4.	pracovisko detského vnútorného lekárstva	1 mesiac a 2 týždne
5.	pracovisko detskej anestéziologickej a intenzívnej medicíny	2 týždne

“.

10. V prílohe č. 1 prvom bode sa za MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE GERIATRIA vkladá MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE GERONTOPSYCHIATRIA, ktorý vrátane nadpisu znie:

„MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE

GERONTOPSYCHIATRIA

a) Charakteristika špecializačného odboru a dĺžka trvania špecializačného štúdia

1. Gerontopsychiatria je špecializačný odbor zaoberajúci sa problematikou duševných porúch u osôb nad 65 rokov. Venuje sa ich diagnostike, klasifikácii, liečbe, prevencii, rehabilitácii, prognóze, revíznym činnostiam a posudkovým činnostiam.
2. Špecializačné štúdium trvá najmenej tri roky.
3. Špecializačné štúdium nadväzuje na špecializáciu v špecializačnom odbore psychiatria.

b) Rozsah teoretických vedomostí, praktických zručností a skúseností potrebných na výkon špecializovaných pracovných činností

Položka 1

Rozsah teoretických vedomostí

A.

1. neurobiologické základy gerontopsychiatrie,
2. neurofyziologické zmeny, neuropatologické zmeny a neurochemické zmeny prebiehajúce v starnúcom mozgu,
3. starnutie organizmu ako biologický proces,
4. fyziológia starnutia psychických funkcií,

5. psychologické aspekty starnutia,
6. sociálna problematika starnutia vrátane etiopatogenetického pôsobenia sociálnych vzťahov a prostredia, sociálna práca,
7. klinické vyšetrovacie metódy, všeobecná psychopatológia, psychopatologická syndromológia,
8. pomocné vyšetrovacie metódy (laboratórne, psychodiagnostické, elektroenzefalografické, zobrazovacie), ich indikovanie a vyhodnocovanie, používanie štandardizovaných testov,
9. spracovanie výsledkov vyšetrení, vyhodnotenie výsledkov vyšetrení a sumarizácia výsledkov vyšetrení, ich analýza vo vzťahu k somatickému stavu,
10. diagnostika duševných porúch vo vyššom veku a klasifikácia duševných porúch vo vyššom veku, vypracovanie terapeutického plánu a manažérskeho plánu, zdravotná dokumentácia,
11. psychofarmakologická terapia, nežiaduce účinky liekov, vzťahy medzi psychofarmakami a skupinami farmák pre terapiu somatických ochorení,
12. iná biologická liečba (elektrokonvulzívna, magnetická stimulácia),
13. psychoterapeutické postupy a socioterapeutické postupy, ich možnosti a obmedzenia,
14. prevencia duševných porúch vo vyššom veku, rizikové faktory,
15. odborné vyjadrenia na pracovné účely a súdne účely,
16. konziliárna činnosť, jej pravidlá, špecifika, problematika špeciálnych skupín pacientov (kriticky chorý pacient, onkologický pacient, zomierajúci pacient),
17. spolupráca s inými medicínskymi odbormi (geriatria, vnútorné lekárstvo, neurológia),
18. organizácia zdravotnej starostlivosti o pacientov vo vyššom veku,
19. právne predpisy vo vzťahu k zdravotnej starostlivosti, základná orientácia v zákonoch zaoberejúcich sa problematikou sociálneho postavenia a starostlivosti o osoby vo vyššom veku,
20. klinický výskum v gerontopsychiatrii, etické pravidlá, správna klinická prax.

B. Z odboru geriatria

1. starnutie ako sociálny problém,
2. špecifická chorôb v starobe,
3. špecifická geriatrickej farmakoterapie.

Položka 2

Rozsah praktických zručností a skúseností

Oddiel 1

A. Minimálny počet zdravotných výkonov

1.	psychiatrické vyšetrenia	
1.1.	štandardná ústavná klinická prax na gerontopsychiatrii (prijatie pacienta, diagnostika pacienta, prepustenie pacienta)	100 pacientov
1.2.	organické duševné poruchy, vrátane symptomatických (okrem demencií a delírií)	50
1.3.	demencie	60
1.4.	delíriá	50
1.5.	duševné poruchy a poruchy správania vyvolané účinkom psychoaktívnych látok	20
1.6.	schizofrénia, schizotypová porucha, schizoafektívna porucha, poruchy s bludmi	15
1.7.	afektívne poruchy	15
1.8.	neurotické poruchy, stresové poruchy a somatoformné poruchy	15
1.9.	poruchy osobnosti	10
1.10.	mentálne retardácie	6
1.11.	konziliárne vyšetrenia gerontopsychiatrických pacientov na somatických oddeleniach	50
1.12.	vyšetrenie ambulantného pacienta pod supervíziou	15
2.	Iné výkony	
2.1.	elektrokonvulzívna terapia	20
2.2.	vedenie komunity	50
2.3.	spolupráca pri konziliárnych vyšetreniach iných špecialistov (hospitalizovaný pacient)	30
2.4.	psychoterapeutická intervencia individuálna	50

2.5.	skupinová psychoterapia	20
2.6.	terapeutická práca s rodinou	30
2.7.	spolupráca so sociálnou službou	30

B. Praktické skúsenosti

1. základné gerontopsychiatrické vyšetrenie, spracovanie chorobopisu, vedenie zdravotnej dokumentácie,
2. pomocné vyšetrovacie metódy v gerontopsychiatrii, ich indikovanie a interpretácia výsledkov,
3. konziliárna činnosť gerontopsychiatra.

c) Organizačná forma špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium sa začína akademickým rokom podľa zostaveného študijného plánu. Pozostáva z praktickej časti a teoretickej časti, pričom praktické vzdelávanie má prevahu. Špecializačné štúdium sa ukončí špecializačnou skúškou pred komisiou, ktorej súčasťou je obhajoba písomnej práce.

d) Rozsah a zameranie odbornej zdravotníckej praxe vykonávanej na jednotlivých pracoviskách zdravotníckych zariadení, jej minimálna dĺžka a časový priebeh

Gerontopsychiatrické pracovisko	36 mesiacov, z toho
1. jednotka intenzívnej starostlivosti	1 mesiac
2. psychiatrická ambulancia	3 mesiace
3. stacionár so zameraním na gerontopsychiatrickú starostlivosť	3 mesiace
4. geriatrické posteľové zariadenie	2 mesiace
“.	

11. V prílohe č. 1 prvom bude MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE INFEKTOLÓGIA vrátane nadpisu znie:

„MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE
INFEKTOLÓGIA

INFEKTOLÓGIA

a) Charakteristika špecializačného odboru a dĺžka trvania špecializačného štúdia

1. Infektológia je špecializačný odbor, ktorý sa zaoberá prevenciou, epidemiológiou, diagnostikou, klinikou, liečbou, dispenzarizáciou, prognózou, konziliárnou a posudkovou činnosťou pri infekčných chorobách vrátane detského veku. Infektológia je odbor so širokým interdisciplinárnym záberom.
2. Špecializačné štúdium trvá najmenej štyri roky a šesť mesiacov.
3. Špecializačné štúdium nadväzuje na vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v doktorskom študijnom programe v študijnom odbore všeobecné lekárstvo.

I. Alternatíva

Je určená pre uchádzca, ktorý je zaradený do špecializačného štúdia v špecializačnom odbore infektológia po vysokoškolskom vzdelaní druhého stupňa v doktorskom študijnom programe v študijnom odbore všeobecné lekárstvo a bez predchádzajúceho absolvovania pediatrickeho kmeňa v rámci špecializačného odboru pediatria.

b) Rozsah teoretických vedomostí, praktických zručností a skúseností potrebných na výkon špecializovaných pracovných činností

Položka 1

Rozsah teoretických vedomostí

A. V rámci spoločného internistického kmeňa

1. etiológia, patogenéza, klinické obrazy, diagnostika, diferenciálna diagnostika, liečba a prevencia vnútorných chorôb,

2. indikácie, kontraindikácie, interpretácia výsledkov diagnostických a terapeutických výkonov, laboratórnych a pomocných vyšetrení vo vnútornom lekárstve,
3. diagnostické a liečebné postupy pri zlyhávaní vnútorných orgánov a systémov (napríklad srdce, plúca, obličky, pečeň),
4. základy intenzívnej starostlivosti, monitorovanie, diagnostické a liečebné postupy pri naliehavých situáciách vo vnútornom lekárstve,
5. princípy a prax ústavnej a ambulantnej starostlivosti o chorých s vnútornými chorobami,
6. indikácie a interpretácia konziliárnych vyšetrení v internistickej praxi,

B. V rámci odboru infektológia

1. všeobecné zákonitosti a patofyziológia infekčného procesu,
2. etiológia, epidemiológia, patogenéza, klinický obraz, diagnostika, komplexná liečba a prevencia bakteriálnych, vírusových, parazitárnych a mykotických nákaz, ide predovšetkým o nákazy, ktoré sa vyskytujú v Európe a v trópoch a subtrópoch najmä tých, ktoré môžu byť zavlečené do Európy,
3. osobitosti výskytu, priebehu a komplexnej liečby infekčných chorôb u novorodencov, dojčiat, ľachavých žien, osôb vyššieho veku, chirurgicky či onkologicky chorých a u osôb s poruchami imunity,
4. infekcia HIV, starostlivosť o infikovaných chorých, prevencia tejto nákazy,
5. mikrobiologická diagnostika, interpretácia výsledkov,
6. patogenéza a diagnostika stavov, ktoré v priebehu infekčnej choroby ohrozujú život (napríklad sepsa, infekcie CNS, fulminantná vírusová hepatitída),
7. manažment pacienta s kardiopulmonálnym, hepatálnym, obličkovým zlyhaním v rámci infekčnej choroby, základy kardiopulmonálnej resuscitácie, umelej ventilácie, sepsa, diferenciálna diagnostika, manažment pacienta,
8. diferenciálna diagnostika exantému, ikteru, vírusových hepatítid, lymfadenopatie, hepatosplenomegalie, pneumonického syndrómu, meningeálneho syndrómu, hnačkového syndrómu, uroinfekcií a ďalších prejavov infekčných chorôb,
9. antiinfekčná liečba: antibiotiká, chemoterapeutiká, antiparazitárne, antivírusové antimykotické liečivá, imunomoduláciá, ich indikácie, kontraindikácie, vedľajšie účinky a liekové interakcie,
10. liečba chronickej hepatitídy B a chronickej hepatitídy C,
11. farmakoekonomika antiinfekčnej terapie,
12. prevádzka infekčného oddelenia so zvláštnym zreteľom na prevenciu nozokomiálnych nákaz a na zachovávanie bezpečnosti práce,
13. aktívna a pasívna imunizácia: dostupné prostriedky, ich indikácie, kontraindikácie, schémy podávania, nežiaduce účinky a komplikácie,
14. vedomosti o opatreniach pri epidemickom výskypu infekčných chorôb,
15. zásady dispenzárejnej starostlivosti o rekonvalescentov po infekčnej chorobe a o osoby s chronicky prebiehajúcou infekciou vrátane sociálnej a posudkovej problematiky,
16. práca na JIS, vrátane monitorovania, intenzívnej liečby a komplexnej starostlivosti pri stavoch ohrozujúcich život, ktoré vznikli v priebehu infekčnej choroby,
17. konziliárna a konzultačná služba pre ostatné lekárske odbory v problematike infekčných chorôb a antiinfekčnej terapie,
18. poskytovanie dispenzárejnej starostlivosti rekonvalescentom po infekčných chorobách,
19. účasť na protiepidemických opatreniach, izoláciu alebo karanténe osôb podľa platných predpisov,
20. prevencia a profylaxia nozokomiálnych nákaz,
21. príslušné právne predpisy, ktoré sa vzťahujú na oblasť poskytovania zdravotnej starostlivosti.

C. Vybrané oblasti z pediatrického kmeňa

1. rast, fyziologický rast a fyzický vývoj v dojčenskom veku, detstve a adolescencii, varianty a vplyv genetických faktorov a faktorov prostredia, zmeny zloženia organizmu a anatomickej zmeny závislé od veku, psychomotorický, kognitívny a sociálny vývin, reč, puberta, behaviorálne aspekty a sexualita, špecifická fungovanie rodiny, znaky jej dysfunkcie, možnosti pri ošetrovaní dieťaťa v rodine, správanie dieťaťa, jeho najčastejšie poruchy, citový vývoj a jeho možné poruchy,
2. základné pediatrické diagnostické a terapeutické postupy, zahŕňajúce anamnézu, fyzikálne vyšetrenie, laboratórne metódy a zobrazovacie metódy, diferenciálnu diagnostiku v oblastiach zvládania: urgentných stavov, vrodených vývojových chýb, porúch výživy, malabsorpcíí, chorôb

pečene, chorôb dýchacích orgánov, vrátane cystickej fibrózy, bronchiálnej hyperreaktivity, spánkovej medicíny detí, vrodených a získaných chorôb srdca a ciev, imunodeficiencií, imunopatologických reakcií, alergií, atopie, reumatických ochorení, chorôb krví, vrátane anémií, porúch hemokoagulácie, genetických ochorení, malformačných syndrómov, malignych a benignych nádorov, chorôb urogenitálneho systému, ochorení nervového systému, ochorení svalov, kostí a klíbov, ochorení endokrinných žliaz, vrátane diabetes mellitus, porúch rastu, dedičných metabolických porúch, infekčných ochorení, parazitárnych chorôb, zápalových a nezápalových kožných chorôb, základy rehabilitačnej liečby, psychologických, psychosomatických porúch, porúch správania, dorastového lekárstva, vrátane problematiky dospievania, sexuality a posudkovej činnosti.

Položka 2

Rozsah praktických zručností a skúseností

Oddiel 1

Minimálny počet zdravotných výkonov

A. V rámci spoločného internistického kmeňa		
1.	štandardná ústavná klinická prax: prijatie pacienta, anamnéza, fyzikálne vyšetrenie, opis elektrokardiografického vyšetrenia, opis röntgenologickej snímky hrudníka, interpretácia pomocných, laboratórnych a konziliárnych vyšetrení, sledovanie a liečba, prepustenie	400 pacientov
2.	opis elektrokardiografického vyšetrenia (EKG)	400
3.	opis röntgenologickej snímky hrudníka	400
4.	opis röntgenologickej snímky brucha	50
5.	venepunkcia, zavedenie venóznej cievky	50
6.	infúzna a injekčná liečba	50
7.	odber artériovej krví, interpretácia vyšetrení	20
8.	transfúzia krví a krvných prípravkov	20
9.	vyšetrenie krvného náteru	20
10.	vyšetrenie moču a močového sedimentu	20
11.	punkcie telových dutín	20
12.	odsávanie sekrétu z dýchacích ciest, inhalačná liečba, ventilácia	20
13.	katetrizácia močového mechúra u muža a u ženy	20
14.	zavedenie sondy do hornej časti gastrointestinálneho traktu	8
15.	rektoskopia	10
16.	kardiopulmonálna resuscitácia	5
17.	otoskopia	30

Asistencia pri výkone v rámci spoločného internistického kmeňa		
1.	zavedenie centrálneho venózneho katétra	5
2.	tracheálna intubácia	5
3.	defibrilácia, kardioverzia	5
4.	kardiostimulácia (dočasná, trvalá, výmena kardiostimulátora, elektródy)	5
5.	echokardiografia	20
6.	funkčné vyšetrenie kardiovaskulárneho systému (napríklad 24-hodinový záznam EKG, krvného tlaku, ergometria, „head-up tilt“ test)	20
7.	funkčné vyšetrenie respiračného systému: spirometria, bronchoskopia	20
8.	rádiadiagnostika: intervenčná rádiológia, počítačová tomografia, magnetická rezonancia, rádionuklidové vyšetrenie, pozitronová emisná tomografia	40
9.	ultrasonografia: abdomenu, štítnej žľazy, duplexná ultrasonografia ciev	40
10.	gastrointestinálna endoskopia: ezofagoskopia, gastroskopia, kolonoskopia,	20
11.	biopsia orgánov a tkanív	10

B. V rámci odboru infektológia		
B.1 komplexná diagnostika a liečba		
1.	infekčných hnačkových ochorení	100
2.	akútnej vírusovej hepatitídy	20
3.	chronickej vírusovej hepatitídy	20
4.	bronchopneumónie, vrátane nozokomiálnej	30
5.	komplikovaných infekcií horných dýchacích ciest, vrátane infekčnej mononukleózy	40
6.	infekcií kože a mäkkých tkanív	30
7.	meningítidy a ostatných infekcií CNS	20
8.	parazitárnych ochorení, vrátane malárie a iných tropických nákaz	20
9.	zoonóz	20
10.	nozokomiálnych infekcií	20
11.	horúčky nejasnej etiologie	20
12.	uzlinového syndrómu	20
13.	imunokompromitovaných pacientov s infekciou	20
B.2 Výkony súvisiace s antiinfekčnou liečbou (návrh na antiinfekčnú liečbu v spolupráci s kvalifikovaným lekárom)		
1.	vyhodnotenie výsledkov mikrobiologického vyšetrenia, vrátane stanovenia citlivosti na ATB, návrh antibiotickej terapie	500
2.	vyhodnotenie výsledkov sérologických vyšetrení, vrátane návrhu antiinfekčnej liečby	300
3.	vyhodnotenie parazitologického vyšetrenia, vrátane rozhodnutia o antiparazitárnej liečbe	40
4.	vyhodnotenie virologických vyšetrení u pacientov s chronickými infekciami	20
5.	aktívna účasť na konziliárnom vyšetrení s rozhodnutím o preskripcii	60
B. 3 Praktické skúsenosti - odber biologického materiálu na mikrobiologické vyšetrenie a zhodnotenie výsledkov		
1.	výteru z horných dýchacích ciest	100
2.	spúta na kultiváciu	50
3.	výteru z rekta	100
4.	výteru z močovej rúry	10
5.	výteru z pošvy a krčka maternice	30
6.	odber hemokultúry krvi na hemokultiváciu	100
7.	odber moču na kultiváciu cievkou	100
8.	odber mozgomiešného moku na biochemické, mikrobiologické a cytologické vyšetrenie lumbálnej punkciou	20
9.	vyhotovenie krvného náteru, vrátane vyšetrenia krvného obrazu	100
10.	vyhotovenie hrubej kvapky, vrátane farbenia podľa Giemsa	10
B.4 Iné		
1.	zhodnotenie RTG snímok hrudníka	100
2.	zhodnotenie CT a iných zobrazovacích vyšetrení (mozog, hrudník, bricho)	50
3.	zavedenie žalúdočnej a duodenálnej sondy	10
4.	ošetrenie rán kože a mäkkých tkanív a prevázová technika	50

C. Vybrané oblasti z pediatrického kmeňa		
1.	ošetrenie detského pacienta na lôžkovom oddelení	100 pacientov
2.	vyšetrenie diet'a na ambulancii – anamnéza, fyzikálne vyšetrenie, laboratórne vyšetrenia, diferenciálna diagnostika a liečba	30
3.	odber krvi u detí	20
4.	zavedenie infúzie detskému pacientovi	10
5.	odber moču, vrátane cievkovania	5
6.	odber biologického materiálu na mikrobiologické vyšetrenie	30
7.	vyšetrenie per rectum	5

8.	lumbálna punkcia	2
9.	otoskopia	20
10.	KPCR	2
11.	vyšetrenie dieťaťa na ambulantnej pohotovostnej službe	5
12.	vyšetrenie dieťaťa na ústavnej pohotovostnej službe pre deti a dorast	10
13.	ošetroenie kŕčových stavov u detí	5
14.	hodnotenie rastu a hodnotenie psychomotorického vývoja	30
15.	hodnotenie rádiogramov (hrudník, skelet, natívna snímka brucha, lebka)	50
16.	očkovanie	50
17.	zostavenie diéty pri jednotlivých ochoreniach	20

Oddiel 2

Nácvik techník komunikácie

1. osobnostné predpoklady efektívnej komunikácie,
2. verbálna a neverbálna komunikácia.
3. asertívne zvládanie konfliktov a náročných komunikačných partnerov.

c) Organizačná forma špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium sa začína dňom zaradenia do špecializačného štúdia podľa zostaveného študijného plánu. Pozostáva z teoretickej časti a praktickej časti, pričom praktické vzdelávanie má prevahu. Začína sa spoločným internistickým kmeňom v trvaní najmenej 24 mesiacov, na ktorý nadväzuje špecializačné štúdium v infektológii v trvaní najmenej 30 mesiacov vrátane pediatrickej problematiky. Špecializačné štúdium sa ukončí špecializačnou skúškou pred komisiou, ktorej súčasťou je obhajoba písomnej práce.

d) Rozsah a zameranie odbornej zdravotníckej praxe vykonávanej na jednotlivých pracoviskách zdravotníckych zariadení, jej minimálna dĺžka a časový priebeh

A. Spoločný internistický kmeň v trvaní najmenej 24 mesiacov

1.	štandardné interné oddelenie	12 mesiacov
2.	jednotka intenzívnej starostlivosti	2 mesiace
3.	príjmová ambulancia interného oddelenia alebo centrálné príjmové oddelenie nemocnice	1 mesiac
4.	voliteľný internistický odbor (napríklad vnútorné lekárstvo, gastroenterológia, geriatria, pneumológia a ftizeológia, pracovné lekárstvo)	2 mesiace
5.	oddelenie infektológie (v rámci tohto pobytu sa oboznámi aj so základmi klinickej mikrobiológie a parazitológie)	1 mesiac
6.	oddelenie klinickej onkológie	1 mesiac
7.	pracovisko laboratórnej medicíny alebo pracovisko hematológie a transfúziológie a pracovisko klinickej biochémie	1 mesiac 15 dní 15 dní
8.	chirurgické oddelenie	2 mesiace
9.	neurologické oddelenie	1 mesiac
10.	oddelenie anestéziológie a intenzívnej medicíny	1 mesiac

B. Infektológia v trvaní najmenej 30 mesiacov

1.	pracovisko infektológie	23 mesiacov
2.	výučbové zdravotnícke zariadenie vzdelávacej ustanovizne, ktorého súčasťou je oboznámenie sa s prácou na JIS a na ambulancii pre tropické choroby	1 mesiac
3.	oddelenie mikrobiológie	1 mesiac
4.	epidemiológia (regionálny úrad verejného zdravotníctva)	1 mesiac
5.	oddelenie alebo klinika pre pľúcne choroby a tuberkulózu	1 mesiac
6.	pediatrické infektologické oddelenie	3 mesiace

II. Alternatíva

Je určená pre uchádzača, ktorý vykonal zmenu zaradenia zo špecializačného odboru pediatria do špecializačného odboru infektológia po absolvovaní pediatrickeho kmeňa v rámci špecializačného odboru pediatria v trvaní najmenej 24 mesiacov. Po započítaní pediatrickeho kmeňa vzdelávacou ustanovizňou uchádzač pokračuje v špecializačnom štúdiu v odbore infektológia v trvaní najmenej 30 mesiacov, v ktorom sú zahrnuté vybrané oblasti zo spoločného internistického kmeňa. Celková dĺžka špecializačného štúdia je sumárne najmenej 54 mesiacov.

b) Rozsah teoretických vedomostí, praktických zručností a skúseností potrebných na výkon špecializovaných pracovných činností

Položka 1

Rozsah teoretických vedomostí

A. V rámci odboru infektológia

1. zásady očkovania,
2. všeobecné zákonitosti a patofyziológia infekčného procesu,
3. etiológia, epidemiológia, patogenéza, klinický obraz, diagnostika, komplexná liečba prevencia bakteriálnych, vírusových, parazitárnych a mykotických nákaz, ide predovšetkým o nákazy, ktoré sa vyskytujú v Európe a v trópoch a subtrópoch najmä tých, ktoré môžu byť zavlečené do Európy,
4. osobitosti výskytu, priebehu a komplexnej liečby infekčných chorôb u novorodencov, dojčiat u ťažkých žien, osôb vyššieho veku, chirurgicky či onkologicky chorých a u osôb s poruchami imunity,
5. infekcia HIV, starostlivosť o infikovaných chorých, prevencia tejto nákazy,
6. mikrobiologická diagnostika, interpretácia výsledkov,
7. patogenéza a diagnostika stavov, ktoré v priebehu infekčnej choroby ohrozujú život (napríklad sepsa, infekcie CNS, fulminantná vírusová hepatitída),
8. manažment pacienta s kardiopulmonálnym, hepatálnym, obličkovým zlyhaním v rámci infekčnej choroby, základy kardiopulmonálnej resuscitácie, umelej ventilácii, sepsa, diferenciálna diagnostika, manažment pacienta,
9. diferenciálna diagnostika exantému, ikteru, vírusových hepatitíd, lymfadenopatie, hepatosplenomegálie, pneumonického syndrómu, meningeálneho syndrómu, hnačkového syndrómu, uroinfekcií a ďalších prejavov infekčných chorôb,
10. antiinfekčná liečba: antibiotiká, chemoterapeutiká, antiparazitárne, antivírusové a antimykotické liečivá, imunomodulancia, ich indikácie, kontraindikácie, vedľajšie účinky a liekové interakcie,
11. liečba chronickej hepatitídy B a chronickej hepatitídy C,
12. farmakoekonomika antiinfekčnej terapie,
13. prevádzka infekčného oddelenia zo zvláštnym zreteľom na prevenciu nozokomiálnych nákaz a na zachovávanie bezpečnosti práce,
14. aktívna a pasívna imunizácia: dostupné prostriedky, ich indikácie, kontraindikácie, schémy podávania, nežiaduce účinky a komplikácie,
15. vedomosti o opatreniach pri epidemickom výskypu infekčných chorôb,
16. zásady dispenzárnej starostlivosti o rekonvalescentov po infekčnej chorobe a o osoby s chronicky prebiehajúcou infekciou vrátane sociálnej a posudkovej problematiky,
17. práca na JIS, vrátane monitorovania, intenzívnej liečby a komplexnej starostlivosti pri stavoch ohrozujúcich život, ktoré vznikli v priebehu infekčnej choroby,
18. konziliárna a konzultačná služba pre ostatné lekárske odbory v problematike infekčných chorôb a antiinfekčnej terapie,
19. poskytovanie dispenzárnej starostlivosti rekonvalescentom po infekčných chorobách,
20. účasť na protiepidemických opatreniach, izoláciu alebo karanténe osôb podľa platných predpisov,
21. prevencia a profylaxia nozokomiálnych nákaz,
22. príslušné právne predpisy, ktoré sa vzťahujú na oblasť poskytovania zdravotnej starostlivosti.

B. Vybrané oblasti zo spoločného internistického kmeňa

1. etiológia, patogenéza, klinické obrazy, diagnostika, diferenciálna diagnostika, liečba a prevencia vnútorných chorôb,
2. indikácie, kontraindikácie, interpretácia výsledkov diagnostických a terapeutických výkonov, laboratórnych a pomocných vyšetrení vo vnútornom lekárstve,
3. základy intenzívnej starostlivosti, monitorovanie, diagnostické a liečebné postupy pri naliehavých situáciach vo vnútornom lekárstve.

Položka 2**Rozsah praktických zručností a skúseností****Oddiel 1****Minimálny počet zdravotných výkonov**

A. V rámci odboru infektológia		
A.1 komplexná diagnostika a liečba		
1.	infekčných hnačkových ochorení	100
2.	akútnej vírusovej hepatitídy	20
3.	chronickej vírusovej hepatitídy	20
4.	bronchopneumónie, vrátane nozokomiálnej	30
5.	komplikovaných infekcií horných dýchacích ciest, vrátane infekčnej mononukleózy	40
6.	infekcií kože a mäkkých tkanív	30
7.	meningítidy a ostatných infekcií CNS	20
8.	parazitárnych ochorení, vrátane malárie a iných tropických nákaz	20
9.	zoonóz	20
10.	nozokomiálnych infekcií	20
11.	horúčky nejasnej etiologie	20
12.	uzlinového syndrómu	20
13.	imunokompromitovaných pacientov s infekciou	20
A.2 Výkony súvisiace s antiinfekčnou liečbou (návrh na antiinfekčnú liečbu v spolupráci s kvalifikovaným lekárom)		
1.	vyhodnotenie výsledkov mikrobiologického vyšetrenia, vrátane stanovenia citlivosti na ATB, návrh antibiotickej terapie	500
2.	vyhodnotenie výsledkov sérologických vyšetrení, vrátane návrhu antiinfekčnej liečby	300
3.	vyhodnotenie parazitologického vyšetrenia, vrátane rozhodnutia o antiparazitárnej liečbe	40
4.	vyhodnotenie virologických vyšetrení u pacientov s chronickými infekciami	20
5.	aktívna účasť na konziliárnom vyšetrení s rozhodnutím o preskripcii	60
A. 3 Praktické skúsenosti - odber biologického materiálu na mikrobiologické vyšetrenie a zhodnotenie výsledkov		
1.	výteru z horných dýchacích ciest	100
2.	spúta na kultiváciu	50
3.	výteru z rekta	100
4.	výteru z močovej rúry	10
5.	výteru z pošvy a krčka maternice	30
6.	odber hemokultúry krvi na hemokultiváciu	100
7.	odber moču na kultiváciu cievkou	100
8.	odber mozgomiešného moku na biochemické, mikrobiologické a cytologické vyšetrenie lumbálnej punkciou	20
9.	vyhotovenie krvného náteru, vrátane vyšetrenia krvného obrazu	100
10.	vyhotovenie hrubej kvapky, vrátane farbenia podľa Giemsa	10
A.4 Iné		
1.	zhodnotenie RTG snímok hrudníka	100
2.	zhodnotenie CT a iných zobrazovacích vyšetrení (mozog, hrudník, bricho)	50
3.	zavedenie žalúdočnej a duodenálnej sondy	10
4.	ošetrenie rán kože a mäkkých tkanív a prevádzová technika	50

B. Vybrané oblasti zo spoločného internistického kmeňa		
1.	štandardná ústavná klinická prax: prijatie, pacienta, anamnéza, fyzikálne vyšetrenie, opis elektrokardiografického vyšetrenia, opis röntgenologickej snímky hrudníka, interpretácia pomocných, laboratórnych a konziliárnych vyšetrení, sledovanie a liečba, prepustenie	100 pacientov
2.	opis elektrokardiografického vyšetrenia (EKG)	100
3.	opis röntgenologickej snímky hrudníka	100
4.	opis röntgenologickej snímky brucha	12
5.	venepunkcia, zavedenie venóznej cievky	25
6.	infúzna a injekčná liečba	50
7.	vyšetrenie krvného náteru	10
8.	vyšetrenie moču a močového sedimentu	5
9.	punkcie telových dutín	5
10.	odsávanie sekrétu z dýchacích ciest, inhalačná liečba, ventilácia	20
11.	zavedenie sondy do hornej časti gastrointestinálneho traktu	2
12.	KPCR	2

Oddiel 2

Nácvik techník komunikácie

1. osobnostné predpoklady efektívnej komunikácie,
2. verbálna a neverbálna komunikácia.
3. asertívne zvládanie konfliktov a náročných komunikačných partnerov.

c) Organizačná forma špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium sa začína dňom zaradenia do špecializačného štúdia podľa zostaveného študijného plánu. Pozostáva z teoretickej časti a praktickej časti, pričom praktické vzdelávanie má prevahu. Špecializačné štúdium v infektológii v trvaní najmenej 30 mesiacov nadväzuje na absolvovanie pediatrického kmeňa v trvaní najmenej 24 mesiacov v rámci špecializačného odboru pediatria. Špecializačné štúdium sa ukončí špecializačnou skúškou pred komisiou, ktorej súčasťou je obhajoba písomnej práce.

d) Rozsah a zameranie odbornej zdravotníckej praxe vykonávanej na jednotlivých pracoviskách zdravotníckych zariadení, jej minimálna dĺžka a časový priebeh

A. Infektológia v trvaní najmenej 30 mesiacov

1.	pracovisko infektológie	23 mesiacov
2.	výučbové zdravotnícke zariadenie vzdelávacej ustanovizne, ktorého súčasťou je oboznámenie sa s prácou na JIS a na ambulancii pre tropické choroby	1 mesiac
3.	oddelenie mikrobiológie	1 mesiac
4.	epidemiológia (regionálny úrad verejného zdravotníctva)	1 mesiac
5.	oddelenie pneumológie a ftizeológie	1 mesiac
6.	infektologické oddelenie pre dospelých	3 mesiace
“.		

12. V prílohe č. 1 prvom bode MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE KLINICKÁ IMUNOLÓGIA A ALERGOLÓGIA vrátane nadpisu znie:

„MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE

KLINICKÁ IMUNOLÓGIA A ALERGOLÓGIA

a) Charakteristika špecializačného odboru a dĺžka trvania špecializačného štúdia

1. Klinická imunológia a alergológia je špecializačný odbor, ktorý využíva poznatky všeobecnej imunológie a alergológie v liečebnej a preventívnej starostlivosti, vrátane detského veku. Zahŕňa dve integrálne zložky – klinickú a laboratórnu. Aplikuje najnovšie poznatky v odbornej praxi pri objasňovaní etiopatogenézy chorôb imunitného systému, pri určení správnej diagnózy, pri dynamickom sledovaní priebehu, pri liečbe a dispenzarizácii, pri určení prognózy a pri odhalovaní

- vrodených a získaných porúch imunitného systému. Svojím charakterom činnosti sa klinická imunológia a alergológia prelínajú všetkými lekárskymi odbormi.
2. Špecializačné štúdium trvá najmenej päť rokov.
  3. Špecializačné štúdium nadväzuje na vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v doktorskom študijnom programe v študijnom odbore všeobecné lekárstvo.

I. Alternatíva

Je určená pre uchádzača, ktorý je zaradený do špecializačného štúdia v špecializačnom odbore klinická imunológia a alergológia po vysokoškolskom vzdelaní druhého stupňa v doktorskom študijnom programe v študijnom odbore všeobecné lekárstvo a bez predchádzajúceho absolvovania pediatrickej kmeňa v rámci špecializačného odboru pediatria.

b) Rozsah teoretických vedomostí, praktických zručností a skúseností potrebných na výkon špecializovaných pracovných činností

Položka 1

Rozsah teoretických vedomostí

A. V rámci spoločného internistického kmeňa

1. etiológia, patogenéza, klinické obrazy, diagnostika, diferenciálna diagnostika, liečba a prevencia vnútorných chorôb,
2. indikácie, kontraindikácie, interpretácia výsledkov diagnostických a terapeutických výkonov, laboratórnych a pomocných vyšetrení vo vnútornom lekárstve,
3. diagnostické a liečebné postupy pri zlyhávaní vnútorných orgánov a systémov (napríklad srdce, pluca, obličky, pečeň),
4. základy intenzívnej starostlivosti, monitorovanie, diagnostické a liečebné postupy pri naliehavých situáciach vo vnútornom lekárstve,
5. princípy a prax ústavnej a ambulantnej starostlivosti o chorých s vnútornými chorobami,
6. indikácie a interpretácia konziliárnych vyšetrení v internistickej praxi.

B. V rámci odboru klinická imunológia a alergológia

1. základné princípy neadaptívnej imunity - fagocytóza, zápal, komplement, vzorkové receptory, proteíny akútnej fázy, NK-bunky,
2. základné princípy adaptívnej imunity - antigén (alergén), protílátky, lymfocyty, cytokíny, diferenciačné antigény, prezentácia antigénov, imunologická reštrikcia, kooperácia buniek, imunologická tolerancia, imunitná odpoveď *in vivo*,
3. základy genetickej determinácie imunitnej odpovede,
4. imunodeficiencie primárne a sekundárne (najmä AIDS),
5. princípy hypersenzitívnych alergických reakcií,
6. autoimunita a autoimunitné choroby,
7. autoinflamačné (samozápalové) choroby,
8. antiinfekčná imunita,
9. protinádorová imunita,
10. imunológia a imunogenetika transplantácií a tkanív a orgánov,
11. feto-maternálne vzťahy, imunológia tehotenstva a špecifická imunológia detského veku, imunosenescencia,
12. imunoterapia a imunomodulácia, princípy vakcinácie,
13. princíp diagnostiky *in vivo* – kožné testy, spirometria, provokačné a eliminačné testy.

B.1. V rámci špecifických imunologických a alergologických vyšetrovávacích metód, laboratórnej medicíny, posudkového a revízneho lekárstva, medicínskeho práva a organizácie zdravotníctva

1. laboratórne vyšetrovacie metódy na posúdenie funkcie neadaptívnej imunity - fagocytóza, komplement, proteíny akútnej fázy, NK-bunky,
2. laboratórne vyšetrovacie metódy na posúdenie funkcie adaptívnej imunity - sérologické metódy klasické a moderné, celulárne testy, stanovenie koncentrácií cytokínov, určovanie diferenciačných antigénov (imunofenotypizácia, imunofluorescencia),

3. laboratórne vyšetrovacie metódy v alergológii - hladiny celkového IgE a špecifických IgE protílátok (pomocou alergénových extraktov a molekulovej - komponentovej diagnostiky), test blastickej transformácie lymfocytov, testy aktivácie a degranulácie bazofilov,
4. laboratórne vyšetrovacie metódy v transplantáčnej imunológii - sérologické, celulárne a molekulovo-genetické metódy,
5. princípy posudzovania imunopatologických stavov a revíznej činnosti,
6. aktuálny stav organizácie odborných liečebno-preventívnych činností v odbore,
7. právne predpisy, ktoré sa vzťahujú na oblasť poskytovania zdravotnej starostlivosti.

C. Vybrané oblasti z pediatrickeho kmeňa

1. rast, fyziologický rast a fyzický vývoj v dojčenskom veku, detstve a adolescencii, varianty a vplyv genetických faktorov a faktorov prostredia, zmeny zloženia organizmu a anatomické zmeny závislé od veku, psychomotorický, kognitívny a sociálny vývin, reč, puberta, behaviorálne aspekty a sexualita, špecifiká fungovania rodiny, znaky jej dysfunkcie, možnosti pri ošetrovaní dieťaťa v rodine, správanie dieťaťa, jeho najčastejšie poruchy, citový vývoj a jeho možné poruchy,
2. základné pediatrické diagnostické a terapeutické postupy, zahŕňajúce anamnézu, fyzikálne vyšetrenie, laboratórne metódy a zobrazovacie metódy, diferenciálnu diagnostiku v oblastiach zvládania: urgentných stavov, vrodených vývojových chýb, porúch výživy, malabsorpcií, chorôb pečene, chorôb dýchacích orgánov, vrátane cystickej fibrózy, bronchiálnej hyperreaktivity, spánkovej medicíny detí, vrodených a získaných chorôb srdca a ciev, imunodeficiencií, imunopatologických reakcií, alergií, atopie, reumatických ochorení, chorôb krví, vrátane anémií, porúch hemokoagulácie, genetických ochorení, malformačných syndrómov, maligných a benigných nádorov, chorôb urogenitálneho systému, ochorení nervového systému, ochorení svalov, kostí a kĺbov, ochorení endokrinných žliaz, vrátane diabetes mellitus, porúch rastu, dedičných metabolických porúch, infekčných ochorení, parazitárnych chorôb, zápalových a nezápalových kožných chorôb, základy rehabilitačnej liečby, psychologickej, psychosomatických porúch, porúch správania, dorastového lekárstva, vrátane problematiky dospievania, sexuality a posudkovej činnosti.

Položka 2

Rozsah praktických zručností a skúseností

Oddiel 1

Minimálny počet zdravotných výkonov

A. V rámci spoločného internistického kmeňa		
1.	štandardná ústavná klinická prax: prijatie, pacienta, anamnéza, fyzikálne vyšetrenie, opis elektrokardiografického vyšetrenia, opis röntgenologickej snímky hrudníka, interpretácia pomocných, laboratórnych a konziliárnych vyšetrení, sledovanie a liečba, prepustenie	400 pacientov
2.	opis elektrokardiografického vyšetrenia (EKG)	400
3.	opis röntgenologickej snímky hrudníka	400
4.	opis röntgenologickej snímky brucha	50
5.	venepunkcia, zavedenie venóznej cievky	50
6.	infúzna a injekčná liečba	50
7.	odber artériovej krvi, interpretácia vyšetrení	20
8.	transfúzia krvi a krvných prípravkov	20
9.	vyšetrenie krvného náteru	20
10.	vyšetrenie moču a močového sedimentu	20
11.	punkcie telových dutín	20
12.	odsávanie sekrétu z dýchacích ciest, inhalačná liečba, ventilácia	20
13.	katetrizácia močového mechúra u muža a u ženy	20
14.	rekotoskopia	10
15.	zavedenie sondy do hornej časti gastrointestinálneho traktu	8
16.	KPCR	5

Asistencia pri výkone		
1.	zavedenie centrálneho venózneho katétra	5
2.	tracheálna intubácia	5
3.	defibrilácia, kardioverzia	5
4.	kardiostimulácia (dočasná, trvalá, výmena kardiostimulátora, elektródy)	5
5.	echokardiografia	20
6.	funkčné vyšetrenie kardiovaskulárneho systému (napríklad 24-hodinový záznam EKG, krvného tlaku, ergometria, „head-up tilt“ test)	20
7.	funkčné vyšetrenie respiračného systému: spirometria, bronchoskopia	20
8.	rádiodiagnostika: intervenčná rádiológia, počítačová tomografia, magnetická rezonancia, rádionuklidové vyšetrenie, pozitronová emisná tomografia	40
9.	ultrasonografia: abdomenu, štítnej žľazy, duplexná ultrasonografia ciev	40
10.	gastrointestinálna endoskopia: ezofagoskopia, gastroskopia, kolonoskopia	20
11.	biopsia orgánov a tkanív	10

B. V rámci odboru klinická imunológia a alergológia			
B.1. Diagnostika			
B.1.1.			
1.		kožné testy (realizácia a vyhodnotenie):	
	1.1.	prick	150
	1.2.	prick to prick	10
	1.3.	intradermálne	50
	1.4.	epikutánne	50
	1.5.	chladowý	10
B.1.2.			
1.		expozičné testy:	
	1.1.	realizácia a vyhodnotenie - bronchomotorické spirometrické	
	1.1.1.	bronchodilatačné	50
	1.1.2.	bronchokonstričné	20
	1.2.	špecifické a nešpecifické	
	1.2.1	potravinové provokačné	10
	1.2.2	liekové provokačné	10
	1.3.	eliminačné: potraviny, životné a pracovné prostredie, xenobiotiká	100
	1.4.	individuálna príprava alergénov pre testy	5
	1.5.	odber a spracovanie biologického materiálu na imunologické vyšetrenie	100
	1.6.	indikácia, vyhodnotenie a interpretácia laboratórnych testov pri ochoreniach spôsobených poruchou imunitného systému	500
	1.7.	realizácia laboratórneho vyšetrenia z biologického materiálu aktuálnymi metodikami, relevantnosť a interpretácia výsledkov:	
	1.7.1.	humorálnej imunity	200
	1.7.2.	celulárnej imunity	200
B.2. Terapia			
1.		vypracovanie individuálneho terapeutického programu:	
	1.1.	pre pacienta s poruchou IS s využitím uvedených diagnostických postupov	
	1.1.1.	špecifická alergénová vakcinácia	250
	1.1.2.	farmakoterapia alergie	500
	1.1.3.	farmakoterapia imunodeficientných stavov	300
	1.1.4.	farmakoterapia autoimunitných ochorení	100
	1.1.5.	inhalačná terapia a jej nacvičovanie	20
	1.1.6.	edukácia pacienta s chronickým ochorením	200
	1.1.7.	terapia život ohrozujúcich imunopatologických stavov – nacvičovanie	100
	1.1.8.	konziliárna činnosť v rámci diferenciálneho diagnostického procesu u hospitalizovaného pacienta pre iné klinické odbory	200

B.3. Praktické skúsenosti

1. odobratie kompletnej a presnej anamnézy so zameraním na poruchy imunity a zistenie alergénov, fyzikálne vyšetrenie, určenie diagnózy, zostavenie liečebného plánu,
2. určenie indikácie, kontraindikácií a interpretácia diagnostických, funkčných a provokačných testov,
3. správna indikácia farmakoterapie, osobitne imunomodulačnej a špecifickej alergénovej imunoterapie,
4. zostavenie edukačného programu pre pacienta,
5. verbálne a písomné konzultácie,
6. tímové sledovanie pacienta.

C. Vybrané oblasti z pediatrickeho kmeňa

1.	ošetroenie detského pacienta na lôžkovom oddelení	100 pacientov
2.	vyšetrenie dieťaťa na ambulancii – anamnéza, fyzikálne vyšetrenie, laboratórne vyšetrenia, diferenciálna diagnostika a liečba	30
3.	odber krvi u detí	20
4.	zavedenie infúzie detskému pacientovi	10
5.	odber moču, vrátane cievkovania	5
6.	odber biologického materiálu na mikrobiologické vyšetrenie	30
7.	vyšetrenie per rectum	5
8.	lumbálna punkcia	2
9.	otoskopia	20
10.	KPCR	2
11.	vyšetrenie dieťaťa na ambulantnej pohotovostnej službe	5
12.	vyšetrenie dieťaťa na ústavnej pohotovostnej službe pre deti a dorast	10
13.	ošetroenie kŕčových stavov u detí	5
14.	hodnotenie rastu a hodnotenie psychomotorického vývoja	30
15.	hodnotenie rádiogramov (hrudník, skelet, natívna snímka brucha, lebka)	50
16.	očkovanie	50
17.	zostavenie diéty pri jednotlivých ochoreniach	20

Oddiel 2

Nácvik techník komunikácie

1. osobnostné predpoklady efektívnej komunikácie,
2. verbálna a neverbálna komunikácia.
3. asertívne zvládanie konfliktov a náročných komunikačných partnerov.

c) Organizačná forma špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium sa začína dňom zaradenia do špecializačného štúdia podľa zostaveného študijného plánu. Pozostáva z teoretickej časti a praktickej časti, pričom praktické vzdelávanie má prevahu. Začína sa spoločným internistickým kmeňom v trvaní najmenej 24 mesiacov, na ktorý nadväzuje špecializačné štúdium v klinickej imunológii v trvaní najmenej 36 mesiacov vrátane pediatrickej problematiky. Špecializačné štúdium sa ukončí špecializačnou skúškou pred komisiou, ktorej súčasťou je obhajoba písomnej práce.

d) Rozsah a zameranie odbornej zdravotníckej praxe vykonávanej na jednotlivých pracoviskách zdravotníckych zariadení, jej minimálna dĺžka a časový priebeh

A. Spoločný internistický kmeň v trvaní najmenej 24 mesiacov

1.	štandardné interné oddelenie	12 mesiacov
2.	jednotka intenzívnej starostlivosti	2 mesiace
3.	príjmová ambulancia interného oddelenia alebo centrálné príjmové oddelenie nemocnice	1 mesiac
4.	voliteľný internistický odbor (napríklad vnútorné lekárstvo, gastroenterológia, geriatria, pneumológia a ftizeológia,	2 mesiace

	pracovné lekárstvo)	
5.	oddelenie infektológie (v rámci tohto pobytu sa oboznámi aj so základmi klinickej mikrobiológie a parazitológie)	1 mesiac
6.	oddelenie klinickej onkológie	1 mesiac
7.	pracovisko laboratórnej medicíny alebo pracovisko hematológie a transfúziológie a pracovisko klinickej biochémie	1 mesiac 15 dní 15 dní
8.	chirurgické oddelenie	2 mesiace
9.	neurologické oddelenie	1 mesiac
10.	oddelenie anestéziológie a intenzívnej medicíny	1 mesiac

B. Klinická imunológia a alergológia v trvaní najmenej 36 mesiacov

1.	pediatrické oddelenie	6 mesiacov
2.	ambulantné alebo klinické pracovisko klinickej imunológie a alergológie	23 mesiacov
3.	laboratórium klinickej imunológie a alergológie	3 mesiace
4.	oddelenie dermatovenerológie	2 mesiace
5.	oddelenie otorinolaryngológie	1 mesiac
6.	oddelenie pneumológie a ftizeológie	1 mesiac

II. Alternatíva

Je určená pre uchádzača, ktorý vykonal zmenu zaradenia zo špecializačného odboru pediatria do špecializačného odboru klinická imunológia a alergológia po absolvovaní pediatrického kmeňa v rámci špecializačného odboru pediatria v trvaní najmenej 24 mesiacov. Po započítaní pediatrického kmeňa vzdelávacou ustanovizňou uchádzač pokračuje v špecializačnom štúdiu v odbore klinická imunológia a alergológia v trvaní najmenej 36 mesiacov, v ktorom sú zahrnuté vybrané oblasti zo spoločného internistického kmeňa. Celková dĺžka špecializačného štúdia je sumárne najmenej 60 mesiacov.

b) Rozsah teoretických vedomostí, praktických zručností a skúseností potrebných na výkon špecializovaných pracovných činností

Položka 1

Rozsah teoretických vedomostí

A. V rámci odboru klinická imunológia a alergológia

1. základné princípy neadaptívnej imunity - fagocytóza, zápal, komplement, vzorkové receptory, proteíny akútnej fázy, NK-bunky,
2. základné princípy adaptívnej imunity - antigén (alergén), protilátky, lymfocyty, cytokíny, diferenciačné antigény, prezentácia antigénov, imunologická reštrikcia, kooperácia buniek, imunologická tolerancia, imunitná odpoveď in vivo,
3. základy genetickej determinácie imunitnej odpovede,
4. imunodeficiencie primárne a sekundárne (najmä AIDS),
5. princípy hypersenzitívnych alergických reakcií,
6. autoimunita a autoimunitné choroby,
7. autoinflamačné (samozápalové) choroby
8. antiinfekčná imunita,
9. protinádorová imunita,
10. imunológia a imunogenetika transplantácií a tkanív a orgánov,
11. feto-maternálne vzťahy, imunológia tehotenstva a špecifická imunológia detského veku, imunosenescencia,
12. imunoterapia a imunomodulácia, princípy vakcinácie,
13. princíp diagnostiky in vivo – kožné testy, spirometria, provokačné a eliminačné testy.

A.1. V rámci špecifických imunologických a alergologických vyšetrovacích metód, laboratórnej medicíny, posudkového a revízneho lekárstva, medicínskeho práva a organizácie zdravotníctva

1. laboratórne vyšetrovacie metódy na posúdenie funkcie neadaptívnej imunity - fagocytóza, komplement, proteíny akútnej fázy, NK-bunky,
2. laboratórne vyšetrovacie metódy na posúdenie funkcie adaptívnej imunity - sérologické metódy klasické a moderné, celulárne testy, stanovenie koncentrácií cytokínov, určovanie diferenciačných antigénov (imunofenotypizácia, imunofluorescencia),
3. laboratórne vyšetrovacie metódy v alergológií - hladiny celkového IgE a špecifických IgE protilátok (pomocou alergénových extraktov a molekulovej - komponentovej diagnostiky), test blastickej transformácie lymfocytov, testy aktivácie a degranulácie bazofilov,
4. laboratórne vyšetrovacie metódy v transplantačnej imunológii - sérologické, celulárne a molekulovo-genetické metódy,
5. princípy posudzovania imunopatologických stavov a revíznej činnosti,
6. aktuálna zdravotnícka legislatíva,
7. aktuálny stav organizácie odborných liečebno-preventívnych činností v odbore,
8. právne predpisy, ktoré sa vzťahujú na oblasť poskytovania zdravotnej starostlivosti.

B. Vybrané oblasti zo spoločného internistického kmeňa

1. etiológia, patogenéza, klinické obrazy, diagnostika, diferenciálna diagnostika, liečba a prevencia vnútorných chorôb,
2. indikácie, kontraindikácie, interpretácia výsledkov diagnostických a terapeutických výkonov, laboratórnych a pomocných vyšetrení vo vnútornom lekárstve,
3. základy intenzívnej starostlivosti, monitorovanie, diagnostické a liečebné postupy pri naliehavých situáciách vo vnútornom lekárstve.

Položka 2

Rozsah praktických zručností a skúseností

Oddiel 1

Minimálny počet zdravotných výkonov

A. V rámci odboru klinická imunológia a alergológia

A.1. Diagnostika			
A.1.1.			
1.		kožné testy (realizácia a vyhodnotenie):	
	1.1.	Prick	150
	1.2.	prick to prick	10
	1.3.	intradermálne	50
	1.4.	epikutánne	50
	1.5.	chladowý	10
A.1.2.			
1.		expozičné testy:	
	1.1.	realizácia a vyhodnotenie - bronchomotorické spirometrické	
	1.1.1.	bronchodilatačné	50
	1.1.2.	bronchokonstričné	20
	1.2.	špecifické a nešpecifické	
	1.2.1.	potravinové provokačné	10
	1.2.2.	liekové provokačné	10
	1.3.	eliminačné: potraviny, životné a pracovné prostredie, xenobiotiká	100
	1.4.	individuálna príprava alergénov pre testy	5
	1.5.	odber a spracovanie biologického materiálu na imunologické vyšetrenie	100
	1.6.	indikácia, vyhodnotenie a interpretácia laboratórnych testov pri ochoreniach spôsobených poruchou imunitného systému	500

	1.7.	realizácia laboratórneho vyšetrenia z biologického materiálu aktuálnymi metodikami, relevantnosť a interpretácia výsledkov:	
	1.7.1.	humorálnej imunity	200
	1.7.2.	celulárnej imunity	200
A.2. Terapia			
1.		vypracovanie individuálneho terapeutického programu:	
	1.1.	pre pacienta s poruchou IS s využitím uvedených diagnostických postupov	
	1.1.1.	špecifická alergénová vakcinácia	250
	1.1.2.	farmakoterapia alergie	500
	1.1.3.	farmakoterapia imunodeficientných stavov	300
	1.1.4.	farmakoterapia autoimunitných ochorení	100
	1.1.5.	inhalačná terapia a jej nacičovanie	20
	1.1.6.	edukácia pacienta s chronickým ochorením	200
	1.1.7.	terapia život ohrozujúcich imunopatologickej stavov – nacičovanie	100
	1.1.8.	konziliárna činnosť v rámci diferenciálneho diagnostického procesu u hospitalizovaného pacienta pre iné klinické odbory	200

B. Praktické skúsenosti

1. odobratie kompletnej a presnej anamnézy so zameraním na poruchy imunity a zistenie alergénov, fyzikálne vyšetrenie, určenie diagnózy, zostavenie liečebného plánu,
2. určenie indikácie, kontraindikácií a interpretácia diagnostických, funkčných a provokačných testov,
3. správna indikácia farmakoterapie, osobitne imunomodulačnej a špecifickej alergénovej imunoterapie,
4. zostavenie edukačného programu pre pacienta,
5. verbálne a písomné konzultácie,
6. tímové sledovanie pacienta.

C. Vybrané oblasti zo spoločného internistického kmeňa		
1.	štandardná ústavná klinická prax: prijatie, pacienta, anamnéza, fyzikálne vyšetrenie, opis elektrokardiografického vyšetrenia, opis röntgenologickej snímky hrudníka, interpretácia pomocných, laboratórnych a konziliárnych vyšetrení, sledovanie a liečba, prepustenie	100 pacientov
2.	opis EKG vyšetrenia	100
3.	opis röntgenologickej snímky hrudníka	100
4.	opis röntgenologickej snímky brucha	12
5.	venepunkcia, zavedenie venóznej cievky	25
6.	infúzna a injekčná liečba	50
7.	vyšetrenie krvného náteru	10
8.	vyšetrenie moču a močového sedimentu	5
9.	punkcie telových dutín	5
10.	odsávanie sekrétu z dýchacích ciest, inhalačná liečba, ventilácia	20
11.	zavedenie sondy do hornej časti gastrointestinálneho traktu	2
12.	KPCR	2

Oddiel 2

Nácvik techník komunikácie

1. osobnostné predpoklady efektívnej komunikácie,
2. verbálna a neverbálna komunikácia.
3. asertívne zvládanie konfliktov a náročných komunikačných partnerov.

c) Organizačná forma špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium sa začína dňom zaradenia do špecializačného štúdia podľa zostaveného študijného plánu. Pozostáva z teoretickej časti a praktickej časti, pričom praktické vzdelávanie má prevahu.

Špecializačné štúdium v klinickej imunológii a alergológií vrátane problematiky vnútorného lekárstva v trvaní najmenej 36 mesiacov nadväzuje na absolvovanie pediatrickeho kmeňa v trvaní najmenej 24 mesiacov v rámci špecializačného odboru pediatria. Špecializačné štúdium sa ukončí špecializačnou skúškou pred komisiou, ktorej súčasťou je obhajoba písomnej práce.

d) Rozsah a zameranie odbornej zdravotníckej praxe vykonávanej na jednotlivých pracoviskách zdravotníckych zariadení, jej minimálna dĺžka a časový priebeh

A. Klinická imunológia a alergológia v trvaní najmenej 36 mesiacov

1.	oddelenie vnútorného lekárstva	6 mesiacov
2.	ambulantné alebo klinické pracovisko klinickej imunológie a alergológie	23 mesiacov
3.	laboratórium klinickej imunológie a alergológie	3 mesiace
4.	oddelenie dermatovenerológie	2 mesiace
5.	ORL oddelenie	1 mesiac
6.	oddelenie pneumológie a ftizeológie	1 mesiac

„ „

13. V prílohe č. 1 prvom bude MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE PEDIATRIA vrátane nadpisu znie:

**„MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM
V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE**

PEDIATRIA

a) Charakteristika špecializačného odboru a dĺžka trvania špecializačného štúdia

1. Pediatria je špecializačný odbor medicíny. Zaoberá sa v teórii a praxi problematikou zdravého a chorého dieťaťa od narodenia do 18. roku a ďalších 364 dní života. Zahŕňa teoretické vedomosti a praktickú diagnostiku, diferenciálnu diagnostiku, liečbu a prevenciu chorôb detského veku, posudkovú a výskumnú činnosť, ktoré umožňujú kvalitnú všeobecnú a špecializovanú starostlivosť v pediatrii ambulantnou a ústavnou formou.
2. Špecializačné štúdium trvá štyri roky.
3. Špecializačné štúdium nadväzuje na vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v doktorskom študijnom programe v študijnom odbore všeobecné lekárstvo.

b) Rozsah teoretických vedomostí, praktických zručností a skúseností potrebných na výkon špecializovaných pracovných činností

Položka 1

Rozsah teoretických vedomostí

A. V rámci pediatrickeho kmeňa

1. fyziologické vývinové procesy a ich variácie, základy anatomického a funkčného prenatálneho vývoja, zhodnotenie stavu a vývoja novorodenca a novorodeneckej adaptácie, preventívne skríningové programy,
2. rast, fyziologický rast a fyzický vývoj v dojčenskom veku, detstve a adolescencii, varianty a vplyv genetických faktorov a faktorov prostredia, zmeny zloženia organizmu a anatomické zmeny závislé od veku, psychomotorický, kognitívny a sociálny vývin, reč, puberta, behaviorálne aspekty a sexualita, špecifiká fungovania rodiny, znaky jej dysfunkcie, možnosti pri ošetrovaní dieťaťa v rodine, správanie dieťaťa, jeho najčastejšie poruchy, citový vývoj a jeho možné poruchy,
3. násilie páchané na dieťaťi vo všetkých jeho formách vrátane sexuálneho zneužívania dieťaťa a sexuálneho vykorisťovania dieťaťa – príznaky, diagnostika a identifikácia, fyzické a psychologické zotavenie, sociálna reintegrácia dieťaťa, spolupráca s príslušnými štátnymi orgánmi,

4. intervenčné programy zodpovedajúce osobitným vývojovým potrebám detí, ktoré sa dopustili trestného činu sexuálnej povahy, fyzické a psychologické zotavenie, sociálna reintegrácia dieťaťa, spolupráca s príslušnými štátными orgánmi,
5. starostlivosť o zdravý vývin dieťaťa, jeho telesné funkcie, prostredie, spánok, špecifika novorodenca, dieťa predčasne narodené s nízkou pôrodnou hmotnosťou, psychosociálna starostlivosť, akútne a chronicky choré dieťa,
6. fyziológia výživy a kŕmenia, nutričné požiadavky a odporúčania, výživa detí a adolescentov, zloženie stravy pri akútnych a chronických chorobách,
7. preventívna a sociálna pediatria, detská psychológia, imunizácia, hygienická problematika zdravých a chorých detí, faktory sociálneho prostredia, epidemiológia regiónu, programy zdravia, náhle úmrtia dojčiat, včasné poznanie porúch vývoja a závažných chorôb, prevencia nehôd a otráv, hospitalizované dieťa, interdisciplinárna tímová práca, znečistenie prostredia,
8. špecifika profesionálnej komunikácie s detským pacientom a jeho zákonným zástupcom, princípy dialógu v špeciálnych situáciach,
9. práva dieťaťa, práva osôb so zdravotným postihnutím, práva a povinnosti zákonného zástupcu dieťaťa, etické princípy pediatrickej starostlivosti a klinického výskumu, antidiskriminačné rozhodovanie,
10. vedenie odbornej dokumentácie, kontrola kvality práce, ekonomika zdravotníctva, sebakritika, manažment tímovej práce,
11. právne predpisy týkajúce sa poskytovania zdravotnej starostlivosti,
12. základné pediatrické diagnostické a terapeutické postupy, zahŕňajúce anamnézu, fyzikálne vyšetrenie, laboratórne metódy a zobrazovacie metódy, diferenciálnu diagnostiku v oblastiach zvládania: urgentných stavov, neonatologickej problematiky, vrodených vývojových chýb, porúch výživy, malabsorpcíí, chorôb pečene, chorôb dýchacích orgánov, vrátane cystickej fibrózy, bronchiálnej hyperreaktivity, spánkovej medicíny detí, vrodených a získaných chorôb srdca a ciev, imunodeficiencií, imunopatologických reakcií, alergií, atopie, reumatických ochorení, chorôb krvi, vrátane anémií, porúch hemokoagulácie, genetických ochorení, malformačných syndrómov, malígnych a benígnych nádorov, chorôb urogenitálneho systému, ochorení nervového systému, ochorení svalov, kostí a klíbov, ochorení endokrinných žliaz, vrátane diabetes mellitus, porúch rastu, dedičných metabolických porúch, infekčných ochorení, parazitárnych chorôb, zápalových a nezápalových kožných chorôb, základy rehabilitačnej liečby, psychologických, psychosomatických porúch, porúch správania, dorastového lekárstva, vrátane problematiky dospevania, sexuality a posudkovej činnosti.

B. V rámci odboru pediatria

1. fyziologické vývinové procesy a ich variácie, základy anatomického a funkčného prenatálneho vývoja, zhodnotenie stavu a vývoja novorodenca a novorodeneckej adaptácie, preventívne skríningové programy,
2. rast, fyziologický rast a fyzický vývoj v dojčenskom veku, detstve a adolescencii, varianty a vplyv genetických faktorov a faktorov prostredia, zmeny zloženia organizmu a anatomické zmeny závislé od veku, psychomotorický, kognitívny a sociálny vývin, reč, puberta, behaviorálne aspekty a sexualita, špecifika fungovania rodiny, znaky jej dysfunkcie, možnosti pri ošetrovaní dieťaťa v rodine, správanie dieťaťa, jeho najčastejšie poruchy, citový vývoj a jeho možné poruchy,
3. násilie páchané na dieťati vo všetkých jeho formách vrátane sexuálneho zneužívania dieťaťa a sexuálneho vykorisťovania dieťaťa – príznaky, diagnostika a identifikácia, fyzické a psychologické zotavenie, sociálna reintegrácia dieťaťa, spolupráca s príslušnými štátnymi orgánmi,
4. intervenčné programy zodpovedajúce osobitným vývojovým potrebám detí, ktoré sa dopustili trestného činu sexuálnej povahy, fyzické a psychologické zotavenie, sociálna reintegrácia dieťaťa, spolupráca s príslušnými štátnymi orgánmi,
5. starostlivosť o zdravý vývin dieťaťa, jeho telesné funkcie, prostredie, spánok, špecifika novorodenca, dieťa predčasne narodené s nízkou pôrodnou hmotnosťou, psychosociálna starostlivosť, akútne a chronicky choré dieťa,
6. fyziológia výživy a kŕmenia, nutričné požiadavky a odporúčania, výživa detí a adolescentov, zloženie stravy pri akútnych a chronických chorobách,

7. preventívna a sociálna pediatria, detská psychológia, imunizácia, hygienická problematika zdravých a chorých detí, faktory sociálneho prostredia, epidemiológia regiónu, programy zdravia, náhle úmrtia dojčiat, včasné poznanie porúch vývoja a závažných chorôb, prevencia nehôd a otráv, hospitalizované dieťa, interdisciplinárna tímová práca, znečistenie prostredia,
8. špecifická profesionálnej komunikácie s detským pacientom a jeho zákonným zástupcom, princípy dialógu v špeciálnych situáciach,
9. práva dieťaťa, práva osôb so zdravotným postihnutím, práva a povinnosti zákonného zástupcu dieťaťa, etické princípy pediatrickej starostlivosti a klinického výskumu, antidiskriminačné rozhodovanie,
10. vedenie odbornej dokumentácie, kontrola kvality práce, ekonomika zdravotníctva, sebkritika, manažment tímovej práce,
11. právne predpisy týkajúce sa poskytovania zdravotnej starostlivosti,
12. základné pediatrické diagnostické a terapeutické postupy, zahŕňajúce anamnézu, fyzikálne vyšetrenie, laboratórne metódy a zobrazovacie metódy, diferenciálnu diagnostiku v oblastiach zvládania: urgentných stavov, neonatologickej problematiky, vrodených vývojových chýb, porúch výživy, malabsorpcii, chorôb pečene, chorôb dýchacích orgánov, vrátane cystickej fibrózy, bronchiálnej hyperreaktivity, spánkovej medicíny detí, vrodených a získaných chorôb srdca a ciev, imunodeficiencii, imunopatologických reakcií, alergií, atopie, reumatických ochorení, chorôb krví, vrátane anémií, porúch hemokoagulácie, genetických ochorení, malformačných syndrómov, malígnych a benígnych nádorov, chorôb urogenitálneho systému, ochorení nervového systému, ochorení svalov, kostí a kĺbov, ochorení endokrinných žliaz, vrátane diabetes mellitus, porúch rastu, dedičných metabolických porúch, infekčných ochorení, parazitárnych chorôb, zápalových a nezápalových kožných chorôb, základy rehabilitačnej liečby, psychologických, psychosomatických porúch, porúch správania, dorastového lekárstva, vrátane problematiky dospeievania, sexuality a posudkovej činnosti,
13. vedomosti v príbuzných špecializačných odboroch
  - a) detská chirurgia,
  - b) pediatrická ortopédia,
  - c) pediatrická gynekológia,
  - d) ORL,
  - e) detské zubné lekárstvo,
  - f) pediatrická oftalmológia,
  - g) pediatrická neurológia,
  - h) detská psychiatria,
  - i) dermatovenerológia.

Položka 2

Rozsah praktických zručností a skúseností

Oddiel 1

A. Minimálny počet zdravotných výkonov

A. V rámci pediatrického kmeňa	
1.	ošetroenie detského pacienta na lôžkovom oddelení
2.	vyšetrenie dieťaťa na ambulancii – anamnéza, fyzikálne vyšetrenie, laboratórne vyšetrenia, diferenciálna diagnostika a liečba
3.	odber krvi u detí
4.	zavedenie infúzie detskému pacientovi
5.	plánovanie a rozpis infúznej liečby
6.	transfúzia krvi
7.	zavedenie žalúdočnej sondy
8.	odber moču, vrátane cievkovania
9.	odber biologického materiálu na mikrobiologické vyšetrenie
10.	vyšetrenie per rectum
11.	lumbálna punkcia
12.	otoskopia

13.	KPCR	7
14.	hodnotenie pubertálneho vývinu podľa Tannera	30
15.	vyšetrenie dieťaťa na ambulantnej pohotovostnej službe	10
16.	vyšetrenie dieťaťa na ústavnej pohotovostnej službe pre deti a dorast	50
17.	ošetrenie kŕčových stavov u detí	10
18.	ošetrenie rán (sutúra nekomplikovanej rany)	50 (10)
19.	hodnotenie rastu a hodnotenie psychomotorického vývoja	120
20.	hodnotenie rádiogramov (hrudník, skelet, natívna snímka brucha, lebka)	150
21.	očkovanie	75
22.	zostavenie diéty pri jednotlivých ochoreniach	30

B. V rámci odboru pediatria		
1.	ošetrenie detského pacienta na lôžkovom oddelení	200
2.	vyšetrenie dieťaťa na ambulancii – anamnéza, fyzikálne vyšetrenie, laboratórne vyšetrenia, diferenciálna diagnostika a liečba	40
3.	odber krvi u detí	100
4.	zavedenie infúzie detskému pacientovi	50
5.	plánovanie a rozpis infúznej liečby	50
6.	transfúzia krvi	3
7.	zavedenie žalúdočnej sondy	3
8.	odber moču, vrátane cievkovania	10
9.	odber biologického materiálu na mikrobiologické vyšetrenie	20
10.	vyšetrenie per rectum	10
11.	lumbálna punkcia	2
12.	KPCR	3
13.	hodnotenie pubertálneho vývinu podľa Tannera	20
14.	vyšetrenie dieťaťa na ambulantnej pohotovostnej službe	10
15.	vyšetrenie dieťaťa na ústavnej pohotovostnej službe pre deti a dorast	50
16.	ošetrenie kŕčových stavov u detí	10
17.	hodnotenie rastu a hodnotenie psychomotorického vývoja	30
18.	hodnotenie rádiogramov (hrudník, skelet, natívna snímka brucha, lebka)	50
19.	zostavenie diéty pri jednotlivých ochoreniach	20

C. Praktické skúsenosti

- intravenózna urografia, cystografia,
- punkcia pleurálna, abdominálna a subdurálna, intubácia,
- výšetrovacie metódy: USG, echokardiografia, Dopplerovská sonografia, CT, MR, rádioizotopové vyšetrenia, bronchoskopia, gastrofibroskopia, kolonoskopia, rektoskopia, vyšetrenie očného pozadia, perimetria,
- princípy laboratórnych a genetických vyšetrení, ich interpretácia, indikácie,
- vykonávanie kožných testov, kanylácie centrálnej žily u detí v jednotlivých vekových obdobiah.

Oddiel 2

Nácvik techník komunikácie

- osobnostné predpoklady efektívnej komunikácie,
- verbálna a neverbálna komunikácia,
- asertívne zvládanie konfliktov a náročných komunikačných partnerov.

c) Organizačná forma špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium sa začína dňom zaradenia do špecializačného štúdia a prebieha podľa zostaveného študijného plánu. Pozostáva z praktickej časti a teoretickej časti, pričom praktické vzdelávanie má prevahu. Špecializačné štúdium sa začína pediatrickým kmeňom v trvaní najmenej 24 mesiacov, na ktorý nadväzuje špecializačné štúdium v pediatrii v trvaní najmenej 24 mesiacov. Pohotovostné služby na pediatrickom oddelení sú súčasťou špecializačného štúdia. Lekár ich vykonáva po absolvovaní šiestich mesiacov odbornej

praxe vrátane mesačnej praxe na jednotke intenzívnej starostlivosti. Špecializačné štúdium sa ukončí špecializačnou skúškou pred komisiou, ktorej súčasťou je obhajoba písomnej práce.

d) Rozsah a zameranie odbornej zdravotníckej praxe vykonávanej na jednotlivých pracoviskách zdravotníckych zariadení, jej minimálna dĺžka a časový priebeh

Odborná zdravotnícka prax na detskom oddelení v trvaní minimálne 48 mesiacov, z toho:

A. Pediatrický kmeň v trvaní najmenej 24 mesiacov

1.	jednotka intenzívnej starostlivosti detského oddelenia (oddelenie pediatrickej intenzívnej medicíny) vo vzdelávacej ustanovizni	1 mesiac
2.	oddelenie dojčiat	3 mesiace, z toho 1 mesiac vo vzdelávacej ustanovizni
3.	oddelenie batoliat a menších detí	3 mesiace, z toho 1 mesiac vo vzdelávacej ustanovizni
4.	oddelenie detí školského veku a dorastu	3 mesiace, z toho 1 mesiac vo vzdelávacej ustanovizni
5.	detský urgentný príjem alebo detská príjmová ambulancia	2 mesiace
6.	detské anestéziologicko-resuscitačné oddelenie vo vzdelávacej ustanovizni	1 mesiac
7.	neonatologické pracovisko – oddelenie fyziologických novorodencov	1 mesiac
8.	oddelenie detskej chirurgie alebo ambulancia detskej chirurgie vo vzdelávacej ustanovizni	1 mesiac
9.	pracovisko detskej onkológie	1 mesiac
10.	oddelenie ORL	1 mesiac
11.	oddelenie neurológie a) ambulancia pediatrickej neurológie	2 mesiace, z toho 1 mesiac
12.	rádiologické oddelenie so zameraním na pediatriu	1 mesiac
13.	infektologické oddelenie so zameraním na pediatriu	1 mesiac
14.	všeobecná ambulancia pre deti a dorast	3 mesiace

B. Pediatria v trvaní najmenej 24 mesiacov

1.	neonatologické pracovisko - pracovisko patologických novorodencov vo vzdelávacej ustanovizni	1 mesiac
2.	oddelenie neurológie	1 mesiac
3.	oddelenie dermatovenerológie	1 mesiac
4.	Spoločné vyšetrovacie a liečebné zložky	1 mesiac, z toho:
	4.1. laboratórium hematológie a transfúziológie	2 týždne
	4.2. laboratórium klinickej biochémie	2 týždne
5.	pracovisko detskej psychiatrie	1 mesiac
6.	psychologické pracovisko so zameraním na detský a dorastový vek vo vzdelávacej ustanovizni	1 mesiac
7.	detské oddelenie materského pracoviska	6 mesiacov
8.	Flexibilná časť prípravy podľa budúceho zamerania absolventa: 8.1. klinická a ambulantná prax v pediatrickej neurológii 8.2. klinická a ambulantná prax v pediatrickej kardiologii 8.3. klinická a ambulantná prax v pediatrickej pneumológii a ftizeológii 8.4. klinická a ambulantná prax v pediatrickej gastroenterológii, hepatológií a	12 mesiacov

	<p>výžive</p> <p>8.5. klinická a ambulantná prax v pediatrickej hematológii a onkológii 8.6. klinická a ambulantná prax v pediatrickej endokrinológii 8.7. klinická a ambulantná prax v pediatrickej reumatológii 8.8. klinická a ambulantná prax v pediatrickej nefrológii 8.9. klinická prax v pediatrickej intenzívnej medicíne a anestéziológii 8.10. ambulantná prax v klinickej imunológii a alergológii 8.11. ambulantná prax vo všeobecnej ambulancii pre deti a dorast</p> <p>Uvedená odborná prax v trvaní 12 mesiacov je flexibilnou časťou špecializačného štúdia podľa budúceho zamerania absolventa, ktorú možno vzájomne kombinovať. Lekári, ktorí sa pripravujú prednosne pre poskytovanie všeobecnej ambulantnej starostlivosti pre deti a dorast, absolvujú 3 mesiace vo všeobecnej ambulancii pre deti a dorast a následne absolvujú odbornú prax vo všetkých uvedených odboroch v trvaní najmenej 2 týždne.</p>	
--	---	--

“.

14. V prílohe č. 1 prvom bode MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE PSYCHIATRIA vrátane nadpisu znie:

**„MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM
V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE**

PSYCHIATRIA

a) Charakteristika špecializačného odboru a dĺžka trvania špecializačného štúdia

1. Psychiatria je špecializačný odbor, ktorý sa zaobrá problematikou duševných porúch. Zahŕňa klasifikáciu, diagnostiku, liečbu, prevenciu, rehabilitáciu, prognózu a posudkovú činnosť.
2. Špecializačné štúdium trvá najmenej štyri roky.
3. Špecializačné štúdium nadväzuje na vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v doktorskom študijnom programe v študijnom odbore všeobecné lekárstvo.

b) Rozsah teoretických vedomostí a praktických zručností a skúseností potrebných na výkon špecializovaných pracovných činností

Položka 1

Rozsah teoretických vedomostí

A.

1. neurobiologické teoretické základy psychiatrie: neuroanatómia a neurofyziológia, funkčné systémy ľudského mozgu, neurochémia, mechanizmy a spôsoby signalizácie v neurónoch a v nervovom systéme, kognitívna neuroveda,
2. iné biologické odbory v psychiatrii: teória živých systémov (vrátane základných etologických poznatkov), genetika v psychiatrii, psychoneuroendokrinológia, psychoneuroimunológia, chronobiológia, etológia v psychiatrii, sociobiológia (evolučná psychiatria), všeobecná a špeciálna psychofarmakológia,
3. psychologické témy v psychiatrii: základy všeobecnej psychológie, klinická psychológia, základy vývinovej psychológie, základy neuropsychológie, kognitívna veda a problém vzťahu medzi myšľou a telom, teórie osobnosti,
4. sociálne aspekty psychiatrie: sociológia duševných porúch, sociálna psychiatria, sociálna práca v psychiatrii,
5. všeobecná psychopatológia: poruchy jednotlivých psychických funkcií a procesov (psychopatologická symptomatika), psychopatologická syndromológia, klasifikácia duševných porúch (súčasný stav a história),
6. komplexné psychiatrické vyšetrenie a jeho písomné alebo elektronické spracovanie záznamu,

7. pomocné vyšetrovacie metódy v psychiatrii: psychodiagnostické vyšetrenie (metódy, ich indikovanie a interpretácia), EEG v psychiatrii, psychometrické vyšetrovacie metódy v psychiatrii (najdôležitejšie psychiatricke posudzovacie stupnice), zobrazovacie a funkčné zobrazovacie metódy v psychiatrii,
8. klinická psychofarmakológia a iné biologické metódy liečby v psychiatrii,
9. psychoterapeutické systémy (psychoterapeutické smery, školy, metódy), ich aplikácia pre liečbu psychických porúch
10. prevencia duševných porúch (primárna, sekundárna, terciárna),
11. právne postavenie psychiatrickeho pacienta, posudková činnosť psychiatra (súdnoznalecká, pracovná), forenzná psychiatria,
12. jednotlivé klasifikačné triedy a diagnostické kategórie duševných chorôb (psychiatrická nozológia): ich etiopatogenéza, biologický substrát, klinický a psychopathologický obraz, epidemiológia, priebeh, liečba, rehabilitácia, prognóza a celkové vyústenie, pracovné a súdnoznalecké posudzovanie,
13. konziliárna činnosť psychiatra, konziliárna súčinnosť s inými zdravotníckymi pracovníkmi podielajúcimi sa na starostlivosti o pacientov trpiacich na duševné poruchy, problematika urgentnej psychiatrie a intenzívnej psychiatrickej starostlivosti,
14. problematika organizácie zdravotnej (špeciálne psychiatrickej) starostlivosti,
15. medicínska etika a bioetika (špeciálne so zameraním na odbor),
16. právne predpisy vzťahujúce sa na oblasť poskytovania zdravotnej starostlivosti,
17. výskumné metódy v psychiatrii: základné požiadavky kladené na lekára pre účasť v biomedicínskom výskume, otázky správnej klinickej praxe, epidemiologický výskum, experimentálny výskum, animálne metódy duševných porúch, farmakologické štúdie, aplikácia štatistických metód,
18. história psychiatrie,
19. osobitosti vedenia zdravotnej dokumentácie v odbore,
20. problematika komunitnej psychiatrie, včasnej intervencie, verbálnej psychiatrickej intervencie, racionálnej, náhľadovej a krátkodobej terapie,
21. rehabilitácia duševných porúch vrátane problematiky reintegrácie psychiatrických pacientov v spoločnosti.

B. Z iných odborov

1. neuropsichiatria,
2. gerontopsichiatria,
3. psychiatrická sexuológia,
4. medicína drogových závislostí,
5. pedopsichiatria,
6. psychoterapia,
7. anestéziológia a intenzívna medicína,
8. sociálne lekárstvo, štatistiká,
9. klinická psychológia.

Položka 2

Rozsah praktických zručností a skúseností

Oddiel 1

A. Minimálny počet zdravotných výkonov

A. 1. Psychiatrické vyšetrenia		
1.	organické duševné poruchy (vrátane symptomatických)	50
2.	duševné poruchy a poruchy správania vyvolané účinkom psychoaktívnych látok, vrátane alkoholu	40
3.	schizofrénia, schizotypová porucha, schizoafektívna porucha a poruchy s bludmi	40
4.	afektívne poruchy	40
5.	neurotické, stresové a somatoformné poruchy	50
6.	behaviorálne syndrómy spojené s fyziologickými poruchami a somatickými príznakmi, sexuologické poruchy	30
7.	poruchy osobnosti u dospelých	30

8.	mentálne retardácie, poruchy psychického vývoja a poruchy správania a emócií so začiatkom v detstve a adolescencii	10
9.	pedopsychiatrické vyšetrenie v rámci pobytu na pracovisku detskej psychiatrie	12
10.	vyšetrenie ambulantného pacienta pod supervíziou	20
11.	krízová intervencia v rámci ambulantného vyšetrenia alebo pohotovostných služieb	30
A. 2. Iné výkony		
1.	elektrokonvulzívna terapia	60
2.	účasť na komunité a vedenie komunity	50 + 20
3.	aktívna spoluúčasť na konziliárnych vyšetreniach	40
4.	psychoterapeutická intervencia	
	a) podporná psychoterapia	50
	b) účasť na skupinovej psychoterapii	20
5.	psychoedukácia pacienta individuálna alebo skupinová	30
6.	psychoedukácia s príbuznými a blízkymi osobami a odber objektívnej anamnézy od príbuzných a blízkych osôb	40
7.	účasť na súdnych konaniach pri hospitalizácii bez súhlasu	20
8.	riešenie psychiatrických prípadov v pohotovostných službách	100
9.	hodnotenie EEG vyšetrenia pod supervíziou	5
10.	rozbor výsledkov psychodiagnostického vyšetrenia s klinickým psychológom	20

B. Praktické skúsenosti

B.1. Z psychiatrie

1. samostatné vykonávanie komplexnej starostlivosti o pacientov s psychickými poruchami,
2. získanie relevantných informácií od pacienta, príbuzných, dokumentácie a iných kolaterálnych zdrojov na stanovenie diagnózy,
3. správne dokumentovanie nálezov, odporučenia a prepúšťacie správy v tlačenej aj elektronickej forme pri využití systému e-health,
4. stanovenie diagnózy a diferenciálnej diagnózy psychických porúch s využitím pomocných a doplňujúcich vyšetrovacích metód ako sú biochemické, genetické, zobrazovacie, elektrofiziologické a psychodiagnostické metódy,
5. vybranie lege artis liečebného postupu, najmä podľa štandardných postupov, pokial sú dostupné, ovládanie postupov pri off-label liečbe, vypracovanie žiadosti o schválenie použitia lieku mimo schválenej indikácie,
6. zvládnutie aplikácie elektrokonvulzívnej liečby a iných biologických terapeutických postupov, pokial sú na pracovisku dostupné,
7. využitie mechanizmov podpornej psychoterapie, zvládnutie techniky empatického rozhovoru, odporučenie ďalších nebiologických postupov v liečbe,
8. poskytovanie akútnej intervencie, podpornej psychoterapie, psychoedukácie, podľa charakteru problému pre pacientov i pre blízke osoby,
9. kritické vyhodnotenie výsledkov vedeckých štúdií a odporučení odborných postupov,
10. vykonávanie konziliárnej činnosti na iných ako na psychiatrických oddeleniach.

B.2. Z neurológie

Základné neurologické vyšetrenie, neurologické syndromy a nozologické jednotky, neurofyziológia (minimálne v miere, v ktorej je dôležité rozhodnúť o potrebe špecializovaného vyšetrenia alebo liečby), osobitne dôležitá je znalosť tých neurologických porúch a ochorení, ktoré sa môžu zamieňať či koincidovať s psychickými poruchami.

B.3. Z vnútorného lekárstva

Základné interné vyšetrenie a jeho vyhodnotenie minimálne v tej miere, v ktorej je dôležité rozhodnúť o potrebe špecializovaného vyšetrenia alebo liečby (osobitne dôležitá je znalosť tých ochorení, ktoré sa zvyčajne považujú za „psychosomatické“ prípadne „somatopsychické“ a tiež tých, ktoré sa môžu zamieňať či koincidovať s psychickými poruchami).

B.4. Z chirurgie

Vyšetrenie, ošetrenie a ďalší manažment pacientov s poraneniami počas intoxikácie alebo pri sebapoškodzovaní alebo samovražednom pokuse. Zvládanie akútneho nepokoja na chirurgickej ambulancii pre potreby ďalších vyšetrovacích úkonov.

B.5. Z iných odborov

Základná orientácia pre potreby psychiatrickej praxe zo sociálneho lekárstva, epidemiológie, štatistiky, klinickej psychológie, právne otázky týkajúce sa odboru psychiatrie.

Oddiel 2

Nácvik techník komunikácie

1. osobnostné predpoklady efektívnej komunikácie,
2. verbálna a neverbálna komunikácia,
3. asertívne zvládanie konfliktov a náročných komunikačných partnerov.

c) Organizačná forma špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium sa začína dňom zaradenia do špecializačného štúdia podľa zostaveného študijného plánu. Pozostáva z praktickej a teoretickej časti, pričom praktické vzdelávanie má prevahu. Špecializačné štúdium sa ukončí špecializačnou skúškou pred komisiou, súčasťou ktorej je obhajoba písomnej práce.

d) Rozsah a zameranie odbornej zdravotníckej praxe vykonávanej na jednotlivých pracoviskách zdravotníckych zariadení, jej minimálna dĺžka a časový priebeh:

A. Psychiatrické lôžkové pracoviská v trvaní najmenej 42 mesiacov, z toho najmenej 25 mesiacov:		
1.	jednotka intenzívnej psychiatrickej starostlivosti, alebo riešenie akútnych psychiatrických stavov spadajúcich do kategórie vyžadujúcej intenzívnu psychiatrickú starostlivosť (akútne oddelenia)	6 mesiacov
2.	gerontopsychiatrické oddelenie alebo riešenie pacientov s gerontopsychiatrickou problematikou	3 mesiace
3.	adiktológia alebo diagnostika a liečba pacientov s problematikou závislosti	3 mesiace
4.	psychosomatické ochorenia alebo diagnostika a liečba pacientov s neurotickými a psychosomatickými ochoreniami (neakútne, doliečovacie oddelenia)	3 mesiace
5.	denný psychiatrický stacionár alebo iné zariadenie komunitnej psychiatrie	2 mesiace
6.	pedopsychiatrické lôžkové oddelenie	3 mesiace
7.	psychiatrická ambulancia	3 mesiace
8.	pobyt vo výučbovom zariadení	2 mesiace
B. Nepsychiatrické zdravotnícke zariadenia v trvaní najmenej 6 mesiacov, z toho:		
1.	anestéziológia a intenzívna medicína	1 mesiac
2.	interné oddelenie	2 mesiace
3.	chirurgická ambulancia pri lôžkovom chirurgickom oddelení	1 mesiac
4.	neurologické oddelenie - neurologická ambulancia	2 mesiace, z toho: 2 týždne

C. Predpísaná odborná zdravotnícka prax na psychiatrických lôžkových pracoviskách sa môže vykonávať aj na všeobecných psychiatrických oddeleniach, ak ju nie je možné zabezpečiť na špecializovanom pracovisku v rámci príslušného regiónu alebo Slovenskej republiky. V týchto prípadoch je nutné zabezpečiť, aby sa školenc v predpísanom trvaní venoval diagnostike a liečbe vybraných psychických porúch a súčasne zrealizoval predpísaný minimálny počet zdravotných výkonov.“.

15. V prílohe č. 1 prvom bode sa za MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE REVÍZNE LEKÁRSTVO vkladá MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE SEXUOLÓGIA, ktorý vrátane nadpisu znie:

**,,MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM
V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE**

SEXUOLÓGIA

a) Charakteristika špecializačného odboru a dĺžka trvania špecializačného štúdia

1. Sexuológia je špecializačný odbor, ktorý sa zaobera diagnostikou, liečbou sexuálnych porúch u mužov a žien a poradenstvom pre sexuálne poruchy u mužov a žien, ako aj poruchami neplodnosti muža.
2. Špecializačné štúdium trvá najmenej tri roky.
3. Špecializačné štúdium nadvázuje na špecializáciu v špecializačnom odbore gynekológia a pôrodnictvo, psychiatria, urológia, dermatovenerológia alebo endokrinológia.

b) Rozsah teoretických vedomostí, praktických zručností a skúseností potrebných na výkon špecializovaných pracovných činností

Položka 1

Rozsah teoretických vedomostí

1. fylogéneza sexuality a ontogenéza sexuality, fyziológia ľudského sexuálneho správania a ľudskej reprodukcie a patofyziológia ľudského sexuálneho správania a ľudskej reprodukcie,
2. znalosti klinického obrazu porúch a nedostatkov v telesne pohlavnom vývoji ľudí, klinický obraz sexuálnych dysfunkcií a partnerského sexuálneho nesúladu, parafílií, anomálií a porúch sexuálnej orientácie a sexuálnej identifikácie,
3. vyšetrovanie, liečenie, medicínske posudzovanie páchateľov a obetí sexuálnych deliktov,
4. vyšetrovanie sexuálnych porúch a liečba sexuálnych porúch pri telesných a duševných poruchách a ochoreniach,
5. vyšetrovanie, liečba a posudzovanie porúch plodnosti muža a zásady vedenia infertilného páru, vyšetrovanie spermiologických nálezov a hodnotenie spermiologických nálezov, ďalších vyšetrení ejakulátu, kryoprezervácia spermíí,
6. andrologické indikácie k metódam asistovanej reprodukcie,
7. postkoitálny test a jeho hodnotenie, hodnotenie množstva a kvality cervikálneho hlienu, penetračné testy spermíí v prirodzených médiách a arteficiálnych médiách, technika vaginálnej inseminácie, cervikálnej inseminácie a kavitárnej inseminácie,
8. indikácie a kontraindikácie antikoncepcných metód u mužov aj žien, poradenstvo v oblasti plánovaného rodičovstva,
9. systematické znalosti indikácií liečebných sexuologických metód a kontraindikácií liečebných sexuologických metód, medikamentózna terapia v sexuológiu vrátane hormonálnej terapie, špecifická psychoterapia sexuálnych porúch,
10. sexuologické poradenstvo v súvislosti s pohlavné prenosnémi chorobami vrátane HIV a AIDS,
11. právne predpisy, ktoré sa vzťahujú na oblasť poskytovania zdravotnej starostlivosti, najmä na oblasť nútenej ochrannej liečby sexuálnych delikventov, kastrácie sexuálnych delikventov, chirurgickej sterilizácie, zmeny pohlavia transsexuálnych osôb,
12. sexuologické vyšetrenie muža a ženy vrátane základného vyšetrenia ženských a mužských pohlavných orgánov, sexuologické dotazníky, ich spracovanie a vyhodnotenie, falopletyzmografické a vulvopletyzmografické vyšetrenie a jeho vyhodnotenie,
13. etické otázky pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti v sexuológiu, ich identifikácia, riešenie a komunikácia.

Položka 2**Minimálny počet zdravotných výkonov**

1.	diagnostika a liečba sexuálnych dysfunkcií u mužov a žien	50
2.	vyšetrenie a párová liečba manželského sexuálneho nesúladu alebo partnerského sexuálneho nesúladu	20
3.	vyšetrenie a liečba parafilií	10
4.	foreznné zhodnotenie a príprava posudku sexuálnych delikventov – agresorov, pedofílnych delikventov, exhibicionistov	10
5.	vyšetrenie porúch sexuálnej identifikácie a liečba porúch sexuálnej identifikácie (transsexualismus a transvestitismus)	10
6.	klinické vyšetrenie muža, spermogram, poruchy mužskej plodnosti	20
7.	diagnostika a liečba vývojových porúch genitálu	10
8.	psychofyziologické vyšetrovacie metódy (falopletyzmografické vyšetrenie a vulvopletyzmografické vyšetrenie) vyšetrenie a praktická aplikácia pre liečbu	5

c) Organizačná forma špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium sa začína akademickým rokom podľa zostaveného študijného plánu. Pozostáva z praktickej časti a teoretickej časti, pričom praktické vzdelávanie má prevahu. Špecializačné štúdium sa ukončí špecializačnou skúškou pred komisiou, súčasťou ktorej je obhajoba písomnej práce, test teoretických vedomostí a riešenie simulovanej situácie.

d) Rozsah a zameranie odbornej zdravotníckej praxe vykonávanej na jednotlivých pracoviskách zdravotníckych zariadení, jej minimálna dĺžka a časový priebeh

A. Odborná zdravotnícka prax v ústavnom zdravotníckom zariadení v trvaní 36 mesiacov, z toho:		
1.	psychiatrické oddelenie	2 mesiace (v prípade vlastného pracoviska 4 mesiace)
2.	gynekologicko-pôrodnícke oddelenie	2 mesiace (v prípade vlastného pracoviska 4 mesiace)
3.	urologické oddelenie	2 mesiace (v prípade vlastného pracoviska 4 mesiace)
4.	oddelenie vnútorného lekárstva – endokrinológia	2 mesiace (v prípade vlastného pracoviska 4 mesiace)
5.	dermatovenerologické oddelenie	2 mesiace (v prípade vlastného pracoviska 4 mesiace)

B. Odborná prax v špecializovanej ambulancii, v ktorej sa poskytuje špecializovaná ambulantná zdravotná starostlivosť v špecializačnom odbore sexuológia v trvaní 12 mesiacov, z toho:	
Centrum asistovanej reprodukcie	1 týždeň
“ .	

16. V prílohe č. 1 prvom bode MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE VŠEOBECNÉ LEKÁRSTVO znie:

**„MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM
V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE**

VŠEOBECNÉ LEKÁRSTVO

a) Charakteristika špecializačného odboru a dĺžka trvania špecializačného štúdia

1. Všeobecné lekárstvo je špecializačný odbor, ktorý poskytuje všeobecnú zdravotnú starostlivosť dospelým obyvateľom. Má multidisciplinárny charakter a integruje poznatky z jednotlivých medicínskych odborov.
2. Špecializačné štúdium trvá najmenej tri roky.

3. Špecializačné štúdium nadväzuje na vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v doktorskom študijnom programe v študijnom odbore všeobecné lekárstvo.

b) Rozsah teoretických vedomostí, praktických zručností a skúseností potrebných na výkon špecializovaných pracovných činností

Položka 1

A. Rozsah teoretických vedomostí z odboru všeobecné lekárstvo

A.1. V oblasti prevencie

1. prevencia v práci všeobecného lekára všeobecne a pri konkrétnych nozologických jednotkách a chorobách,
2. primárna, sekundárna, terciárna a kvartérna prevencia pri hromadne sa vyskytujúcich chorobách a iných poruchách zdravia,
3. dispenzarizácia rizikových a chronicky chorých u všeobecného lekára pre dospelých a systém dispenzarizácie v iných odboroch,
4. Národný program podpory zdravia v Slovenskej republike, celospoločenské zdravotné programy a stratégie, najmä so zameraním na prevenciu vrátane Národného onkologického programu, Národného programu prevencie ochorení srdca a ciev, Národného imunizačného programu v Slovenskej republike, Národného plánu kontroly infekčných ochorení v Slovenskej republike, programov zameraných na boj proti fajčeniu, alkoholizmu, drogovým a iným závislostiam,
5. zásady účinnej zdravotnej výchovy obyvateľstva a behaviorálnej medicíny,
6. preventívne opatrenia a profylaktické opatrenia pri prenosných ochoreniah vrátane druhov, frekvencie a spôsobov aplikácie očkovacích látok, indikácie, kontraindikácie a nežiadúce účinky očkovania,
7. depistáz a boj proti prenosným ochoreniam, zásady spolupráce s regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva,
8. základy výkonu štátneho zdravotného dozoru,
9. vplyv faktorov práce a pracovného prostredia na zdravie, pracovné zdravotné služby.

A.2. V oblasti diagnostiky

1. základné vyšetrenie a komplexné vyšetrenie pacienta v ambulancii a mimo ambulancie,
2. indikácie na konziliárne vyšetrenia a hospitalizáciu,
3. indikácie laboratórnych vyšetrení, zobrazovacích vyšetrení, funkčných vyšetrení a iných pomocných vyšetrení jednotlivých systémov,
4. základná diagnostika a diferenciálna diagnostika chorobných stavov jednotlivých systémov na základe anamnézy, fyzikálneho vyšetrenia a pomocných vyšetrení vrátane metodiky, pomôcok, prístrojov a nástrojov,
5. hodnotenie EKG záznamu,
6. indikácie, realizácia a vyhodnotenie 24-hodinového ambulantného monitorovania krvného tlaku,
7. indikácie, kontraindikácie a interpretácia vyšetrení vykonávaných v ambulancii, napríklad vyšetrenie moču, sedimentácia erytrocytov, testy rýchlej diagnostiky (napríklad POCT, CRP, INR), stolica na skryté krvácanie, orálny glukózovo tolerančný test a členkovo ramenný index,
8. zásady odberu a transportu biologického materiálu,
9. spôsob vykonávania ambulantných vyšetrení u dospelých pred plánovanými výkonmi operačnej povahy a neoperačnej povahy vrátane posúdenia rizika výkonu podľa klasifikácie fyzického stavu podľa ASA,
10. diagnostika stavov ohrozujúcich základné životné funkcie,
11. identifikácia násilia vo všetkých jeho formách, spolupráca s príslušnými štátnymi orgánmi,
12. obhliadka mŕtveho tela, základy súdneho lekárstva.

A.3. V oblasti liečby

1. princípy komplexnej liečby v rámci všeobecnej ambulantnej starostlivosti, napríklad úprava životosprávy pacienta, psychoterapia, dietoterapia a rehabilitácia,
2. možnosti rehabilitačných metód u pacienta v domácom prostredí,
3. zásady racionálnej farmakoterapie,
4. základy farmakoterapeutických postupov ochorení, manažovaných v kompetencii všeobecného lekára

- vrátane artériovej hypertenzie, dyslipidémií a antikoagulačnej liečby,
5. zásady prvej pomoci a podpory základných životných funkcií pri poruchách obehu a dýchania,
  6. prvá pomoc pri úrazoch, zastavenie krvácania,
  7. prvá pomoc pri pôrode,
  8. práva osôb so zdravotným postihnutím,
  9. etické otázky pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti v pôsobnosti všeobecného lekára, ich identifikácia, riešenie a komunikácia.

A.4. V oblasti organizácie práce

1. koncepcia odboru, zásady manažmentu a kontroly práce na pracovisku,
2. spolupráca s inými špecialistami, zdravotníckymi zariadeniami a pracoviskami SVALZ,
3. spolupráca so zdravotnými poistovňami, Sociálnou poistovňou, úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny, Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny a inými štátnymi orgánmi vrátane orgánov územnej samosprávy, zariadení sociálnych služieb, agentúrami domácej ošetrovateľskej starostlivosti,
4. vykazovanie činnosti pre orgány zdravotníctva, národného zdravotníckeho informačného systému, povinné hlásenia chorôb.

B. Rozsah teoretických vedomostí zo súvisiacich odborov

B.1. Vnútorné lekárstvo a jeho jednotlivé odbory

1. etiológia chorôb a patogenéza chorôb vo vnútornom lekárstve,
2. klinické obrazy, diagnostika, diferenciálna diagnostika a liečba symptómov, syndrómov a chorôb vo vnútornom lekárstve,
3. prevencia ochorení v rámci vnútorného lekárstva,
4. indikácie, kontraindikácie, interpretácia výsledkov, laboratórnych a pomocných vyšetrení vo vnútornom lekárstve,
5. indikácie terapie a kontraindikácie terapie a liekové interakcie,
6. diagnostické postupy a liečebné postupy pri zlyhávaní vnútorných orgánov a systémov – srdce, plíuca, pečeň, obličky,
7. základy intenzívnej starostlivosti, monitorovanie, diagnostické a terapeutické postupy pri naliehavých situáciach vo vnútornom lekárstve,
8. diagnostika akútnej a chronických otráv a liečba akútnej a chronických otráv,
9. princípy a prax ústavnej a ambulantnej starostlivosti o chorých s vnútornými chorobami,
10. indikácie a interpretácia konziliárnych vyšetrení v internistickej praxi,
11. špecifická diagnostika, terapie a starostlivosti o geriatrickejho pacienta, geriatrické syndromy,
12. špecifická diagnostika a terapie u polymorbídneho pacienta,
13. špecifická diagnostika a terapie u pacienta s nádorovým ochorením a u zomierajúceho pacienta,
14. posudzovanie zdravotnej spôsobilosti na prácu zaradenú do prvej a druhej kategórie, vykonanie lekárskej preventívnej prehliadky vo vzťahu k práci v rámci pracovnej zdravotnej služby, znalosť súvisiacich predpisov,
15. hodnotenie bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia,
16. vyšetrenie pred plánovanými výkonmi operačnej a neoperačnej povahy vrátane klasifikácie rizikovosti podľa fyzického stavu pacienta podľa ASA,
17. prehľad o indikáciach a možnostiach preskripcie zdravotníckych pomôcok,
18. charakteristika, symptomatológia, syndromológia, diagnostika, diferenciálna diagnostika a liečba prenosných ochorení, vrátane techniky odberu biologického materiálu a jeho transportu.

B.2. Anestéziológia a intenzívna medicína

1. diagnostika, diferenciálna diagnostika a liečba pri stavoch ohrozujúcich život pacienta,
2. zásady neodkladnej zdravotnej starostlivosti vrátane stabilizácie a prepravy pacienta vyžadujúceho neodkladnú zdravotnú starostlivosť, napríklad úrazy hlavy, chrabtice, brucha, panvy, pacient v bezvedomí, šoku, s plíučnym edémom, akútym infarktom myokardu,
3. interpretácia vybraných laboratórnych a ostatných pomocných vyšetrení v anestéziológii a intenzívnej medicíne,
4. indikácie a spôsoby intubácie a tracheostómie pacienta,

5. oboznámenie sa s organizáciou a spôsobom práce lekára pri vykonávaní anestézie na operačnej sále vrátane anestéziologického predoperačného vyšetrenia,
6. odstránenie cudzieho telesa z horných dýchacích ciest,
7. základné princípy algeziológie,
8. klasifikácia rizikovosti podľa fyzického stavu pacienta podľa ASA.

B.3. Chirurgia

1. etiológia, diagnostika a diferenciálna diagnostika a neodkladná zdravotná starostlivosť pri náhlych brušných príhodách,
2. diagnostika, diferenciálna diagnostika a neodkladná zdravotná starostlivosť pri traumách a polytraumánoch,
3. diagnostika, diferenciálna diagnostika a indikácie operácií brucha,
4. diagnostika, diferenciálna diagnostika a indikácie operácií hrudníka,
5. diagnostika, diferenciálna diagnostika a indikácie operácií ciev,
6. diagnostika, diferenciálna diagnostika a indikácie operácií pohybového aparátu,
7. diagnostika, diferenciálna diagnostika a indikácie operácií uropoetického systému,
8. indikácie a možnosti preskripcie zdravotníckych pomôcok po úrazoch a chirurgických výkonoch a pre inkontinentných pacientov.

B.4. Dermatovenerológia

1. etiológia, diagnostika, diferenciálna diagnostika a základná liečba ochorení kože,
2. etiológia, diagnostika, diferenciálna diagnostika a základná liečba ochorení prejavujúcich sa na koži,
3. diagnostika a diferenciálna diagnostika pohlavné prenosné ochorení vrátane ich povinného hlásenia.

B.5. Gynekológia a pôrodníctvo

1. skríning, diagnostika a diferenciálna diagnostika chorôb prsníka - zápaly a nádory,
2. diagnostika a diferenciálna diagnostika chorôb tela a krčka maternice a vaječníkov - zápaly, myómy, cysty, endometrióza a nádory,
3. diagnostika, diferenciálna diagnostika a liečba porúch menštruačného cyklu,
4. diagnostika a diferenciálna diagnostika syndrómov u žien v klimaktériu,
5. základná orientácia v zásadách a postupoch podávania kontraceptív, ich indikácie, kontraindikácie, nežiaduce účinky,
6. základná orientácia o priebehu fyziologického tehotenstva a laktácie, rizikové tehotenstvo, komplikácie počas tehotenstva a laktácie,
7. životospráva a špecifická farmakoterapie u žien v gravidite a počas laktácie.

B.6. Fyziatria, balneológia a liečebná rehabilitácia

1. etiológia, patogenéza, diagnostika, diferenciálna diagnostika a liečba ochorení pohybového aparátu,
2. vyšetrenie pohybového aparátu,
3. indikácie a možnosti liečebnej rehabilitácie,
4. indikácie a možnosti preskripcie zdravotníckych pomôcok u imobilných pacientov,
5. možnosti indikácie a kontraindikácie kúpelnej liečby,
6. ovládať možnosti indikácie rehabilitačných metodík, liečebnej a pracovnej rehabilitácie,
7. možnosti rehabilitačných metód u pacienta v domácom prostredí, pooperačná starostlivosť o pacienta v domácom prostredí.

B.7. Neurológia

1. etiológia, patogenéza, diagnostika, diferenciálna diagnostika a liečba chorôb centrálneho nervového systému a periférneho nervového systému,
2. etiológia, diagnostika, diferenciálna diagnostika a liečba náhlych cievnych mozgových príhod,
3. etiológia, patogenéza, diagnostika, diferenciálna diagnostika a liečba vertebrogénnych chorôb,
4. diagnostika, diferenciálna diagnostika a liečba sekundárneho poškodenia mozgu pri iných chorobách napríklad diabetes mellitus, choroby pečene a obličiek, artériová hypertenzia, akútne a chronické otravy,
5. diagnostika, diferenciálna diagnostika a liečba demencií,
6. diagnostika, diferenciálna diagnostika a liečba poškodenia mozgových a periférnych nervov.

B.8. Oftalmológia

1. etiológia, diagnostika, diferenciálna diagnostika a prednemocničná lekárská starostlivosť pri urgentných stavoch v oftalmológii - úrazy oka, akútne glaukomové záchrany,
2. diagnostika, diferenciálna diagnostika a liečba syndrómu červeného oka a bolestivého oka,
3. diagnostika, diferenciálna diagnostika a liečba pri zápale mihalníč, spojoviek, rohovky,
4. diagnostika, diferenciálna diagnostika a liečba pri iritídach, iridocyklotízach, glaukomé a katarakte,
5. očné príznaky, diagnostika, diferenciálna diagnostika pri sekundárnom poškodení oka napríklad artériová hypertenzia, diabetes mellitus, reumatické choroby.

B.9. ORL

1. diagnostika, diferenciálna diagnostika a neodkladná zdravotná starostlivosť pri stavoch ohrozujúcich život a urgentných stavoch v ušno-nosno-krčnej oblasti,
2. diagnostika, diferenciálna diagnostika a prednemocničná liečba tráum v ušno-nosno-krčnej oblasti ORL,
3. etiológia, diagnostika, diferenciálna diagnostika a liečba chorôb v ušno-nosno-krčnej oblasti,
4. diagnostika a diferenciálna diagnostika lymfadenopatii v ušno-nosno-krčnej oblasti,
5. etiológia, prevencia, diagnostika a liečba poškodenia sluchu,
6. prehľad možností vyšetrenia, diagnostiky a posudzovania poškodenia sluchu pri profesionálnej zát'aži.

B.10. Psychiatryria

1. identifikácia a základná diferenciálna diagnostika psychiatrických symptómov, syndrómov a chorôb v ambulancii všeobecného lekára,
2. etiológia, patogenéza, diagnostika, diferenciálna diagnostika a liečba depresií a neuróz,
3. etiológia, patogenéza, diagnostika, diferenciálna diagnostika a liečba psychosomatických porúch, napríklad poruchy príjmu potravy, poruchy spánku,
4. zmeny správania u vybraných skupín – geriatrickí pacienti, gravidné ženy a ženy počas laktácie,
5. diagnostika, diferenciálna diagnostika a liečba drogových a nedrogových závislostí,
6. suicídium – rizikové skupiny, varovné signály,
7. právna problematika v starostlivosti o psychiatrických pacientov,
8. indikácie, kontraindikácie a liečba psychiatrických chorôb v kompetencii všeobecného lekára.

B.11. Spoločné vyšetrovacie a liečebné zložky – Hematológia, Klinická biochémia, Rádiológia, Klinická mikrobiológia, Klinická farmakológia

1. indikácie a interpretácia parametrov krvného obrazu v ambulancii všeobecného lekára – erytrocyty, hematokrit, hemoglobin, leukocyty, trombocyty,
2. vyšetrenie krvných skupín,
3. indikácie základných biochemických parametrov a interpretácia základných biochemických parametrov,
4. indikácie mikrobiologických nálezov a interpretácia mikrobiologických nálezov,
5. indikácie sérologických nálezov a interpretácia sérologických nálezov,
6. možnosti, indikácie a kontraindikácie zobrazovacích metód – RTG, USG vrátane Dopplerového vyšetrenia, osteodenzitometrie, CT, MR, natívne vyšetrenia a vyšetrenia s kontrastom,
7. základy radiačnej ochrany v diagnostickej rádiológii,
8. príprava pacienta na jednotlivé zobrazovacie vyšetrenia, základný popis nálezov najčastejších zobrazovacích metód v rádiológii
9. význam monitorovania účinnosti a bezpečnosti farmakoterapie, vrátane sledovania hladín liečiv a iných biologických parametrov a spolupráca s ambulanciou alebo oddelením klinickej farmakológie.

B.12. Verejné zdravotníctvo

1. prevencia prenosných a neprenosných chorôb, kontrola a surveillance prenosných a neprenosných chorôb,
2. očkovanie – imunizačný program – v ambulancii všeobecného lekára,
3. ochrana zdravia pri práci – preventívne prehliadky súvisiace s prácou, kategorizácia prác, opatrenia na ochranu zdravia pri práci, pracovná zdravotná služba,
4. prehľad spôsobov dezinfekcie, dezinfekcie a deratizácie.

B.13. Infektológia

1. charakteristika prenosných ochorení, symptomatológia prenosných ochorení a syndromológia prenosných ochorení,
2. diagnostika prenosných ochorení, diferenciálna diagnostika prenosných ochorení a liečba prenosných ochorení vyskytujúcich sa na území Slovenskej republiky a cudzokrajných chorôb,
3. diagnostika prenosných ochorení, diferenciálna diagnostika prenosných ochorení a liečba prenosných ochorení u vybraných skupín obyvateľstva, napríklad tehotné ženy, polymorbídni pacienti, geriatrickí pacienti a onkologickí pacienti,
4. možnosti efektívnej diagnostiky prenosných ochorení v ambulantnej praxi vrátane techniky odberu biologického materiálu a jeho transportu,
5. indikácie antiinfekčnej liečby a kontraindikácie antiinfekčnej liečby,
6. preventívne opatrenia a profilaktické opatrenia pri prenosných ochoreniach, vrátane druhov, frekvencie a spôsobov aplikácie očkovacích látok, indikácie, kontraindikácie a nežiadúce účinky očkovania.

B.14. Pediatria

1. diagnostika, diferenciálna diagnostika a liečba stavov ohrozujúcich život dieťaťa,
2. špecifická kardiopulmonálnej resuscitácie u novorodenca, dojčaťa, batoláťa a väčšieho dieťaťa,
3. technika základného fyzikálneho vyšetrenia novorodenca, dojčaťa, batoláťa a väčšieho dieťaťa,
4. posúdenie psychosociálneho a biologického stavu vývoja mladistvého,
5. komunikácia s rodičmi dieťaťa a riešenie konfliktných situácií,
6. diagnostika a diferenciálna diagnostika najčastejších syndrómov a chorôb v detskom veku – hnačky, infekcie dýchacích a močových ciest, dehydratácia,
7. špecifická terapie, indikácie, kontraindikácie a dávkovanie liečiv u detí.

Položka 2**Rozsah praktických zručností a skúseností****Oddiel 1****Minimálny počet zdravotných výkonov****A. V rámci jednotlivých pracovísk sumárne**

1.	štandardná ústavná klinická prax: prijatie pacienta, anamnéza, fyzikálne vyšetrenie, popis röntgenologickej snímky hrudníka, interpretácia pomocných, laboratórnych a konziliárnych vyšetrení, sledovanie a liečba, prepustenie	400
2.	popis EKG záznamu a jeho vyhodnotenie	400
3.	popis röntgenologickej snímky hrudníka	100
4.	popis röntgenologickej snímky brucha	50
5.	venepunkcia, zavedenie venóznej cievky	50
6.	infúzna liečba a injekčná liečba	50
7.	odber artériovej krvi, interpretácia vyšetrení	20
8.	transfúzia krvi a krvných prípravkov	20
9.	vyšetrenie krvného náteru	3
10.	vyšetrenie moču a močového sedimentu	20
11.	punkcie telových dutín	10
12.	odsávanie sekrétu z dýchacích ciest, inhalačná liečba, ventilácia	20
13.	katetrizácia močového mechúra u muža a u ženy	20 (5 + 15)
14.	zavedenie sondy do hornej časti gastrointestinálneho traktu	8
15.	kardiopulmonálna resuscitácia u detí a dospelých	3 (aspoň 2 dospelí)
16.	malé chirurgické výkony, napríklad sutúra, incízia, excízia	20
17.	odvedenie pôrodu, vykonanie orientačného manuálneho pôrodníckeho vyšetrenia	3
18.	vykonanie základného gynekologického vyšetrenia, vrátane vyšetrenia v zrkadlách, vykonanie manuálneho vyšetrenia prsníka a poučenie ženy	3

	o technike samovyšetrovania prsníkov, vykonanie ošetrenia bežných chorôb vonkajších rodidiel	
19.	fyzikálne vyšetrenia novorodenca, dojčaťa a batolat'ja, venepunkcia u detí	20
20.	fyzikálne vyšetrenie u mladistvého	10
21.	odber materiálu na mikrobiologické vyšetrenie a jeho hodnotenie	50
22.	aplikovanie obstreku periférneho nervu	3
23.	vyšetrenie pohybového aparátu	10
24.	klasifikácia rizikovosti podľa fyzického stavu pacienta podľa ASA	5
25.	vyhodnotenie 24-hodinového ambulantného monitorovania krvného tlaku	10
26.	realizovanie a vyhodnotenie orálneho glukózovo tolerančného testu	10
27.	ústavné pohotovostné služby	40

A.1. Asistencia pri výkone

1.	zavedenie centrálneho venózneho katétra	5
2.	tracheálna intubácia	5
3.	defibrilácia, kardioverzia	5
4.	kardiostimulácia	5
5.	výplach žalúdka	3
6.	echokardiografia	20
7.	funkčné vyšetrenie kardiovaskulárneho systému: 7. 1. ergometria 7. 2. vyhodnotenie 24-hodinového ambulantného monitorovania EKG monitoringu	5 10
8.	Schellongov test, respektíve jeho modifikácia „head-up tilt“ test	3
9.	bronchoskopia a funkčné vyšetrenie dýchacieho systému: orientačné spirometrické vyšetrenie plúc	20
10.	rádiodiagnostika: CT, MR	6 (3+3)
11.	ultrasonografia krku, brucha a duplexná ultrasonografia ciev	40
12.	gastrointestinálna endoskopia: ezofagoskopia, gastroskopia, kolonoskopia, rektoskopia: a) horná časť gastrointestinálneho traktu b) dolná časť gastrointestinálneho traktu	20 10 10
13.	biopsia orgánov a tkanív	5
14.	indikácia a preskripcia zdravotníckych pomôcok, vrátane pomôcok pre pacientov imobilných, inkontinentných a so stómiami	15

B. V rámci odboru všeobecné lekárstvo

B.1. Vo všeobecnej ambulancii pre dospelých denne pod vedením školiteľa

1.	odobratie anamnézy a vyšetrenie	100
2.	vedenie kompletnej zdravotnej dokumentácie	100
3.	indikácia a hodnotenie komplementárneho vyšetrenia	100
4.	diferenciálna diagnostika a liečba v ambulancii všeobecného lekára	100
5.	podávanie injekcií	50
6.	vyšetrenie u dospelého pred plánovanými invazívnymi výkonmi operačnej a neoperačnej povahy, vrátane klasifikácie rizikovosti podľa klasifikácie fyzického stavu podľa ASA	30
7.	základné ORL vyšetrenie: a) s použitím nástrojov b) orientačné vyšetrenie sluchu c) výplach vonkajšieho zvukovodu (možné realizovať aj na ambulancii ORL)	25, z toho 5 10 10
8.	prvá pomoc pri úrade oka, napríklad poleptanie oka alebo cudzie teleso v oku (možné realizovať aj počas praxe na centrálnom príjme alebo na oftalmologickej ambulancii)	10
9.	orientačné vyšetrenie: a) zrakovej ostrosti pomocou optotypov	65, z toho 30

	b) farbocitu c) predného očného segmentu d) orientačné vyšetrenie zorného poľa (možné realizovať aj na oftalmologickej ambulancii)	20 10 5
10.	diagnostika a ošetrenie kožných lézií	15
11.	diagnostika a základná liečba akútnych stavov postihujúcich nervový systém	15
12.	liečba chronických stavov postihujúcich nervový systém	10
13.	diferenciálna diagnostika akútnych a dekompenzovaných psychiatrických stavov, napríklad schizofrénia, závislosti, nadviazanie kontaktu a vedenie rozhovoru s psychicky chorým, krízová intervencia, indikácia ďalšej psychologickej a psychiatrickej starostlivosti	5
14.	očkovanie	50
15.	vypracovanie návrhu na konziliárne vyšetrenie a iné vyšetrenia	5
16.	vykonanie preventívnych prehliadok	100, z toho 20 s EKG
17.	vypísanie návrhov na kúpeľnú liečbu	10
18.	lekárska prehliadka o zdravotnej spôsobilosti na vedenie motorového vozidla a lekárska prehliadka u ďalších činností, pri ktorých sa vyžaduje posúdenie zdravotnej spôsobilosti	20
19.	komplexná starostlivosť o pacientov s artériovou hypertenziou vo všeobecnej ambulancii pre dospelých	20
20.	komplexná starostlivosť o pacientov na antikoagulačnej liečbe vo všeobecnej ambulancii pre dospelých	20
21.	komplexná starostlivosť o pacientov s dyslipidémiou vo všeobecnej ambulancii pre dospelých	20
22.	obhliadka mŕtveho (možné realizovať aj v rámci ústavnej zdravotnej starostlivosti)	2
23.	ambulančná pohotovostná služba	5 služieb
24.	vyšetrenie a vyhodnotenie členkovo ramenného indexu – ABI	5
25.	vyhodnotenie štandardizovaného testu na okultné krvácanie – FOB test vo všeobecnej ambulancii pre dospelých	5
26.	hlásenie infekčného ochorenia na tlačive alebo elektronicky prostredníctvom epidemiologického informačného systému	10

Oddiel 2

Praktické zručnosti a skúsenosti po ukončení špecializačného štúdia

A. Vnútorné lekárstvo a jeho odbory

- realizovať komplexné vyšetrenie pacienta – anamnéza, fyzikálne vyšetrenie, indikácia základných a pomocných vyšetrovacích metód,
- interpretovať laboratórne, prístrojové a zobrazovacie vyšetrenia,
- zaznamenávať a vyhodnocovať EKG záznam,
- vyhodnocovať 24-hodinové ambulantné monitorovanie krvného tlaku,
- diagnostikovať choroby zaradené pod odbory vnútorného lekárstva,
- diferenciálne diagnostikovať choroby v odboroch vnútorného lekárstva,
- indikovať a manažovať terapiu chorôb v odboroch vnútorného lekárstva,
- manažovať chronické choroby v odboroch vnútorného lekárstva,
- manažovať akútne choroby v odboroch vnútorného lekárstva,
- odoberať venóznu a kapilárnu krv,
- odoberať materiál na laboratórne vyšetrenia,
- aplikovať intramuskulárne, intravenózne, intradermálne a subkutánne injekcie a infúznu liečbu,
- podávať transfúzie krvi,
- realizovať predoperačné vyšetrenia s vyhodnotením operačného rizika,
- ovládať diagnostiku, diferenciálnu diagnostiku a terapiu u vybraných skupín obyvateľstva - tehotné ženy, imunokompromitovaní pacienti, geriatrickí pacienti, onkologickí pacienti a polymorbídní pacienti,

16. ovládať indikácie zdravotníckych pomôcok pre vybrané skupiny pacientov (inkontinentní pacienti alebo pacienti so stómiami),
17. ovládať indikácie na ambulantné konziliárne vyšetrenia v odboroch vnútorného lekárstva.

B. Anestéziológia a intenzívna medicína

1. ovládať základnú a rozšírenú podporu základných životných funkcií u novorodencu, dojčaťa, batoľaťa, väčšieho dietča a dospelého,
2. identifikovať starostlivosť o zranených podľa Advanced Trauma Life Support,
3. ovládať princíp triedenia zranených, zabezpečiť ich stabilizáciu a transport v rámci neodkladnej zdravotnej starostlivosti na mieste dopravnej nehody,
4. aplikovať defibriláciu elektrickým výbojom,
5. aplikovať kyslík cez masku,
6. ovládať zabezpečenie vnútrozilového prístupu vrátane zavedenia kanyly,
7. ovládať zavedenie nazogastrickej sondy, odsávanie sekrétu z dýchacích ciest,
8. ovládať základnú diagnostiku a diferenciálnu diagnostiku, pri stavoch ohrozujúcich život, napríklad bezvedomie, šok, plúcný edém, traumy, polytraumy, otravy,
9. zabezpečiť neodkladnú zdravotnú starostlivosť pri stavoch ohrozujúcich život, napríklad pri edeme plúc, akútnom infarkte myokardu, náhlnej cievnej mozkovej príhode, arteriálnej a žilovej embolizácii a trombóze, pneumotoraxe, metabolickom rozvrate, kóme, cudzom telese v dýchacích cestách, vrátane základnej diagnostiky, stabilizácie a transportu pacienta,
10. ovládať možnosti liečby akútnej a chronickej bolesti v ambulancii všeobecného lekára a indikácie na vyšetrenie na algeziologickej ambulancii,
11. ovládať klasifikáciu rizikovosti podľa fyzického stavu pacienta do predoperačných kategórií podľa ASA.

C. Chirurgia a jej odbory

1. ovládať diagnostiku a diferenciálnu diagnostiku náhlych brušných príhod, distorzie a zlomenej končatiny vrátane jej fixácie, stabilizáciu a transport pacienta,
2. vykonať základné ošetrovanie, zastavenie tepnového a žilového krvácania, stabilizáciu a transport pacienta s otvorenými krvácajúcimi ranami, hematemézou a melénou,
3. ovládať preventívne opatrenia a terapiu tromboembolických chorôb,
4. vykonať malé chirurgické výkony, napríklad lokálna anestézia, revízia a toaleta rany, incízia, extirpácia cudzieho telesa z kože a podkožia, sutúra, odstránenie stehov a sponiek,
5. ovládať akútne ošetrovanie omrzlin, popálenín, rán po poleptaní,
6. ovládať ošetrovanie dekubitov, vredov predkolenia a iných chronických rán,
7. ovládať obväzovú techniku pri všetkých základných typoch obväzov a obvinov,
8. ovládať diagnostiku a diferenciálnu diagnostiku a základnú symptomatickú terapiu degeneratívnych, vrodených a posttraumatických zmien pohybového aparátu,
9. ovládať zavedenie močového katétra u ženy a muža v nekomplikovaných prípadoch, vykonať preplach močového katétra,
10. ovládať indikácie na ambulantné konziliárne vyšetrenia v rámci chirurgie a jej odborov.

D. Dermatovenerológia

1. poskytnúť neodkladnú zdravotnú starostlivosť a terapiu pri alergických kožných prejavoch,
2. ovládať základnú diagnostiku a diferenciálnu diagnostiku ochorení kože,
3. ovládať základnú diagnostiku a diferenciálnu diagnostiku ochorení prejavujúcich sa na koži,
4. vykonať ošetrovanie chronických kožných lézií, napríklad dekubity, vredy predkolenia,
5. ovládať základnú diagnostiku, diferenciálnu diagnostiku a liečbu pohlavné prenosné ochorení,
6. ovládať indikácie na ambulantné konziliárne dermatovenerologické vyšetrenia.

E. Gynekológia a pôrodníctvo

1. ovládať základné orientačné manuálne vyšetrenie prsníkov,
2. ovládať základné orientačné manuálne pôrodnícke vyšetrenie,
3. odviesť alebo asistovať v rámci neodkladnej zdravotnej starostlivosti pôrod mimo zdravotníckeho zariadenia,

4. ovládať princípy racionálnej a bezpečnej farmakoterapie u žien v gravidite a počas laktácie,
5. ovládať indikácie na ambulantné konziliárne gynekologické vyšetrenia.

F. Fyziatria, balneológia a liečebná rehabilitácia

1. ovládať základné orientačné vyšetrenie chrbtice a kĺbov,
2. ovládať indikácie a možnosti liečebnej rehabilitácie,
3. ovládať možnosti indikácie základných rehabilitačných metodík, liečebnej a pracovnej rehabilitácie a vyšetrenie pohybového aparátu,
4. posúdiť indikácie a kontraindikácie kúpeľnej liečby a vypísanie návrh na kúpeľnú liečbu,
5. ovládať indikácie na ambulantné konziliárne vyšetrenia v ambulancii FBLR.

G. Neurológia

1. ovládať diagnostiku, diferenciálnu diagnostiku a neodkladnú zdravotnú starostlivosť pri chorobách ohrozujúcich život, otravách a úrazoch v neurológii,
2. vykonať základné neurologické vyšetrenie hlavy a chrbtice,
3. ovládať diferenciálnu diagnostiku základných symptómov, syndrómov a chorôb v neurológii,
4. ovládať diagnostiku, vrátane základných funkčných vyšetrení, diferenciálnu diagnostiku a liečbu chorôb nervového systému,
5. interpretovať indikáciu rehabilitačnej a kúpeľnej liečby u pacienta s neurologickou chorobou,
6. poznáť indikáciu a preskripciu zdravotníckych pomôcok u pacientov s postihnutím nervového systému vrátane imobilných a inkontinentných pacientov,
7. ovládať indikácie na ambulantné konziliárne neurologické vyšetrenia,
8. ovládať aplikáciu obstreku periférneho nervu.

H. Oftalmológia

1. poskytnúť neodkladnú zdravotnú starostlivosť a terapiu pri úrazoch a akútnej stavoch v oftalmológii vrátane poleptania, glaukomového záchvatu a pri cudzom telese v oku,
2. vykonať vyšetrenie predného očného segmentu, zrakovej ostrosti pomocou optotypov, farbocitu a orientačné vyšetrenie zorného pola,
3. ovládať indikácie na ambulantné konziliárne oftalmologické vyšetrenia.

I. ORL

1. vykonať základné vyšetrenie pomocou nástrojov v oblasti ORL: vyšetrenie otoskopom, orientačné vyšetrenie sluchu, nepriama laryngoskopia,
2. vykonať výplach vonkajšieho zvukovodu, Politzerova sprcha,
3. vykonať prednú tamponádu nosa pri epistaxe,
4. ovládať indikácie na ambulantné konziliárne ORL vyšetrenia.

J. Psychiatria

1. poskytnúť neodkladnú zdravotnú starostlivosť pacientovi s akútnou alebo dekompenzovanou psychiatrickou chorobou, napríklad schizofrénia, suicídium, agresivita pod vplyvom návykových látok, zabezpečiť rýchly transport pacienta na psychiatricke vyšetrenie,
2. ovládať základnú diferenciálnu diagnostiku pri najčastejšie sa vyskytujúcich psychiatrických chorobách, napríklad depresie, schizoafektívne poruchy,
3. ovládať základné psychologické a psychoterapeutické intervencie v komunikácii s psychiatrickým pacientom,
4. identifikovať drogové a iné závislosti,
5. ovládať základnú farmakoterapiu psychiatrických chorôb v ambulancii všeobecného lekára,
6. ovládať indikácie na ambulantné konziliárne psychiatricke vyšetrenia.

K. Spoločné vyšetrovacie a liečebné zložky – Hematológia, Klinická biochémia, Rádiológia, Klinická mikrobiológia, Klinická farmakológia

1. poznáť možnosti, indikácie a kontraindikácie jednotlivých laboratórnych vyšetrení a interpretovať ich nálezy v klinickej praxi,
2. ovládať správny odber biologického materiálu pre jednotlivé vyšetrenia,

3. poznáť možnosti indikácie, kontraindikácie zobrazovacích metód a interpretovať základný popis nálezov zobrazovacích metód v rádiológii,
4. ovládať poučenie pacienta a pripraviť ho na absolvovanie jednotlivých zobrazovacích metód,
5. vedieť poskytnúť pacientom základné informácie o veľkosti oziarenia pri jednotlivých röntgenových vyšetreniach a o možných rizikách poškodenia zdravia,
6. ovládať vyšetrenie krvnej skupiny.

L. Verejné zdravotníctvo

1. ovládať kategorizáciu prác a opatrenia na ochranu zdravia pri práci,
2. ovládať základné epidemiologické opatrenia prenosných ochorení – povinné hlásenia,
3. ovládať a vedieť implementovať imunizačný program,
4. interpretovať zásady antisepsy, a sepsy a sterilizácie v ambulancii, používať určené typy a druhy dezinfekčných prostriedkov, spôsoby dezinfekcie kože, prístrojov a povrchov v ambulancii,
5. ovládať postupy pracovných zdravotných služieb,
6. ovládať a vedieť implementovať národné progamy podpory zdravia.

M. Infektológia

1. ovládať diagnostiku, diferenciálnu diagnostiku a terapiu prenosných ochorení vyskytujúcich sa na území Slovenskej republiky,
2. ovládať povinné a odporúčané očkovanie, možnosti profylaxie prenosných ochorení pred cestou do zahraničia, ich indikácie, kontraindikácie a nežiaduce účinky.

N. Pediatria

1. ovládať základnú neodkladnú zdravotnú starostlivosť, diagnostiku, diferenciálnu diagnostiku a terapiu pri stavoch ohrozujúcich život dieťaťa,
2. ovládať základné fyzikálne vyšetrenie novorodencu, dojčaťa, batolacha, väčšieho dieťaťa a mladistvého,
3. ovládať systém očkovania v detskom veku,
4. ovládať základnú diferenciálnu diagnostiku a terapiu najčastejších symptómov, syndrómov a chorôb v detskom veku.

O. Všeobecné lekárstvo

1. používať komplexné medicínske vedomosti pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti s prihliadnutím na interakcie a informácie z ostatných medicínskych odborov, ktoré do odboru všeobecné lekárstvo zasahujú,
2. vedieť identifikovať, ktoré časti diagnostiky, diferenciálnej diagnostiky a terapie pacienta vykoná všeobecný lekár sám, ktoré vyžadujú konziliárne vyšetrenie na inom pracovisku a ktorého pacienta je nevyhnutné hospitalizovať,
3. poskytnúť neodkladnú zdravotnú starostlivosť v ambulancii a mimo ambulancie,
4. uskutočniť rýchlu diagnostiku a diferenciálnu diagnostiku, posúdenie závažnosti a ďalšieho riešenia syndrómov, symptómov a chorôb v ambulancii a mimo ambulancie,
5. indikovať a vyhodnotiť laboratórne vyšetrenia v ambulancii – rýchle metódy diagnostiky z krvi, moču a stolice alebo v laboratóriách,
6. indikovať a vyhodnotiť iné vyšetrenia realizované v ambulancii napríklad EKG, 24-hodinové ambulantné monitorovanie krvného tlaku, členkovo-ramenný index, vyšetrenie stolice na skryté krvácanie alebo na iných pracoviskách RTG, USG vyšetrenia, vrátane echokardiografie, Dopplerovskej sonografie, denzitometrické vyšetrenie, funkčné vyšetrenia kardiovaskulárneho a dýchacieho systému – ergometria, spirometria, endoskopické vyšetrenia, CT, MR vyšetrenia, kožné testy,
7. zabezpečiť liečbu chorôb v kompetencii všeobecného lekára, ovládať indikácie a kontraindikácie liečby a liekové interakcie,
8. aplikovať intramuskulárne, intravenózne, intradermálne a subkutánne injekcie a infúznu liečbu,
9. uskutočniť indikáciu a odber biologického materiálu vrátane rýchlej diagnostiky v ambulancii všeobecného lekára,
10. ovládať malé chirurgické výkony, napríklad základné ošetrenie rán, preváz, incízia, sutúra,

11. ovládať ošetrenie popálenín a poleptania do 5% povrchu tela,
12. realizovať predoperačné vyšetrenie pacienta vrátane klasifikácie podľa Klasifikácie fyzického stavu,
13. ovládať odoberanie anamnézy, fyzikálne vyšetrenie, indikácie a kontraindikácie pomocných vyšetrení v ambulantnej praxi,
14. viesť zdravotnú dokumentáciu a oznamovať povinné hlásenia a výkazy, aj v elektronickej podobe,
15. vykonávať preventívne prehliadky a preventívnu činnosť,
16. vykonávať povinné a odporúčané očkovanie a poskytovať informácie o jeho indikáciach, kontraindikáciách a nežiaducích účinkoch, vrátane možnosti profylaxie prenosných ochorení pred cestou do zahraničia, ich indikácie, kontraindikácie a nežiaducich účinkov,
17. realizovať dezinfekciu a sterilizáciu v praxi všeobecného lekára, epidemiologické opatrenia pri závažných infekčných chorobách, hygienu práce v praxi všeobecného lekára, fyziológiu práce,
18. posudzovať dočasné pracovné neschopnosť a vykonávať súvisiace administratívne úkony,
19. vykonávať lekárske preventívne prehliadky vo vzťahu k práci na účely posúdenia zdravotnej spôsobilosti na prácu,
20. hodnotiť bolesť a stŕženie spoločenského uplatnenia,
21. posudzovať zdravotnú spôsobilosť na vedenie motorového vozidla, zdravotnú spôsobilosť držať alebo nosiť zbraň a streľivo, zdravotnú spôsobilosť na vykonávanie činností súvisiacich s prevádzkováním bezpečnostnej služby a zdravotnú spôsobilosť na ďalšie činnosti, u ktorých zákon vyžaduje posudzovanie zdravotnej spôsobilosti,
22. ovládať základné očné vyšetrenie, prvú pomoc pri poranení a poleptaní oka a pri cudzom telesu v oku, prvú pomoc pri akútном záchvate glaukomu,
23. ovládať základné ORL vyšetrenie s použitím nástrojov, orientačné vyšetrenie sluchu, diagnostiku a terapiu akútnych chorôb v ORL, výplach vonkajšieho zvukovodu, vyhodnotenie audiometrického vyšetrenia, sprístupnenie dýchacích ciest,
24. ovládať prvú pomoc pri akútnych vybraných psychických poruchách, nadviazanie kontaktu a vedenie rozhovoru s psychicky chorým, krízovú intervenciu, indikáciu ďalšej psychologickej starostlivosti a psychiatrickej starostlivosti,
25. ovládať zásady derivácie moču,
26. ovládať diagnostiku, diferenciálnu diagnostiku, terapiu vybraných skupín obyvateľstva, napríklad gravidné ženy, imunokompromitovaní pacienti, geriatrickí pacienti, onkologickí pacienti, polymorbídni pacienti, fyzicky chorí, psychicky chorí a chronicky chorí pacienti,
27. zabezpečiť starostlivosť o rizikové a znevýhodnené skupiny (fyzicky chorí pacienti, psychicky chorí pacienti, geriatrickí pacienti, imobilní pacienti, polymorbídni pacienti), onkologických pacientov, umierajúcich pacientov, obyvateľov v komunitách,
28. dodržiavať práva osôb so zdravotným postihnutím,
29. spolupracovať s agentúrami domácej ošetrovateľskej starostlivosti, inými zdravotníckymi zariadeniami a sociálnymi inštitúciami,
30. predpisovať zdravotnícke pomôcky v kompetencii všeobecného lekára,
31. ovládať indikácie a možnosti liečebnej rehabilitácie,
32. ovládať vyšetrenia pohybového aparátu,
33. posúdiť indikácie a kontraindikácie kúpeľnej liečby a vypísanie návrh na kúpeľnú liečbu,
34. ovládať diagnostiku, vrátane odberu a transportu biologického materiálu diferenciálnej diagnostiky a efektívnu antiinfekčnú terapiu prenosných ochorení vyskytujúcich sa na území Slovenskej republiky a importovaných zo zahraničia v rozsahu podmienok všeobecnej ambulancie pre dospelých,
35. vybrať a implementovať efektívne epidemiologické opatrenia v mieste nákazy, zabezpečiť karanténu a hlásenie prenosných ochorení,
36. manažovať arteriálnu hypertenziu, vrátane realizácie a vyhodnotenia 24-hodinového ambulantného monitorovania krvného tlaku,
37. manažovať antikoagulačnú liečbu, vrátane vyšetrenia INR,
38. manažovať dyslipidémie,
39. manažovať diagnostiku diabetes mellitus, vrátane orálneho glukózovo tolerančného testu v podmienkach všeobecnej ambulancie pre dospelých,
40. vedieť vyhodnotiť výsledok vyšetrenia členkovo ramenného indexu,
41. ovládať zásady racionálnej farmakoterapie,
42. udržiavať komunikačné zručnosti a psychoterapeutický prístup k pacientovi,

43. vedieť identifikovať násilie vo všetkých jeho formách,
44. aplikovať efektívnu základnú diagnostiku, diferenciálnu diagnostiku a terapiu počas návštuvnej služby mimo ambulancie,
45. vykonávať administratívne činnosti súvisiace s poskytovaním ambulantnej zdravotnej starostlivosti,
46. uskutočniť prehliadku mŕtveho tela a vykonať súvisiace administratívne úkony,
47. uplatňovať v praxi metódy zdravotnej výchovy,
48. vykazovať výkony a vyúčtovať ich zdravotným poistovniám a ostatným inštitúciám,
49. ovládať prvú pomoc pri generalizovaných reakciách, alergických reakciách a kožných reakciách, odber biologického materiálu u osôb chorých alebo podozrivých z venerických chorôb,
50. reflektovať a implementovať nové kompetencie všeobecných lekárov
51. identifikovať, riešiť a komunikovať etické otázky súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v pôsobnosti všeobecného lekára a spolupracovať s príslušnými etickými komisiami.

Nácvik techník komunikácie

1. osobnostné predpoklady efektívnej komunikácie,
2. verbálna a neverbálna komunikácia,
3. asertívne zvládanie konfliktov a náročných komunikačných partnerov.

c) Organizačná forma špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium sa začína dňom zaradenia do špecializačného štúdia podľa zostaveného študijného plánu. Pozostáva z praktickej časti a teoretickej časti, pričom praktické vzdelávanie má prevahu. Špecializačné štúdium sa ukončí špecializačnou skúškou pred komisiou. Súčasťou špecializačnej skúšky je obhajoba písomnej práce a praktická skúška.

d) Rozsah a zameranie odbornej zdravotníckej praxe vykonávanej na jednotlivých pracoviskách zdravotníckych zariadení, jej minimálna dĺžka a časový priebeh

1.	štandardné oddelenie vnútorného lekárstva a) štandardné oddelenie vnútorného lekárstva b) jednotka intenzívnej starostlivosti c) oddelenie geriatrie alebo oddelenie pre dlhodobo chorých	11 mesiacov, z toho: 8 mesiacov 2 mesiace 1 mesiac
2.	centrálny príjem, urgentný príjem alebo prijímacia ambulancia	3 mesiace
3.	infektologická ambulancia	2 týždne
4.	gastroenterologická ambulancia, pneumologicko-fitoterapeutická ambulancia, kardiologická ambulancia, hematologická a transfuziologická ambulancia, reumatologická ambulancia, nefrologická ambulancia, ambulancia klinickej imunológie a alergológie, endokrinologická ambulancia, diabetologická ambulancia alebo ambulancia klinickej onkológie a ambulancia pracovného lekárstva – odborná prax najmenej v šiestich z uvedených ambulancií	5 mesiacov a 2 týždne
5.	neurologická ambulancia	1 mesiac
6.	oddelenie anestéziologie a intenzívnej medicíny a ambulancia anestéziologie a intenzívnej medicíny	1 mesiac
7.	chirurgická ambulancia	2 mesiace
8.	dermatologická ambulancia	2 týždne
9.	SVALZ a) hematológia, b) klinická biochémia, c) klinická farmakológia, d) mikrobiológia a e) rádiológia	1 týždeň, z toho: 1 deň 1 deň 1 deň 1 deň 1 deň
10.	ortopedická alebo traumatologická ambulancia	1 týždeň
11.	ambulancia fyzioterapie, balneológia a liečebnej rehabilitácie	1 týždeň
12.	oddelenie gynekológie a pôrodníctva	1 týždeň

13.	psychiatrická ambulancia	1 týždeň
14.	ORL ambulancia	1 týždeň
15.	oftalmologická ambulancia	1 týždeň
16.	urologická ambulancia	1 týždeň
17.	všeobecná ambulancia pre deti a dorast	1 týždeň
18.	regionálny úrad verejného zdravotníctva	1 týždeň
19.	všeobecná ambulancia pre dospelých	9 mesiacov

DOPLNKOVÁ ODBORNÁ PRÍPRAVA
NA ZÍSKANIE ŠPECIALIZÁCIE V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE
VŠEOBECNÉ LEKÁRSTVO
PRE LEKÁROV
SO ŠPECIALIZÁCIOU V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE
ANESTÉZIOLÓGIA A INTENZÍVNA MEDICÍNA

a) Charakteristika špecializačného odboru a dĺžka trvania špecializačného štúdia

1. Všeobecné lekárstvo je špecializačný odbor, ktorý poskytuje všeobecnú zdravotnú starostlivosť dospelým obyvateľom. Má multidisciplinárny charakter a integruje poznatky z jednotlivých medicínskych odborov.
2. Špecializačné štúdium trvá najmenej deväť mesiacov a dva týždne.
3. Špecializačné štúdium nadväzuje na špecializáciu v špecializačnom odbore anestéziológia a intenzívna medicína.

b) Rozsah teoretických vedomostí, praktických zručností a skúseností potrebných na výkon špecializovaných pracovných činností

Položka 1

A. Rozsah teoretických vedomostí z odboru všeobecné lekárstvo

A.1. V oblasti prevencie

1. prevencia v práci všeobecného lekára všeobecne a pri konkrétnych nozologických jednotkách a chorobách,
2. primárna, sekundárna, terciárna a kvartérna prevencia pri hromadne sa vyskytujúcich chorobách a iných poruchách zdravia,
3. dispenzarizácia rizikových a chronicky chorých u všeobecného lekára pre dospelých a systém dispenzarizácie v iných odboroch,
4. Národný program podpory zdravia v Slovenskej republike, celospoločenské zdravotné programy a stratégie, najmä so zameraním na prevenciu vrátane Národného onkologického programu, Národného programu prevencie ochorení srdca a ciev, Národného imunizačného programu v Slovenskej republike, Národného plánu kontroly infekčných ochorení v Slovenskej republike, programov zameraných na boj proti fajčeniu, alkoholizmu, drogovým a iným závislostiam,
5. zásady účinnej zdravotnej výchovy obyvateľstva a behaviorálnej medicíny,
6. preventívne opatrenia a profilaktické opatrenia pri prenosných ochoreniach vrátane druhov, frekvencie a spôsobov aplikácie očkovacích látok, indikácie, kontraindikácie a nežiadúce účinky očkovania,
7. depistáž a boj proti prenosným ochoreniam, zásady spolupráce s regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva,
8. základy výkonu štátneho zdravotného dozoru,
9. vplyv faktorov práce a pracovného prostredia na zdravie, pracovné zdravotné služby.

A.2. V oblasti diagnostiky

1. základné vyšetrenie a komplexné vyšetrenie pacienta v ambulancii a mimo ambulancie,
2. indikácie na konziliárne vyšetrenia a hospitalizáciu,
3. indikácie laboratórnych vyšetrení, zobrazovacích vyšetrení, funkčných vyšetrení a iných pomocných vyšetrení jednotlivých systémov,
4. základná diagnostika a diferenciálna diagnostika chorobných stavov jednotlivých systémov na základe anamnézy, fyzikálneho vyšetrenia a pomocných vyšetrení vrátane metodiky, pomôcok, prístrojov

- a nástrojov,
5. hodnotenie EKG záznamu,
  6. indikácie, realizácia a vyhodnotenie 24-hodinového ambulantného monitorovania krvného tlaku,
  7. indikácie, kontraindikácie a interpretácia vyšetrení vykonávaných v ambulancii, napríklad vyšetrenie moču, sedimentácia erytrocytov, testy rýchlej diagnostiky (napríklad POCT, CRP, INR), stolica na skryté krvácanie, orálny glukózovo tolerančný test a členkovo ramenný index,
  8. zásady odberu a transportu biologického materiálu,
  9. spôsob vykonávania ambulantných vyšetrení u dospelých pred plánovanými výkonmi operačnej povahy a neoperačnej povahy vrátane posúdenia rizika výkonu podľa klasifikácie fyzického stavu podľa ASA,
  10. diagnostika stavov ohrozujúcich základné životné funkcie,
  11. identifikácia násilia vo všetkých jeho formách, spolu práca s príslušnými štátnymi orgánmi,
  12. obhliadka mŕtveho tela, základy súdneho lekárstva.

A.3. V oblasti liečby

1. princípy komplexnej liečby v rámci všeobecnej ambulantnej starostlivosti, napríklad úprava životosprávy pacienta, psychoterapia, dietoterapia a rehabilitácia,
2. možnosti rehabilitačných metód u pacienta v domácom prostredí, pooperačná starostlivosť o pacienta v domácom prostredí,
3. zásady racionálnej farmakoterapie,
4. základy farmakoterapeutických postupov ochorení, manažovaných v kompetencii všeobecného lekára vrátane artériovej hypertenzie, dyslipidémií a antikoagulačnej liečby,
5. zásady prvej pomoci a podpory základných životných funkcií pri poruchách obehu a dýchania,
6. prvá pomoc pri úrazoch, zastavenie krvácania,
7. prvá pomoc pri pôrode,
8. práva osôb so zdravotným postihnutím
9. etické otázky pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti v pôsobnosti všeobecného lekára, ich identifikácia, riešenie a komunikácia.

A.4. V oblasti organizácie práce

1. koncepcia odboru, zásady manažmentu a kontroly práce na pracovisku,
2. spolu práca s inými špecialistami, zdravotníckymi zariadeniami a pracoviskami SVALZ,
3. spolu práca so zdravotnými poistovňami; sociálnou poistovňou; úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny; Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny a inými štátnymi orgánmi vrátane orgánov územnej samosprávy; zariadení sociálnych služieb; agentúrami domácej ošetrovateľskej starostlivosti,
4. vykazovanie činnosti pre orgány zdravotníctva, národného zdravotníckeho informačného systému, povinné hlásenia chorôb.

B. Rozsah teoretických vedomostí z vnútorného lekárstva a jeho jednotlivých odborov

1. etiológia chorôb a patogenéza chorôb vo vnútornom lekárstve,
2. klinické obrazy, diagnostika, diferenciálna diagnostika a liečba symptómov, syndrómov a chorôb vo vnútornom lekárstve,
3. prevencia vnútorných chorôb,
4. indikácie, kontraindikácie, interpretácia výsledkov, laboratórnych a pomocných vyšetrení vo vnútornom lekárstve,
5. indikácie, kontraindikácie terapie a interakcie liečiv chorôb vo vnútornom lekárstve,
6. diagnostické postupy a liečebné postupy pri zlyhávaní vnútorných orgánov a systémov – srdce, plíšuca, pečeň, obličky,
7. základy intenzívnej starostlivosti, monitorovanie, diagnostické a terapeutické postupy pri naliehavých situáciach vo vnútornom lekárstve,
8. diagnostika a liečba akútnych otráv a chronických otráv,
9. princípy a prax ústavnej starostlivosti a ambulantnej starostlivosti o chorých s vnútornými chorobami,
10. indikácie a interpretácia konziliárnych vyšetrení v internistickej praxi,
11. špecifická diagnostika, terapie a starostlivosti o geriatrickejho pacienta, geriatricke syndromy,
12. špecifická diagnostika a terapie u polymorbidného pacienta,
13. špecifická diagnostika a terapie u onkologického pacienta a zomierajúceho pacienta,

14. posudzovanie zdravotnej spôsobilosti na prácu so zameraním na prvú a druhú kategóriu, vykonanie lekárskej preventívnej prehliadky vo vzťahu k práci v rámci pracovnej zdravotnej služby, znalosť súvisiacich predpisov,
15. hodnotenie bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia,
16. vyšetrenie pred plánovanými výkonom operačnej povahy a neoperačnej povahy vrátane posúdenia rizika výkonu podľa klasifikácie fyzického stavu podľa ASA – predoperačné vyšetrenie s hodnotením operačného rizika,
17. prehľad o indikáciách a možnostiach preskripcie zdravotníckych pomôcok,
18. indikácie a možnosti kúpeľnej liečby,
19. indikácie liečebnej rehabilitácie, vyšetrenia pohybového aparátu,
20. charakteristika, symptomatológia, syndromológia, diagnostika, diferenciálna diagnostika prenosných ochorení v ambulantnej praxi vrátane techniky odberu biologického materiálu a jeho transportu,
21. preventívne opatrenia a profilaktické opatrenia pri prenosných ochoreniach vrátane druhov, frekvencie a spôsobov aplikácie očkovacích látok, indikácie, kontraindikácie a nežiaduce účinky očkovania,
22. indikácie a interpretácia výsledkov denzitometrie.

Položka 2

Rozsah praktických zručností a skúseností

Oddiel 1

Minimálny počet zdravotných výkonov

A. V rámci jednotlivých pracovísk sumárne

1.	štandardná ústavná klinická prax: prijatie pacienta, anamnéza, fyzikálne vyšetrenie, popis röntgenologickej snímky hrudníka, interpretácia pomocných vyšetrení, laboratórnych vyšetrení a konziliárnych vyšetrení, sledovanie a liečba, prepustenie	100
2.	popis EKG záznamu a jeho vyhodnotenie	100
3.	popis röntgenologickej snímky hrudníka	30
4.	popis röntgenologickej snímky brucha	20
5.	venepunkcia, zavedenie venóznej cievky	10
6.	infúzna liečba a injekčná liečba	10
7.	odber artériovej krvi, interpretácia vyšetrení	10
8.	transfúzia krvi a krvných prípravkov	10
9.	vyšetrenie krvného náteru	1
10.	vyšetrenie moču a močového sedimentu	5
11.	punkcie telových dutín	5
12.	odsávanie sekrétu z dýchacích ciest, inhalačná liečba, ventilácia	8
13.	katetrizácia močového mechúra u muža a ženy	5 (1 + 4)
14.	zavedenie sondy do hornej časti gastrointestinálneho traktu	2
15.	odber materiálu na mikrobiologické vyšetrenie a jeho hodnotenie	10
16.	vyšetrenie pohybového aparátu	10
17.	vyhodnotenie 24-hodinového tlakového monitoringu	10
18.	realizovanie a vyhodnotenie orálneho glukózovo tolerančného testu	10

A. 1. Asistencia pri výkone

1.	echokardiografia	5
2.	funkčné vyšetrenie kardiovaskulárneho systému: 2.1. ergometria 2.2. vyhodnotenie 24-hodinového EKG monitoringu	2 4
3.	Schellongov test, respektíve jeho modifikácia „head-up tilt“ test“	1
4.	bronchoskopie a funkčné vyšetrenie dýchacieho systému: orientačné spirometrické vyšetrenie plúc	5
5.	rádiodiagnostika: CT, MR	4 (2 + 2)
6.	USG: abdomenu, duplexná USG ciev	20

7.	gastrointestinálna endoskopia: ezofagoscópia, gastroscópia, kolonoscópia, rektoscópia: a) horná časť gastrointestinálneho traktu b) dolná časť gastrointestinálneho traktu	8, z toho: 4 4
8.	biopsia orgánov a tkanív	2
9.	predpis zdravotníckych pomôcok vrátane inkontinentných pomôcok	10

B. V rámci odboru všeobecné lekárstvo

B.1. Vo všeobecnej ambulancii pre dospelých denne pod vedením školiteľa

1.	odobratie anamnézy a vyšetrenie	100
2.	vedenie kompletnej zdravotnej dokumentácie	100
3.	indikácia a hodnotenie komplementárneho vyšetrenia	100
4.	diferenciálna diagnostika a liečba vo všeobecnej ambulancii pre dospelých	100
5.	podávanie injekcií	50
6.	vyšetrenie pred plánovanými invazívnymi výkonmi operačnej a neoperačnej povahy podľa klasifikácie fyzického stavu podľa ASA	30
7.	základné ORL vyšetrenie a) s použitím nástrojov b) orientačné vyšetrenie sluchu c) výplach vonkajšieho zvukovodu	25, z toho 5 10 10
8.	prvá pomoc pri úraze oka napríklad poleptanie oka alebo cudzie teleso v oku	10
9.	orientačné vyšetrenie a) zrakovej ostrosti pomocou optotypov b) farbocitu c) predného očného segmentu d) orientačné vyšetrenie zorného pol'a	65, z toho 30 20 10 5
10.	diagnostika a ošetroenie kožných lézií	15
11.	diagnostika a základná liečba akútnych stavov postihujúcich nervový systém	15
12.	liečba chronických stavov postihujúcich nervový systém	10
13.	diferenciálna diagnostika akútnych a dekompenzovaných psychiatrických stavov napríklad schizofrénia, závislosti, nadviazanie kontaktu a vedenie rozhovoru s psychicky chorým, krízová intervencia, indikácia ďalšej psychologickej starostlivosti a psychiatrickej starostlivosti	5
14.	očkovanie	50
15.	vypracovanie návrhu na konziliárne vyšetrenie a iné vyšetrenia	5
16.	vykonanie preventívnych prehliadok	100, z toho 20 s EKG
17.	vypísanie návrhov na kúpeľnú liečbu	10
18.	lekárska prehliadka o zdravotnej spôsobilosti na vedenie motorového vozidla a lekárska prehliadka u ďalších činností, pri ktorých sa vyžaduje posúdenie zdravotnej spôsobilosti	20
19.	komplexná starostlivosť o pacientov s artériovou hypertensiou vo všeobecnej ambulancii pre dospelých	20
20.	komplexná starostlivosť o pacientov na antikoagulačnej liečbe vo všeobecnej ambulancii pre dospelých	20
21.	komplexná starostlivosť o pacientov s dyslipidémiou vo všeobecnej ambulancii pre dospelých	20
22.	obhliadka mŕtveho tela (možné realizovať aj počas odbornej zdravotníckej praxe v nemocnici)	2
23.	služba v rámci ambulantnej pohotovostnej služby	3
24.	vyhodnotenie členkovo ramenného indexu - ABI	5
25.	vyhodnotenie štandardizovaného testu na okultné krvácanie - FOB test vo všeobecnej ambulancii pre dospelých	5
26.	hlásenie infekčného ochorenia na tlačive alebo elektronicky prostredníctvom epidemiologického informačného systému	10

Oddiel 2

Praktické zručnosti a skúsenosti po ukončení špecializačného štúdia

A. Vnútorné lekárstvo a jeho odbory

1. realizovať komplexné vyšetrenie pacienta – anamnéza, fyzikálne vyšetrenie, indikácia základných vyšetrovacích metód a pomocných vyšetrovacích metód,
2. interpretovať laboratórne vyšetrenia, prístrojové vyšetrenia a zobrazovacie vyšetrenia,
3. zaznamenávať EKG záznam a vyhodnocovať EKG záznam,
4. vyhodnocovať 24-hodinové ambulantné monitorovanie krvného tlaku,
5. diagnostikovať choroby zaradené pod odbory vnútorného lekárstva,
6. diferenciálne diagnostikovať choroby v odboroch vnútorného lekárstva,
7. indikovať terapiu chorôb a manažovať terapiu chorôb v odboroch vnútorného lekárstva,
8. manažovať chronické choroby v odboroch vnútorného lekárstva,
9. manažovať akútne choroby v odboroch vnútorného lekárstva,
10. odoberať venóznu a kapilárnu krv,
11. odoberať materiál na laboratórne vyšetrenia,
12. aplikovať intramuskulárne injekcie, intravenózne injekcie, intradermálne injekcie a subkutánne injekcie a infúznu liečbu,
13. podávať transfúzie krvi,
14. realizovať predoperačné vyšetrenia s využitím operačného rizika,
15. ovládať diagnostiku, diferenciálnu diagnostiku a terapiu u vybraných skupín obyvateľstva - tehotné ženy, imunokompromitovaní pacienti, geriatrickí pacienti, onkologickí pacienti a polymorbídni pacienti,
16. ovládať indikácie zdravotníckych pomôcok pre vybrané skupiny pacientov (inkontinentní pacienti alebo pacienti so stómiami),
17. ovládať indikácie na ambulantné konziliárne vyšetrenia v odboroch vnútorného lekárstva..
18. posudzovať zdravotnú spôsobilosť na prácu zaradenú do prvej a druhej kategórie, vykonanie lekárskej preventívnej prehliadky vo vzťahu k práci v rámci pracovnej zdravotnej služby, znalosť súvisiacich predpisov,
19. ovládať hodnotenie bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia,
20. ovládať preventívne opatrenia a profylaktické opatrenia pri prenosných ochoreniach vrátane druhov, frekvencie a spôsobov aplikácie očkovacích látok, indikácie, kontraindikácie a nežiaduce účinky očkovania,
21. ovládať indikácie a využitie denzitometrického vyšetrenia.

B. Všeobecné lekárstvo

1. používať komplexné medicínske vedomosti pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti s prihlásením na interakcie a informácie z ostatných medicínskych odborov, ktoré do odboru všeobecné lekárstvo zasahujú,
2. vedieť identifikovať, ktoré časti diagnostiky, diferenciálnej diagnostiky a terapie pacienta vykoná všeobecný lekár sám, ktoré vyžadujú konziliárne vyšetrenie na inom pracovisku, a ktorého pacienta je nevyhnutné hospitalizovať,
3. poskytnúť neodkladnú zdravotnú starostlivosť v ambulancii a mimo ambulancie,
4. uskutočniť rýchlu diagnostiku a diferenciálnu diagnostiku, posúdenie závažnosti a ďalšieho riešenia syndrémov, symptomov a chorôb v ambulancii a mimo ambulancie,
5. indikovať a využiť laboratórne vyšetrenia v ambulancii – rýchle metódy diagnostiky z krvi, moču a stolice, respektive v laboratóriách,
6. indikovať a využiť iné vyšetrenia realizované v ambulancii napríklad EKG, 24-hodinové ambulantné monitorovanie krvného tlaku, členkovo ramenný index, vyšetrenie stolice na skryté krvácanie, alebo na iných röntgenologických pracoviskách, USG vyšetrenia, vrátane echokardiografie, Dopplerovskej sonografie, denzitometrické vyšetrenie, funkčné vyšetrenia kardiovaskulárneho systému a dýchacieho systému – ergometria, spirometria, endoskopické vyšetrenia, CT, MR, kožné testy,
7. zabezpečiť liečbu chorôb v kompetencii všeobecného lekára, ovládať indikácie a kontraindikácie liečby a liekové interakcie,
8. aplikovať intramuskulárne, intravenózne, intradermálne a subkutánne injekcie a infúznu liečbu,

9. uskutočniť indikáciu a odber biologického materiálu vrátane rýchlej diagnostiky vo všeobecnej ambulancii pre dospelých,
10. ovládať malé chirurgické výkony napríklad základné ošetrenie rán, preváz, incízia, sutúra,
11. ovládať ošetrenie popálenín a poleptania do 5% povrchu tela,
12. realizovať predoperačné vyšetrenie pacienta vrátane klasifikácie podľa fyzického stavu podľa ASA,
13. ovládať odoberanie anamnézy, fyzikálne vyšetrenie, indikácie a kontraindikácie pomocných vyšetrení v ambulantnej praxi,
14. viest' zdravotnú dokumentáciu a oznamovať povinné hlásenia a výkazy, aj v elektronickej podobe,
15. vykonávať preventívne prehliadky a preventívnu činnosť,
16. vykonávať povinné a odporúčané očkovanie a poskytovať informácie o jeho indikáciách, kontraindikáciach a nežiaducich účinkoch vrátane možnosti profylaxie prenosných ochorení pred cestou do zahraničia, ich indikácie, kontraindikácie a nežiaducich účinkov,
17. realizovať dezinfekciu a sterilizáciu v praxi všeobecného lekára, epidemiologické opatrenia pri závažných infekčných chorobách, hygienu práce v praxi všeobecného lekára, fyziológiu práce,
18. posudzovať dočasné pracovné neschopnosť a vykonávať súvisiace administratívne úkony,
19. vykonávať lekárské preventívne prehliadky vo vzťahu k práci na účely posúdenia zdravotnej spôsobilosti na prácu,
20. hodnotiť bolesť a stŕaženie spoločenského uplatnenia,
21. posudzovať zdravotnú spôsobilosť na vedenie motorového vozidla, zdravotnú spôsobilosť na držanie alebo nosenie zbrane a streľiva, zdravotnú spôsobilosť na vykonávanie činností súvisiacich s prevádzkováním bezpečnostnej služby a zdravotnú spôsobilosť na ďalšie činnosti, u ktorých zákon vyžaduje posudzovanie zdravotnej spôsobilosti,
22. ovládať základné očné vyšetrenie, prvú pomoc pri poranení a poleptaní oka a pri cudzom telese v oku, prvú pomoc pri akútном záchvate glaukomu,
23. ovládať základné ORL vyšetrenie s použitím nástrojov, orientačné vyšetrenie sluchu, diagnostiku a terapiu akútnych chorôb v ORL, výplach vonkajšieho zvukovodu, vyhodnotenie audiometrického vyšetrenia, sprístupnenie dýchacích ciest,
24. ovládať prvú pomoc pri akútnych vybraných psychických poruchách, nadviazanie kontaktu a vedenie rozhovoru s psychicky chorým, krízovú intervenciu, indikáciu ďalšej psychologickej starostlivosti a psychiatrickej starostlivosti,
25. ovládať zásady derivácie moču,
26. ovládať diagnostiku, diferenciálnu diagnostiku, terapiu vybraných skupín obyvateľstva, napríklad gravidné ženy, imunokompromitovaní pacienti, geriatrickí pacienti, onkologickí pacienti, polymorbídní pacienti, fyzicky chorí, psychicky chorí a chronicky chorí pacienti,
27. zabezpečiť starostlivosť o rizikové a znevýhodnené skupiny (fyzicky chorí, psychicky chorí, geriatrickí pacienti, imobilní, polymorbídni), onkologického pacienta a umierajúceho pacienta, obyvateľov v komunitách,
28. dodržiavať práva osôb so zdravotným postihnutím,
29. spolupracovať s agentúrami domácej ošetrovateľskej starostlivosti, inými zdravotníckymi zariadeniami a sociálnymi inštitúciami,
30. predpisovať zdravotnícke pomôcky v kompetencii všeobecného lekára,
31. ovládať indikácie a možnosti liečebnej rehabilitácie,
32. ovládať základné vyšetrenia pohybového aparátu,
33. posúdiť indikácie a kontraindikácie kúpeľnej liečby a vypísat' návrh na kúpeľnú liečbu,
34. ovládať diagnostiku, vrátane odberu a transportu biologického materiálu diferenciálnu diagnostiku a efektívnu antiinfekčnú terapiu prenosných ochorení vyskytujúcich sa na území Slovenskej republiky a importovaných zo zahraničia v rozsahu podmienok všeobecnej ambulancie pre dospelých,
35. vybrať a implementovať efektívne epidemiologické opatrenia v mieste nákazy, zabezpečiť karanténu a hlásenie prenosných ochorení,
36. manažovať arteriálnu hypertenziu vrátane realizácie a vyhodnotenia 24-hodinového ambulantného monitorovania krvného tlaku,
37. manažovať antikoagulačnú liečbu, vrátane vyšetrenia INR,
38. manažovať dyslipidémie,
39. manažovať diagnostiku diabetes mellitus vrátane orálneho glukózovo tolerančného testu v podmienkach všeobecnej ambulancie pre dospelých,

40. vedieť vyhodnotiť výsledok vyšetrenia členkovo ramenného indexu,
41. ovládať zásady racionálnej farmakoterapie,
42. udržiavať komunikačné zručnosti a psychoterapeutický prístup k pacientovi,
43. vedieť identifikovať násilie vo všetkých jeho formách,
44. aplikovať efektívnu základnú diagnostiku, diferenciálnu diagnostiku a terapiu počas návštevnej služby mimo ambulancie,
45. vykonávať administratívne činnosti súvisiace s poskytovaním ambulantnej zdravotnej starostlivosti,
46. uskutočniť obhliadku mŕtveho tela a vykonať súvisiace administratívne úkony,
47. uplatňovať v praxi metódy zdravotnej výchovy,
48. vykazovať výkony a vyúčtovať ich zdravotným poistovniám a ostatným inštitúciám,
49. ovládať prvú pomoc pri generalizovaných reakciách, alergických reakciách a kožných reakciách, odber biologického materiálu u osôb chorých alebo podozrivých z venerických chorôb,
50. reflektovať a implementovať nové kompetencie všeobecných lekárov,
51. identifikovať, riešiť a komunikovať etické otázky súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v pôsobnosti všeobecného lekára a spolupracovať s príslušnými etickými komisiami.

c) Organizačná forma doplnkovej odbornej prípravy

Doplnková odborná príprava pozostáva z praktickej časti a teoretickej časti s odporúčanou dĺžkou trvania najmenej deväť mesiacov a dva týždne. V rámci doplnkovej odbornej prípravy lekár absolvuje teoretickú prípravu vo vzdelávacej ustanovizni v rozsahu dvoch týždňov. Doplnková odborná príprava sa ukončí špecializačnou skúškou pred komisiou. Súčasťou špecializačnej skúšky je obhajoba písomnej práce a praktická skúška.

d) Rozsah a zameranie odbornej zdravotníckej praxe vykonávanej na jednotlivých pracoviskách zdravotníckych zariadení, jej minimálna dĺžka a časový priebeh

Odborná zdravotnícka prax v trvaní najmenej 9 mesiacov, z toho:		
1.	štandardné oddelenie vnútorného lekárstva	3 mesiace
2.	všeobecná ambulancia pre dospelých	6 mesiacov

**DOPLNKOVÁ ODBORNÁ PRÍPRAVA
NA ZÍSKANIE ŠPECIALIZÁCIE V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE**

VŠEOBECNÉ LEKÁRSTVO

PRE LEKÁROV

SO ŠPECIALIZÁCOUR V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE

VNÚTORNÉ LEKÁRSTVO; GASTROENTEROLÓGIA; GERIATRIA; KARDIOLÓGIA; PNEUMOLÓGIA A
FTIZEOLÓGIA; ENDOKRINOLÓGIA; PRACOVNÉ LEKÁRSTVO; INFETKOLÓGIA; KLINICKÁ
IMUNOLÓGIA A ALERGOLÓGIA; NEFROLÓGIA; REUMATOLÓGIA; KLINICKÁ ONKOLÓGIA ALEBO
HEMATOLÓGIA A TRANSFÚZIOLÓGIA

a) Charakteristika špecializačného odboru a dĺžka trvania špecializačného štúdia

1. Všeobecné lekárstvo je špecializačný odbor, ktorý poskytuje všeobecnú zdravotnú starostlivosť dospelým obyvateľom. Má multidisciplinárny charakter a integruje poznatky z jednotlivých medicínskych odborov.
2. Špecializačné štúdium trvá najmenej šest mesiacov a dva týždne.
3. Špecializačné štúdium nadvázuje na špecializáciu v špecializačných odboroch vnútorné lekárstvo; gastroenterológia; geriatria; kardiológia; pneumológia a ftizeológia; endokrinológia; pracovné lekárstvo; infektológia; klinická imunológia a alergológia; nefrológia; reumatológia; klinická onkológia alebo hematológia a transfúziológia.

b) Rozsah teoretických vedomostí, praktických zručností a skúseností potrebných na výkon špecializovaných pracovných činností

Položka 1

A. Rozsah teoretických vedomostí z odboru všeobecné lekárstvo

A.1. V oblasti prevencie

1. prevencia v práci všeobecného lekára všeobecne a pri konkrétnych nozologických jednotkách a chorobách,
2. primárna, sekundárna, terciárna a kvartérna prevencia pri hromadne sa vyskytujúcich chorobách a iných poruchách zdravia,
3. dispenzarizácia rizikových a chronicky chorých u všeobecného lekára pre dospelých a systém dispenzarizácie v iných odboroch,
4. Národný program podpory zdravia v Slovenskej republike, celospoločenské zdravotné programy a stratégie, najmä so zameraním na prevenciu vrátane Národného onkologickejho programu, Národného programu prevencie ochorení srdca a ciev, Národného imunizačného programu v Slovenskej republike, Národného plánu kontroly infekčných ochorení v Slovenskej republike, programov zameraných na boj proti fajčeniu, alkoholizmu, drogovým a iným závislostiam,
5. zásady účinnej zdravotnej výchovy obyvateľstva a behaviorálnej medicíny,
6. preventívne opatrenia a profylaktické opatrenia pri prenosných ochoreniach vrátane druhov, frekvencie a spôsobov aplikácie očkovacích látok, indikácie, kontraindikácie a nežiadúce účinky očkovania,
7. depistáž a boj proti prenosným ochoreniam, zásady spolupráce s regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva,
8. základy výkonu štátneho zdravotného dozoru,
9. vplyv faktorov práce a pracovného prostredia na zdravie, pracovné zdravotné služby.

A.2. V oblasti diagnostiky

1. základné vyšetrenie a komplexné vyšetrenie pacienta v ambulancii a mimo ambulancie,
2. indikácie na konziliárne vyšetrenia a hospitalizáciu,
3. indikácie laboratórnych vyšetrení, zobrazovacích vyšetrení, funkčných vyšetrení a iných pomocných vyšetrení jednotlivých systémov,
4. základná diagnostika a diferenciálna diagnostika chorobných stavov jednotlivých systémov na základe anamnézy, fyzikálneho vyšetrenia a pomocných vyšetrení vrátane metodiky, pomôcok, prístrojov a nástrojov,
5. hodnotenie EKG záznamu,
6. indikácie, realizácia a vyhodnotenie 24-hodinového ambulantného monitorovania krvného tlaku,
7. indikácie, kontraindikácie a interpretácia vyšetrení vykonávaných v ambulancii, napríklad vyšetrenie moču, sedimentácia erytrocytov, testy rýchlej diagnostiky (napríklad POCT, CRP, INR), stolica na skryté krvácanie, orálny glukózovo tolerančný test a členkovo ramenný index,
8. zásady odbera a transportu biologického materiálu,
9. spôsob vykonávania ambulantných vyšetrení u dospelých pred plánovanými výkonmi operačnej povahy a neoperačnej povahy vrátane posúdenia rizika výkonu podľa klasifikácie fyzického stavu podľa ASA,
10. diagnostika stavov ohrozujúcich základné životné funkcie,
11. identifikácia násilia vo všetkých jeho formách, spolupráca s príslušnými štátnymi orgánmi,
12. obhliadka mŕtveho tela, základy súdneho lekárstva.

A.3. V oblasti liečby

1. princípy komplexnej liečby v rámci všeobecnej ambulantnej starostlivosti, napríklad úprava životosprávy pacienta, psychoterapia, dietoterapia a rehabilitácia,
2. možnosti rehabilitačných metód u pacienta v domácom prostredí, pooperačná starostlivosť o pacienta v domácom prostredí,
3. zásady racionálnej farmakoterapie,
4. základy farmakoterapeutických postupov ochorení, manažovaných v kompetencii všeobecného lekára vrátane artériovej hypertenzie, dyslipidémií a antikoagulačnej liečby,
5. zásady prvej pomoci a podpory základných životných funkcií pri poruchách obehu a dýchania,
6. prvá pomoc pri úrazoch, zastavenie krvácania,
7. prvá pomoc pri pôrode,
8. práva osôb so zdravotným postihnutím,

9. etické otázky pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti v pôsobnosti všeobecného lekára, ich identifikácia, riešenie a komunikácia.

A.4. V oblasti organizácie práce

1. koncepcia odboru, zásady manažmentu a kontroly práce na pracovisku,
2. spolupráca s inými špecialistami, zdravotníckymi zariadeniami a pracoviskami SVALZ,
3. spolupráca so zdravotnými poistovňami; sociálnou poistovňou; úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny; Ustredím práce, sociálnych vecí a rodiny a inými štátnymi orgánmi vrátane orgánov územnej samosprávy; zariadení sociálnych služieb; agentúrami domácej ošetrovateľskej starostlivosti, príslušnými etickými komisiemi,
4. vykazovanie činnosti pre orgány zdravotníctva, národného zdravotníckeho informačného systému, povinné hlásenia chorôb.

Položka 2

Rozsah praktických zručností a skúseností

A. Minimálny počet zdravotných výkonov

1.	odobratie anamnézy a vyšetrenie	100
2.	vedenie kompletnej zdravotnej dokumentácie	100
3.	indikácia a hodnotenie komplementárneho vyšetrenia	100
4.	diferenciálna diagnostika a liečba vo všeobecnej ambulancii pre dospelých	100
5.	podávanie injekcií	50
6.	vyšetrenie pred plánovanými invazívnymi výkonmi operačnej povahy a neoperačnej povahy vrátane klasifikácie rizikovosti podľa klasifikácie fyzického stavu podľa ASA	30
7.	základné ORL vyšetrenie: a) s použitím nástrojov b) orientačné vyšetrenie sluchu c) výplach vonkajšieho zvukovodu	25, z toho 5 10 10
8.	prvá pomoc pri úrade oka napríklad poleptanie oka alebo cudzie teleso v oku	10
9.	orientačné vyšetrenie: a) zrakovej ostrosti pomocou optotypov b) farbocitu c) predného očného segmentu d) orientačné vyšetrenie zorného pola	65, z toho 30 20 10 5
10.	diagnostika kožných lézií a ošetrenie kožných lézií	15
11.	diagnostika akútnych stavov a základná liečba akútnych stavov postihujúcich nervový systém	15
12.	liečba chronických stavov postihujúcich nervový systém	10
13.	diferenciálna diagnostika akútnych a dekompenzovaných psychiatrických stavov napríklad schizofrénia, závislosti, nadviazanie kontaktu a vedenie rozhovoru s psychicky chorým, krízová intervencia, indikácia ďalšej psychologickej a psychiatrickej starostlivosti	5
14.	očkovanie	50
15.	vypracovanie návrhu na konziliárne vyšetrenie a iné vyšetrenia	5
16.	vykonanie preventívnych prehliadok	100, z toho 20 s EKG
17.	vypísanie návrhov na kúpeľnú liečbu	10
18.	lekárska prehliadka o zdravotnej spôsobilosti na vedenie motorového vozidla a lekárska prehliadka u ďalších činností, pri ktorých sa vyžaduje posúdenie zdravotnej spôsobilosti	20
19.	komplexná starostlivosť o pacientov s artériovou hypertensiou vo všeobecnej ambulancii pre dospelých	20
20.	komplexná starostlivosť o pacientov na antikoagulačnej liečbe vo všeobecnej ambulancii pre dospelých	20

21.	komplexná starostlivosť o pacientov s dyslipidémiou vo všeobecnej ambulancii pre dospelých	20
22.	obhliadka mŕtveho tela (možné realizovať aj počas odbornej zdravotníckej praxe v nemocnici)	2
23.	služba v rámci ambulantnej pohotovostnej služby	5
24.	vyhodnotenie členkovo ramenného indexu - ABI	5
25.	vyhodnotenie štandardizovaného testu na okultné krvácanie - FOB test vo všeobecnej ambulancii pre dospelých	5
26.	hlásenie infekčného ochorenia na tlačive alebo elektronicky prostredníctvom epidemiologického informačného systému	10

B. Praktické zručnosti a skúsenosti po ukončení špecializačného štúdia

1. používať komplexné medicínske vedomosti pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti s prihliadnutím na interakcie a informácie z ostatných medicínskych odborov, ktoré do odboru všeobecné lekárstvo zasahujú,
2. vedieť identifikovať, ktoré časti diagnostiky, diferenciálnej diagnostiky a terapie pacienta vykoná všeobecný lekár sám, ktoré vyžadujú konziliárne vyšetrenie na inom pracovisku, a ktorého pacienta je nevyhnutné hospitalizovať,
3. poskytnúť neodkladnú zdravotnú starostlivosť v ambulancii a mimo ambulancie,
4. uskutočniť rýchlu diagnostiku a diferenciálnu diagnostiku, posúdiť závažnosť a ďalšie riešenie syndrómov, symptómov a chorôb v ambulancii a mimo ambulancie,
5. indikovať a vyhodnotiť laboratórne vyšetrenia v ambulancii – rýchle metódy diagnostiky z krvi, moču a stolice alebo v laboratóriách,
6. indikovať a vyhodnotiť iné vyšetrenia realizované v ambulancii napríklad EKG, 24-hodinové ambulantné monitorovanie krvného tlaku, členkovo ramenný index, vyšetrenie stolice na skryté krvácanie alebo na iných röntgenologických pracoviskách, USG vyšetrenia vrátane echokardiografie, Dopplerovskej sonografie, denzitometrické vyšetrenie, funkčné vyšetrenia kardiovaskulárneho systému a dýchacieho systému – ergometria, spirometria, endoskopické vyšetrenia, CT, MR, kožné testy,
7. zabezpečiť liečbu chorôb v kompetencii všeobecného lekára, ovládať indikácie a kontraindikácie liečby a liekové interakcie,
8. aplikovať intramuskulárne injekcie, intravenózne injekcie, intradermálne injekcie a subkutánne injekcie a infúznu liečbu,
9. uskutočniť indikáciu a odber biologického materiálu vrátane rýchlej diagnostiky vo všeobecnej ambulancii pre dospelých,
10. ovládať malé chirurgické výkony napríklad základné ošetrenie rán, preväz, incízia, sutúra,
11. ovládať ošetrenie popálenín a poleptania do 5% povrchu tela,
12. realizovať predoperačné vyšetrenie pacienta vrátane klasifikácie podľa fyzického stavu podľa ASA,
13. ovládať odoberanie anamnézy, fyzikálne vyšetrenie, indikácie a kontraindikácie pomocných vyšetrení v ambulantnej praxi,
14. viesť zdravotnú dokumentáciu a oznamovať povinné hlásenia a výkazy, aj v elektronickej podobe,
15. vykonávať preventívne prehliadky a preventívnu činnosť,
16. vykonávať povinné a odporúčané očkovanie a poskytovať informácie o jeho indikáciách, kontraindikáciach a nežiaducích účinkoch, vrátane možnosti profylaxie prenosných ochorení pred cestou do zahraničia, ich indikácie, kontraindikácie a nežiaducich účinkov,
17. realizovať dezinfekciu a steriláciu v praxi všeobecného lekára, epidemiologické opatrenia pri závažných infekčných chorobách, hygienu práce v praxi všeobecného lekára, fyziológiu práce,
18. posudzovať dočasnú pracovnú neschopnosť a vykonávať súvisiace administratívne úkony,
19. vykonávať lekárske preventívne prehliadky vo vzťahu k práci na účely posúdenia zdravotnej spôsobilosti na prácu,
20. hodnotiť bolest a stáženie spoločenského uplatnenia,
21. posudzovať zdravotnú spôsobilosť na vedenie motorového vozidla, zdravotnú spôsobilosť na držanie alebo nosenie zbrane a streľiva, zdravotnú spôsobilosť na vykonávanie činností súvisiacich s prevádzkováním bezpečnostnej služby a zdravotnú spôsobilosť na ďalšie činnosti, u ktorých zákon vyžaduje posudzovanie zdravotnej spôsobilosti,

22. ovládať základné očné vyšetrenie, prvú pomoc pri poranení a poleptaní oka a pri cudzom telesu v oku, prvú pomoc pri akútnej záchvate glaukomu,
23. ovládať základné ORL vyšetrenie s použitím nástrojov, orientačné vyšetrenie sluchu, diagnostiku a terapiu akútnejch chorôb v ORL, výplach vonkajšieho zvukovodu, vyhodnotenie audiometrického vyšetrenia, sprístupnenie dýchacích ciest,
24. ovládať prvú pomoc pri akútnejch vybraných psychických poruchách, nadviazanie kontaktu a vedenie rozhovoru s psychicky chorým, krízovú intervenciu, indikáciu ďalšej psychologickej starostlivosti a psychiatrickej starostlivosti,
25. ovládať zásady derivácie moču,
26. ovládať diagnostiku, diferenciálnu diagnostiku, terapiu vybraných skupín obyvateľstva, napríklad gravidné ženy, imunokompromitovaní pacienti, geriatrickí pacienti, onkologickí pacienti, polymorbídni pacienti, fyzicky chorí, psychicky chorí a chronicky chorí pacienti,
27. zabezpečiť starostlivosť o rizikové a znevýhodnené skupiny (fyzicky chorí, psychicky chorí, geriatrickí pacienti, imobilní, polymorbídni), onkologického a umierajúceho pacienta, obyvateľov v komunitách,
28. dodržiavať práva osôb so zdravotným postihnutím,
29. spolupracovať s agentúrami domácej ošetrovateľskej starostlivosti, inými zdravotníckymi zariadeniami a sociálnymi inštitúciami,
30. predpisovať zdravotnícke pomôcky v kompetencii všeobecného lekára,
31. ovládať indikácie a možnosti liečebnej rehabilitácie,
32. ovládať základné vyšetrenia pohybového aparátu,
33. posúdiť indikácie a kontraindikácie kúpeľnej liečby a vypísanie návrhu na kúpeľnú liečbu,
34. ovládať diagnostiku vrátane odberu biologického materiálu a transportu biologického materiálu, diferenciálnu diagnostiku a efektívnu antiinfekčnú terapiu prenosných ochorení vyskytujúcich sa na území Slovenskej republiky a importovaných zo zahraničia v rozsahu podmienok všeobecnej ambulancie pre dospelých,
35. vybrať a implementovať efektívne epidemiologické opatrenia v mieste nákazy, zabezpečiť karanténu a hlásenie prenosných ochorení,
36. manažovať arteriálnu hypertenziu, vrátane realizácie a vyhodnotenia 24-hodinového ambulantného monitorovania krvného tlaku,
37. manažovať antikoagulačnú liečbu vrátane vyšetrenia INR,
38. manažovať dyslipidémie,
39. manažovať diagnostiku diabetes mellitus vrátane orálneho glukózovo tolerančného testu v podmienkach všeobecnej ambulancie pre dospelých,
40. vedieť vyhodnotiť výsledok vyšetrenia členkovo ramenného indexu,
41. ovládať zásady racionálnej farmakoterapie,
42. udržiavať komunikačné zručnosti a psychoterapeutický prístup k pacientovi,
43. vedieť identifikovať násilie vo všetkých jeho formách,
44. aplikovať efektívnu základnú diagnostiku, diferenciálnu diagnostiku a terapiu počas návštuvnej služby mimo ambulancie,
45. vykonávať administratívne činnosti súvisiace s poskytovaním ambulantnej zdravotnej starostlivosti,
46. uskutočniť obhliadku mítveho tela a vykonať súvisiace administratívne úkony,
47. uplatňovať v praxi metódy zdravotnej výchovy,
48. vykazovať výkony a vyúčtovať ich zdravotným poistovniám a ostatným inštitúciám,
49. ovládať prvú pomoc pri generalizovaných reakciách, alergických reakciách a kožných reakciách, odber biologického materiálu u osôb chorých alebo podozrivých z venerických chorôb,
50. reflektovať a implementovať nové kompetencie všeobecných lekárov,
51. identifikovať, riešiť a komunikovať etické otázky súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v pôsobnosti všeobecného lekára a spolupracovať s príslušnými etickými komisiemi.

c) Organizačná forma doplnkovnej odbornej prípravy

Doplnková odborná príprava pozostáva z praktickej časti a teoretickej časti s odporúčanou dĺžkou trvania špecializačného štúdia najmenej šesť mesiacov a dva týždne. V rámci doplnkovej odbornej prípravy lekár absoljuje teoretickú prípravu vo vzdelávacej ustanovizni v rozsahu dvoch týždňov. Doplnková odborná

príprava sa ukončí špecializačnou skúškou pred komisiou. Súčasťou špecializačnej skúšky je obhajoba písomnej práce a praktická skúška.

d) Rozsah a zameranie odbornej zdravotníckej praxe vykonávanej na jednotlivých pracoviskách zdravotníckych zariadení, jej minimálna dĺžka a časový priebeh

Odborná zdravotnícka prax vo všeobecnej ambulancii pre dospelých v trvaní najmenej šest mesiacov.“.

17. V prílohe č. 1 druhom bude sa v MINIMÁLNU ŠTANDARDU PRE CERTIFIKAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V CERTIFIKOVANEJ PRACOVNEJ ČINNOSTI DORASTOVÉ LEKÁRSTVO v písm. a) prvom bude číslo „25“ nahrádza číslom „27“.

18. V prílohe č. 1 druhom bude sa za MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE CERTIFIKAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V CERTIFIKOVANEJ PRACOVNEJ ČINNOSTI ENDOSKOPICKÁ RETROGRÁDNA CHOLANGIOPANKREATIKOGRAFIA vkladá MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE CERTIFIKAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V CERTIFIKOVANEJ PRACOVNEJ ČINNOSTI EXPERTNÁ KOLPOSKOPIA, ktorý vrátane nadpisu znie:

„MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE CERTIFIKAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM
V CERTIFIKOVANEJ PRACOVNEJ ČINNOSTI

EXPERTNÁ KOLPOSKOPIA

a) Charakteristika certifikovanej pracovnej činnosti a dĺžka trvania certifikačnej prípravy

1. Certifikovaná pracovná činnosť expertná kolposkopie je zameraná na nadobudnutie teoretických vedomostí a praktických zručností v oblasti kolposkopickej diagnostiky, analýzy korelácií kolposkopických nálezov s výsledkami cytológie a histológie, samostatného rozhodovania v diagnostike a liečbe lézí krčka maternice, pošvy a vulvy a vykonávania konziliárnej činnosti pri abnormálnych cytologických nálezoch.
2. Certifikačná príprava trvá najmenej 12 mesiacov.
3. Certifikačná príprava nadväzuje na špecializáciu v špecializačnom odbore gynekológia a pôrodnictvo.

b) Obsah a rozsah teoretických a praktických poznatkov

Položka 1

Teoretické poznatky

1. biológia nádorov – onkogenéza, genetika, bunkový cyklus, etiológia nádorov, s dôrazom na úlohu infekcie humánnymi papilomavírusmi v onkogenéze lézii v anogenitálnej oblasti,
2. epidemiológia gynekologických nádorov s dôrazom na krčok maternice, pošvu, vulvu, ich prekanceróz a prevalenciu humánnych papilomavírusov,
3. patológia gynekologických nádorov s dôrazom na krčok maternice, pošvu a vulvu, interpretácia výsledkov a znalosť ďalšieho manažmentu týchto ochorení podľa výsledku histologických nálezov,
4. cytológia gynekologických nádorov, podrobnej znalosť interpretácie nálezov podľa The Bethesda systému, komparácia s inými cytologickými klasifikáciami, validita cytológie (senzitivita, specificita) v predikcii prekanceróz a invázivného karcinómu,
5. TNM klasifikácia, grading, staging, prognostické faktory malignít krčka maternice, pošvy a vulvy,
6. patogenéza nádorových ochorení krčka maternice, pošvy a vulvy,
7. zobrazovacie vyšetrovacie metódy využiteľné v manažmente týchto nádorov – základná orientácia a schopnosť vyhodnotenia nálezov,
8. princípy onkochirurgie zhoubných gynekologických nádorov a nezhoubných gynekologických nádorov,
9. zvládnutie techniky ablačných výkonov na krčku maternice a excíznych výkonov na krčku maternice,
10. dispenzárna starostlivosť o pacientku po liečbe prekanceróz a zhoubných nádorov v danej oblasti,

11. včasná diagnostika ich recidív,
12. kolposkopia a jej význam v diagnostike benígnych lézií, prekanceróz a invazívneho karcinómu krčka maternice, vagíny a vulvy,
13. aktuálna klasifikácia a terminológia kolposkopických nálezov,
14. problematika laboratórnej diagnostiky prekanceróz a karcinómu krčka maternice,
15. problematika skríningu rakoviny krčka maternice na Slovensku a v krajinách s organizovaným skríningom,
16. vakcinácia proti humánnymu papilomavírusom.

Položka 2

Praktické poznatky

Oddiel

A. Minimálny počet zdravotných výkonov

1.	diagnostikované prekancerózy a karcinóm krčka maternice, pošvy alebo vulvy	30
2.	analýza kolposkopických nálezov, na základe ktorých bola vykonaná cielená biopsia z lézie a potvrdená histologickým nálezzom	30
3.	analýza dispenzarizovaných pacientiek po liečbe dysplázií	20
4.	spracované výsledky požadovaných analýz a korelaty vlastných kolposkopických nálezov, cytologickej nálezzov a histologickej nálezzov	3

B. Praktické zručnosti a skúsenosti po ukončení certifikačnej prípravy

1. ovládať diagnostiku v expertnej kolposkopii,
  2. vykonávať analýzu korelácií kolposkopických nálezov s výsledkami cytológie a histológie v samostatnom rozhodovaní v diagnostike a liečbe lézií krčka maternice, pošvy a vulvy,
  3. vykonávať konziliárnu činnosť pre lekára v gyniokologicko-pôrodníckej ambulancii u pacientiek s abnormálnymi nálezzmi zo základnej kolposkopie a abnormálnymi cytologickými nálezzmi,
  4. zabezpečovať ďalšiu starostlivosť o pacientky s léziami maternicového krčka,
  5. priebežne vyhodnocovať validitu vlastných kolposkopických nálezov, ktoré korelujú s histologickými nálezzmi a výsledkami laboratórnej diagnostiky,
  6. spolupracovať so spádovými gyniokologicko-pôrodníckymi oddeleniami alebo špecializovanými onkogyniologickými pracoviskami, kam odosiela pacientky v prípade, že sa ním indikované diagnostické alebo terapeutické výkony nedajú vykonať ambulantne,
  7. odoslať pacientku na ďalšiu liečbu na špecializované pracovisko po prípadnom stanovení diagnózy zhoubného ochorenia.“.
19. V prílohe č. 1 druhom bode sa za MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE CERTIFIKAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V CERTIFIKOVANEJ PRACOVNEJ ČINNOSTI INVAZÍVNA KATÉTROVÁ DIAGNOSTIKA A LIEČBA PORÚCH SRDCOVÉHO RYTMU vkladá MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE CERTIFIKAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V CERTIFIKOVANEJ PRACOVNEJ ČINNOSTI KLINICKÁ OSTEOLÓGIA, ktorý vrátane nadpisu znie:

„MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE CERTIFIKAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM
V CERTIFIKOVANEJ PRACOVNEJ ČINNOSTI

KLINICKÁ OSTEOLÓGIA

a) Charakteristika certifikovanej pracovnej činnosti a dĺžka trvania certifikačnej prípravy

1. Klinická osteológia je certifikovaná pracovná činnosť, ktorá sa zaobráva diagnostikou, diferenciálnou diagnostikou a liečbou osteoporózy a ostatných metabolických ochorení kostí.
2. Certifikačná príprava trvá najmenej šesť mesiacov.
3. Certifikačná príprava nadvázuje na špecializáciu v špecializačnom odbore endokrinológia, ortopédia, reumatológia alebo vnútorné lekárstvo.

b) Obsah a rozsah teoretických a praktických poznatkov**Položka 1****Teoretické poznatky**

1. normálna anatómia a patologická anatómia skeletu dospelých,
2. princípy a postavenie duálnej RTG absorptiometrie, kvantitatívnej CT denzitometrie a ultrazvukovej diagnostiky v meraní kostnej denzity,
3. znalosť princípov kontroly kvality merania, vrátane najnižšej signifikantnej zmeny,
4. správna technika merania jednotlivých lokalít skeletu,
5. zásady správnej indikácie na denzitometrickej a morfometrické vyšetrenie (bočný sken),
6. klinická interpretácia získaných nálezov v jednotlivých oblastiach skeletu,
7. hodnotenie laboratórnych výsledkov a interpretácia laboratórnych výsledkov
  - 7.1. kalcio-fosfátového metabolizmu a kostného obratu, D vitamínu, parathormónu,
  - 7.2. výsledkov v diferenciálnej diagnostike sekundárnej osteoporózy,
  - 7.3. výsledkov v diferenciálnej diagnostike iných metabolických ochorení skeletu,
8. liečba osteoporózy,
9. diferenciálna diagnostika sekundárnej osteoporózy a iných metabolických ochorení skeletu,
10. hodnotenie RTG snímok osteoporotických fraktúr a iných patologických stavov spojených s nízkou kostnou denzitou,
11. vyhodnotenie duálnej RTG absorptiometrie
  - 11.1. u predmenopauzálnych žien a postmenopauzálnych žien, detí a u mužov,
  - 11.2. v oblasti predo-zadnej projekcie chrbtice a proximálneho femuru,
  - 11.3. v oblasti predlaktia,
  - 11.4. celotelovej,
  - 11.5. v oblasti okolo osteosyntézy alebo totálnej endoprotyfy femuru,
  - 11.6. bočného morfometrického skenu chrbtice.

Položka 2**Praktické poznatky****Oddiel****A. Minimálny počet zdravotných výkonov**

1.	Kompletné vyhodnotenie denzitometrie v štruktúre: 1.1. prvovýšetrenie 1.2. kontrolné vyšetrenie: podľa typu denzitometrie a) denzitometrické vyšetrenie (AP chrbtica, femur) b) predlaktie c) morfometrický sken d) celotelová denzitometria e) hodnotenie denzitometrie u detí	150, z toho: 50 100 100 20 10 10 10
2.	Kompletné osteologicke vyšetrenie: 2.1. zhodnotenie etiológie nízkej denzity 2.2. diferenciálnu diagnostiku sekundárnej osteoporózy 2.3. diferenciálnu diagnostiku iných metabolických ochorení skeletu 2.4. návrh ďalších vyšetrení a kontrolného merania 2.5. zostavenie terapeutickej stratégie	50

B. Odborná zdravotnícka prax sa uskutočňuje najmenej päť mesiacov v špecializovanej ambulancii v odbore endokrinológia, ortopédia, reumatológia alebo vnútorné lekárstvo, zameranej na klinickú osteológiu vrátane vyhodnocovania výsledkov merania kostnej denzity a 3 týždne v osteocentre. Teoretická príprava vo vzdelávacej ustanovizni v trvaní 1 týždeň.“.

20. V prílohe č. 1 druhom bude sa za MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE CERTIFIKAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V CERTIFIKOVANEJ PRACOVNEJ ČINNOSTI PSYCHOTERAPIA vkladá MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE CERTIFIKAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V CERTIFIKOVANEJ PRACOVNEJ ČINNOSTI SOMNOLÓGIA, ktorý vrátane nadpisu znie:

„MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE CERTIFIKAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V CERTIFIKOVANEJ PRACOVNEJ ČINNOSTI

SOMNOLÓGIA

a) Charakteristika certifikovanej pracovnej činnosti a dĺžka trvania certifikačnej prípravy

1. Somnológia je certifikovaná pracovná činnosť, ktorá sa zaobráva diagnostikou a liečbou porúch spánku a bdenia a poruchami životných funkcií počas spánku vrátane diferenciálnej diagnostiky nevyhnutnej pre potvrdenie diagnózy a liečby syndrómu obštrukčného spánkového apnoe spojeného s ospalosťou u vodičov a ťiadateľov o vodičské oprávnenie.
2. Certifikačná príprava trvá najmenej jeden rok.
3. Certifikačná príprava nadväzuje na špecializáciu v špecializačnom odbore pneumológia a ftizeológia, vnútorné lekárstvo, neurológia, ORL, pediatria, psychiatria alebo anestéziológia a intenzívna medicína.

b) Obsah a rozsah teoretických a praktických poznatkov

Položka 1

Teoretické poznatky

1. fylogéneza spánku a ontogenéza spánku, jeho neuroanatómia a neurofyziológia (makroarchitektonika a mikroarchitektonika spánku),
2. základy humánnej chronobiológie,
3. epidemiológia, patogenéza, klinický obraz, diagnostika, diferenciálna diagnostika a liečba nasledovných nozologických jednotiek a syndrómov podľa klasifikácie porúch spánku
  - a) poruchy dýchania v spánku,
  - b) nespavosť,
  - c) hypersomnie centrálneho pôvodu (narkolepsia, idiopatická hypersomnia),
  - d) poruchy cirkadiánneho rytmu spánku a bdenia,
  - e) NREM Parasomnie,
  - f) REM Parasomnie,
  - g) rytmické pohyby v spánku,
  - h) somatické a neurologické choroby spojené s poruchami spánku,
4. metodológia skríningových vyšetrení – pulzoxymetria, polygrafia, aktimetria,
5. základy hodnotenia EEG, elektrookulografia, EMG a EKG,
6. metodológia celonočnej polysomnografie a videopolysomnografie,
7. metodológia testov mnohonásobného udržania bdelosti a mnohonásobnej spánkovej latencie,
8. hodnotenie video záznamov celonočnej video EEG polysomnografie,
9. neinvazívna ventilácia v liečbe porúch dýchania v spánku.

Položka 2

Praktické poznatky

Oddiel 1

A. Minimálny počet zdravotných výkonov

1.	vyhodnotenie spánkových dotazníkov, spánková anamnéza	20
2.	realizácia a vyhodnotenie 2.1. skríningových vyšetrení (pulzoxymetria) 2.2. polygrafických vyšetrení	50 30
3.	pripojenie vyšetrovaného k polysomnografu, iniciácia a ukončenie	4

	polysomnografického záznamu	
4.	samostatné manuálne vyhodnotenie celonočného videopolysomnografického záznamu vrátane skórovania štádií spánku podľa aktuálne platných kritérií , diagnostického záveru, záverečnej správy a odporúčania, zálohovanie údajov	100, z toho: 50 samostatne a 50 pod dohľadom
5.	samostatné vyhodnotenie testu mnohonásobnej spánkovej latencie vrátane diagnostického záveru, záverečnej správy a odporúčania, zálohovanie údajov	30
6.	samostatné vyhodnotenie testu mnohonásobného udržania bdelosti vrátane diagnostického záveru, záverečnej správy a odporúčania, zálohovanie údajov	20
7.	samostatná manuálna polysomnografická titrácia tlaku (prístrojom s kontinuálnym tlakom, prístrojom s bifázickým tlakom rozdielnym počas inspíria a exspíria, prístrojom s bifázickým tlakom a variabilným automatickým nastavovaním času, tlaku a objemu (adaptívna servoventilácia), prístrojom s bifázickým tlakom a objemovou podporou)	20

B. Prax na nasledovných pracoviskách

- a) deväť mesiacov na vlastnom pracovisku podľa príslušnej špecializácie, so zameraním sa na vyhľadávanie a diagnostiku pacientov s poruchami spánku alebo pacientov s poruchami životných funkcií spojených so spánkom a
  - b) tri mesiace na videopolysomnografickom pracovisku s realizáciou celonočného polysomnonografického monitorovania pacientov vrátane ich nastavovania na neinvazívnu ventilačnú liečbu a titrovanie terapeutických tlakov.“.
21. V prílohe č. 2 druhom bode v riadku „choroby slizníc ústnej dutiny“ sa na konci pripájajú tieto slová: „a parodontu“.
22. V prílohe č. 2 druhom bode sa vypúšťa riadok „mukogingiválna chirurgia“.
23. V prílohe č. 2 druhom bode sa MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE CERTIFIKAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V CERTIFIKOVANEJ PRACOVNEJ ČINNOSTI CHOROBY SLIZNÍC ÚSTNEJ DUTINY nahradza MINIMÁLNYM ŠTANDARDOM PRE CERTIFIKAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V CERTIFIKOVANEJ PRACOVNEJ ČINNOSTI CHOROBY SLIZNÍC ÚSTNEJ DUTINY A PARODONTU, ktorý vrátane nadpisu znie:

„MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE CERTIFIKAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V CERTIFIKOVANEJ PRACOVNEJ ČINNOSTI

CHOROBY SLIZNÍC ÚSTNEJ DUTINY A PARODONTU

a) Charakteristika certifikovanej pracovnej činnosti a dĺžka trvania certifikačnej prípravy

1. Choroby slizníc ústnej dutiny a parodontu je certifikovaná pracovná činnosť, ktorá sa zaoberá etiológiou, diagnostikou a chirurgickými aspektmi liečby ochorení mäkkých tkanív ústnej dutiny a tkanív parodontu v spojitosti so stavom celého organizmu u pacientov po konzervatívnej terapii.
2. Certifikačné príprava trvá najmenej deväť mesiacov.
3. Certifikačná príprava nadväzuje na
  - a) vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v doktorskom študijnom programe v študijnom odbore zubné lekárstvo vrátane pracovného pomeru v ambulancii zubného lekárstva alebo na klinike stomatológie a maxilofaciálnej chirurgie, alebo
  - b) vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v doktorskom študijnom programe v študijnom odbore stomatológia vrátane špecializácie v špecializačnom odbore stomatológia alebo vykonávania odborných pracovných činností spojených so starostlivosťou o chrup, ústnu dutinu a tkanivá a orgány s ňou súvisiace najmenej tri po sebe nasledujúce roky v priebehu posledných piatich rokov pod vedením lekára, ktorý získal odbornú spôsobilosť na výkon odborných pracovných činností a pracovný pomer v ambulancii zubného lekárstva alebo na klinike stomatológie a maxilofaciálnej chirurgie.

b) Rozsah teoretických vedomostí, praktických zručností a skúseností potrebných na výkon certifikovaných pracovných činností

Položka 1

Rozsah teoretických vedomostí

1. anatómia orofaciálneho systému a fyziológia ústnej dutiny, sliny a slinných žliaz,
2. anatómia sliznice ústnej dutiny a histológia sliznice ústnej dutiny,
3. detailná anatómia parodontu, histológia parodontu a fyziológia parodontu,
4. objektívne a mikroskopické vyhodnotenie eflorescencii na koži a sliznici,
5. vyšetrenie parodontu, parodontologická dokumentácia,
6. klasifikácia ochorení slizníc ústnej dutiny,
7. klasifikácia ochorení parodontu,
8. etiológia ochorení parodontu a mäkkých tkanív ústnej dutiny so zameraním na mikrobiológiu ústnej dutiny, bakteriálny biofilm,
9. prejavy kožných ochorení na slizničiach ústnej dutiny,
10. prekancerózne stavy sliznice ústnej dutiny, diferenciálna diagnostika bielych plôch,
11. ochorenia slinných žliaz, xerostomia, vyšetrenie salivácie,
12. prejavy vírusových ochorení, vrátane HIV, AIDS,
13. mykotické infekcie,
14. bakteriálne infekcie,
15. ochorenia na podklade alergickej reakcie,
16. prejavy porúch imunity,
17. prejavy celkových ochorení a systémových ochorení,
18. metódy diagnostiky slizničných ochorení, odber materiálu,
19. medziodborová spolupráca, starostlivosť o rizikového pacienta,
20. princípy terapie slizničných ochorení,
21. liečebný plán v parodontológii, indikácie a kontraindikácie chirurgickej liečby,
22. konzervačná parodontologická liečba, zásady lokálnej a celkovej antimikrobiálnej liečby,
23. ústna hygiena, jej význam, jednotlivé časti, pravidelná starostlivosť,
24. chirurgická terapia parodontopatií (gingivektómia, frenulektómia, plastika dolného frontálneho úseku vestibulum oris, osteoplastika marginálneho parodontu, metódy apikálne posunutého laloka, riadenej tkanivovej regenerácie, princípy kostnej regenerácie, materiály používané na náhradu alveolárnej kosti),
25. úprava artikulácie zábrusom,
26. prognóza ošetroenia a aplikácia parodontologických aspektov v zubnolekárskej praxi,
27. excízia tkaniva na histologické vyšetrenie,
28. zásady práce s mäkkými tkanivami a štieť rán,
29. zásady indikácie jednotlivých spôsobov injekčnej lokálnej anestézie a jej komplikácie,
30. zásady a právne predpisy pre uskutočnenie chirurgických výkonov v ústnej dutine v rozsahu malej orálnej ambulantnej chirurgie, zásady hygienického režimu,
31. resuscitácia a riešenie náhlych príhod v ambulancii zubného lekára, prístrojové, nástrojové a materiálové vybavenie a prevádzka ambulancie zubného lekárstva,
32. farmakológia lokálnych anestetík, analgetík, protizápalových medikamentov a antimikrobiálnych látok.

Položka 2

Rozsah praktických zručností a skúseností

Oddiel

A. Minimálny počet zdravotných výkonov

1.	kompletný záznam o vyšetrení pacienta	50
2.	liečebný plán chorôb ústnej sliznice	50
3.	odber histologického materiálu	5
4.	odber mikrobiologického materiálu	30
5.	analýza parodontálnych indexov	50

6.	čistenie a zahladenie koreňa	50
7.	hlboké čistenie	20
8.	frenulektómia labiálneho a linguálneho frenula	20
9.	vestibuloplastika v ozubenom dolnom frontálnom úseku chrupu	10
10.	gingivektómia a plastika gingívy	40
11.	úprava artikulácie	10
12.	augmentácia a riadená tkanivová regenerácia	20
13.	úpravy mäkkých tkanív (bukálne riasy)	10
14.	aplikácia väzivového štenu a epitelialného štenu	20

B. Praktické zručnosti a skúsenosti po ukončení certifikačnej prípravy

1. ovládať objektívne vyhodnotenie a mikroskopické vyhodnotenie eflorescencií na koži a sliznici,
  2. identifikovať klasifikáciu ochorení slizníc ústnej dutiny,
  3. uskutočňovať dispenzarizáciu pacientov s chorobami dutiny ústnej a parodontu,
  4. vykonávať prevenciu, diagnostiku a liečbu celkových ochorení a ochorení ústnej dutiny a parodontu,
  5. vykonávať ošetrovanie pacientov po chemoterapii a rádioterapii, sekundárnej a terciárnej prevencii ústneho zdravia u týchto pacientov,
  6. vykonávať diagnostiku a diferenciálnu klasifikáciu a liečbu ochorení parodontu,
  7. vykonávať metódy chirurgickej terapie parodontopatií (gingivektómia, frenulektómia, plastika dolného frontálneho úseku vestibulum oris, osteoplastika marginálneho parodontu, metódy apikálne posunutého laloka, riadenej tkanivovej regenerácie, princípy kostnej regenerácie, materiály používané na náhradu alveolárnej kosti, parodontálny obváz),
  8. uskutočňovať konzervačnú parodontologickú liečbu: čistenie koreňa ručnými scalermi, ultrazvukom, indikácie roztokov na výplach parodontálnych vačkov, zásady lokálnej a celkovej antimikrobiálnej liečby, indikácia terapie ozónom u ochorení parodontu,
  9. indikovať a prakticky uskutočňovať excíziu tkaniva na histologické vyšetrenie,
  10. ovládať zásady práce s mäkkými tkanivami a štieť rán,
  11. ovládať indikáciu preskripcie celkovej antimikrobiálnej liečby.“.
24. V prílohe č. 2 druhom bude sa vypúšťa MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE CERTIFIKAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V CERTIFIKOVANEJ PRACOVNEJ ČINNOSTI MUKOGINGIVÁLNA CHIRURGIA.
25. V prílohe č. 4 prvom bude sa riadok „ošetrovateľská starostlivosť“ v odboroch chirurgie“ a riadok „ošetrovateľská starostlivosť“ v odboroch vnútorného lekárstva“ nahradzajú riadkom „ošetrovateľská starostlivosť o dospelých“.
26. V prílohe č. 4 prvom bude sa vypúšťa riadok „ošetrovateľská starostlivosť“ v onkológii“.
27. V prílohe č. 4 druhom bude sa za riadok „ošetrovateľská starostlivosť“ o diabetikov“ vkladá riadok „ošetrovateľská starostlivosť“ o chronické rany“.
28. V prílohe č. 4 prvom bude sa MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE OŠETROVATEĽSKÁ STAROSTLIVOSŤ V ODBOROVCH CHIRURGIE a MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE OŠETROVATEĽSKÁ STAROSTLIVOSŤ V ODBOROVCH VNÚTORNÉHO LEKÁRSTVA nahradzajú MINIMÁLNYM ŠTANDARDOM PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE OŠETROVATEĽSKÁ STAROSTLIVOSŤ O DOSPELÝCH, ktorý vrátane nadpisu znie:

**„MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM
V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE
OŠETROVATEĽSKÁ STAROSTLIVOSŤ O DOSPELÝCH“**

a) Charakteristika špecializačného odboru a dĺžka trvania špecializačného štúdia

1. Ošetrovateľská starostlivosť o dospelých je špecializačný odbor, ktorý sa zaoberá komplexnou ošetrovateľskou starostlivosťou o pacientov v odboroch vnútorného lekárstva, chirurgických odboroch,

- geriatrie, vrátane pacientov s onkologickým ochorením.
2. Špecializačné štúdium trvá najmenej jeden a pol roka.
  3. Špecializačné štúdium nadvázuje na
    - a) vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v magisterskom študijnom programe v študijnom odbore ošetrovateľstvo a ošetrovateľskú prax najmenej jeden rok,
    - b) vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa v bakalárskom študijnom programe v študijnom odbore ošetrovateľstvo a ošetrovateľskú prax najmenej jeden rok,
    - c) vyššie odborné vzdelanie v študijnom odbore diplomovaná všeobecná sestra a ošetrovateľskú prax najmenej jeden rok,
    - d) úplné stredné odborné vzdelanie v študijných odboroch pre zdravotnícke povolanie sestra a ošetrovateľskú prax najmenej jeden rok.

b) Rozsah teoretických vedomostí, praktických zručností a skúseností potrebných na výkon špecializovaných pracovných činností

Položka 1

Rozsah teoretických vedomostí

1. nové medicínske poznatky a ošetrovateľské poznatky v odboroch vnútorného lekárstva, geriatrie, onkológie a v chirurgických odboroch,
2. štandardné diagnostické a terapeutické postupy v odboroch vnútorného lekárstva, geriatrie, onkológie a v chirurgických odboroch,
3. štandardy ošetrovateľskej starostlivosti v odboroch vnútorného lekárstva, geriatrie, onkológie a v chirurgických odboroch,
4. postupy zamerané na podporu zdravia a prevenciu komplikácií v odboroch vnútorného lekárstva, geriatrie, onkológie a v chirurgických odboroch,
5. uplatnenie ošetrovateľstva založeného na dôkazoch,
6. špecifická ošetrovateľskej starostlivosti u dospelých pacientov v odboroch vnútorného lekárstva, geriatrie, onkológie a v chirurgických odboroch,
7. klinická farmakológia, medikamentózna liečba v dávkovacom rozmedzí a farmakologickom zložení na základe indikácie lekára a po posúdení potreby pacienta, vyhodnocovanie účinnosti liečby,
8. manažment analgetickej liečby na základe indikácie lekára, vyhodnocovanie účinnosti liečby, nefarmakologické postupy tlmenia bolesti,
9. komunikácia v multiodborovom tíme,
10. edukácia pacienta, príbuzných a podporných osôb pri ochoreniach v odboroch vnútorného lekárstva, geriatrie, onkológie a v chirurgických odboroch,
11. posúdenie hydratácie, posúdenie nutričného stavu pacienta a rizík malnutrície,
12. enterálna liečebná výživa a parenterálna liečebná výživa,
13. starostlivosť o vyprázdnovanie močového mechúra a hrubého čreva, starostlivosť o stómie, intermitentná autokatetrizácia, zavádzanie katétra na odvádzanie stolice,
14. posúdenie mobility, posúdenie sebestačnosti a dizability pacienta s využitím hodnotiacich škál,
15. bazálna stimulácia a jej využitie,
16. komplexná individualizovaná ošetrovateľská starostlivosť zameraná na monitorovanie pacientov a ošetrovanie pacientov pri vybraných výkonoch (pred rádioterapiou a po rádioterapii, pred chemoterapiou a po chemoterapii, pri paravenóznom podaní cytostatík, po autológnej transplantácii periférnych kmeňových buniek, po allogénnej transplantácii, samodarcu – darcu periférnych kmeňových buniek, auto-transfúzne systémy),
17. dlhodobá ošetrovateľská starostlivosť, paliatívna a hospicová starostlivosť, starostlivosť o imobilného a zomierajúceho pacienta,
18. prevencia nozokomiálnych nákaz a závažných infekcií,
19. špecifická ošetrovateľskej starostlivosti u dospelých pacientov so zriedkavými a cudzokrajnými chorobami,
20. príznaky a diagnostika týrania, zneužívania a zanedbávania, prejavy ageizmu, ohrozenie seniorov násilím, postup hlásenia ukazovateľov násilia Národnému centru zdravotníckych informácií,
21. klasifikácia rán, hojenie rán, klasifikačné nástroje a hodnotiace nástroje, pokročilá liečba rán, interdisciplinárna spolupráca v liečbe rán,

22. ošetrovateľská starostlivosť o pacienta so zavedenou tracheostomickou kanylou,
23. kategorizácia zdravotníckych pomôcok a ich indikácia sestrou,
24. právne predpisy a etické normy vzťahujúce sa na oblasť poskytovania zdravotnej starostlivosti.

Položka 2

Rozsah praktických zručností a skúseností

Oddiel 1

Minimálny počet zdravotných výkonov

Ošetrovateľské výkony súvisiace s diagnostickými a liečebnými výkonomi, ktoré sestra vykonáva samostatne		
1.	posúdenie vitálnych funkcií, stavu vedomia pacienta	20
2.	posúdenie nutričného stavu pacienta a stavu hydratácie	20
3.	posúdenie, ošetrenie a kontrola hojenia rán, popálenín, postradiačných zmien na koži, odstraňovanie stehov z rán hojacich sa per primam	20
4.	posúdenie bolesti pomocou vybraných škál, manažment ošetrovateľských činností pri bolesti	15
5.	neodkladná KPCR	2
6.	zabezpečenie priechodnosti dýchacích ciest bez pomôcok a s použitím vzduchovodu	10
7.	nastavenie monitoru EKG, monitoru pulznej frekvencie, automatického merania tlaku, oxygenácie	10
8.	indikácia, zavedenie a zrušenie kanyly do periférnej žily; spolupráca pri zavádzaní centrálnego venózneho katétra	20
9.	kontrola miesta vpichu, výmena infúznych setov, bariérové opatrenia, zrušenie kanyly z periférnej žily	20
10.	ošetrenie cievnych vstupov (centrálny venózny katéter, dialyzačný katéter) a iných vstupov (epidurálny katéter, tunelizované katétre, extra ventrikulárna drenáž)	15
11.	nastavenie infúznych púmp, lineárnych dávkovačov, enterálnych púmp	25
12.	edukácia pacientov v algoritnoch ošetrovania katétrov a technikách podávania infúznych roztokov, vrátane tréningu pacientov pri domácej parenterálnej a enterálnej výžive (perkutánná endoskopická gastrostómia, perkutánná endoskopická jejunistómia)	15
13.	katetrizácia močového mechúra u ženy, intermitentná autokatetizácia vrátane edukácie pacienta; kontrola a zabezpečenie funkčnosti katétra vrátane preplachu; aplikácia liečiv do močového mechúra na základe indikácie lekára	10
14.	preplachy abscesových dutín antibiotikami a fibrinolytikami, drénov a fistúl, ošetrovanie špeciálnych drénov (drenáž biliárneho systému)	10
15.	ošetrovanie tracheostomickej kanyly, vnútornej fenestrovanej kanyly a okolia stómie	10
16.	tracheo-bronchiálne odsávanie u pacientov so zaistenými dýchacími cestami na základe indikácie lekára	2
17.	indikácia dlhodobej ošetrovateľskej starostlivosti pacientovi v spolupráci s rodinou a komunitou	10
18.	vertikalizácia, mobilizácia pacienta, dychové cvičenia, cievna gymnastika	10
19.	podávanie liekov, odber krvi cez porty zavedené do cievneho systému, kontrola ich funkčnosti	2

Oddiel 2

Nácvik techník komunikácie

1. osobnostné predpoklady efektívnej komunikácie,
2. verbálna a neverbálna komunikácia,
3. asertívne zvládanie konfliktov a náročných komunikačných partnerov.

c) Organizačná forma špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium sa začína akademickým rokom podľa zostaveného študijného plánu. Pozostáva z

praktickej časti a teoretickej časti, pričom praktické vzdelávanie má prevahu. Špecializačné štúdium sa ukončí špecializačnou skúškou pred komisiou, ktorej súčasťou je obhajoba písomnej práce.

d) Rozsah a zameranie odbornej zdravotníckej praxe vykonávanej na jednotlivých pracoviskách zdravotníckych zariadení, jej minimálna dĺžka a časový priebeh

A.

Odborná zdravotnícka prax v špecializačnom odbore ošetrovateľská starostlivosť o dospelých s dĺžkou trvania jeden a pol roka sa uskutočňuje u poskytovateľa ústavnej zdravotnej starostlivosti, z toho		
1.	interné pracoviská výučbového zdravotníckeho zariadenia vzdelávacej ustanovizne, ak účastník špecializačného štúdia pracuje na chirurgickom pracovisku alebo onkologickom pracovisku	2 týždne
2.	chirurgické pracoviská výučbového zdravotníckeho zariadenia vzdelávacej ustanovizne, ak účastník špecializačného štúdia pracuje na internom pracovisku alebo onkologickom pracovisku	2 týždne
3.	onkologické pracoviská výučbového zdravotníckeho zariadenia vzdelávacej ustanovizne, ak účastník špecializačného štúdia pracuje na chirurgickom pracovisku a internom pracovisku	2 týždne

B. Teoretická príprava vo vzdelávacej ustanovizni v trvaní 4 týždne.

Oddiel 3

Praktické zručnosti a skúsenosti po ukončení špecializačného štúdia

1. spolupracovať pri vybraných diagnostických a terapeutických výkonoch v odboroch vnútorného lekárstva, geriatrie, onkológie a v chirurgických odboroch,
2. posúdiť kognitívne funkcie pomocou posudzovacích škál,
3. vykonávať posúdenie nutričného stavu a stavu hydratácie, zabezpečiť individualizovaný nutričný plán,
4. realizovať posudzovanie, ošetrovanie a hojenie rán, ošetrovať popáleniny,
5. využívať algoritmy ošetrovania katérov pri domácej parenterálnej výžive a enterálnej výžive,
6. sledovať klinický stav pacienta po výkonoch v anestézii,
7. posudzovať a ošetrovať miesta cievnych vstupov, katérov,
8. realizovať neinvazívnu oxymetriu, merať srdcový výdaj a merať centrálny venózny tlak,
9. zaistovať priechodnosť dýchacích ciest vrátane použitia vzduchovodu,
10. indikovať a vykonávať zavedenie, výmenu a zrušenie kanyly z periférnej žily,
11. realizovať odber krvi cez katétre a porty zavedené do cievneho systému,
12. aplikovať medikamentóznu liečbu v dávkovacom rozmedzí a farmakologickom zložení na základe indikácie lekára a po posúdení potreby pacienta, vyhodnocovať účinnosť liečby,
13. realizovať katetrizáciu močového mechúra u ženy a muža, edukovať pacienta a rodinu o intermitentnej autokatetrizácii,
14. odsávať sekréty z tracheostomickej kanyly, vykonávať tracheobronchiálne laváže u pacientov so zaistenými dýchacími cestami,
15. ošetrovať stómie, indikovať stomické pomôcky,
16. aplikovať preplachy abscesových dutín antibiotikami a fibrinolytikami, drénov a fistúl,
17. sledovať a zabezpečovať zapojenie a funkčnosť drénov a drenáží, sledovať a udržiavať priechodnosť drénov, vyplachovať drénované priestory,
18. realizovať komplexnú ošetrovateľskú starostlivosť o pacienta pred výkonom, počas výkonu a po výkone,
19. realizovať nastavenie základných parametrov používaných prístrojov,
20. popísat kategorizáciu zdravotníckych pomôcok, ktoré je oprávnená predpisovať sestra,
21. identifikovať príznaky a poznat diagnóstiku týrania, zneužívania, ohrozenie seniorov násilím a postup hlásenia ukazovateľov násilia Národnému centru zdravotníckych informácií,
22. používať informačno-technologické systémy dostupné v systémoch zdravotnej starostlivosti,

23. dodržiavať etické princípy a normy súvisiace s výkonom povolania,
  24. uplatňovať kritické myšlenie a systémový prístup k riešeniu problémov v starostlivosti o chorých,
  25. zohľadňovať pri ošetrovateľskej starostlivosti kultúrne osobitosti,
  26. podieľať sa na zabezpečovaní kvality ošetrovateľskej starostlivosti a bezpečnosti pacientov.“.
29. V prílohe č. 4 prvom bude sa vypúšťa MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE OŠETROVATEĽSKÁ STAROSTLIVOSŤ V ONKOLÓGII.
30. V prílohe č. 4 druhom bude sa za MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE CERTIFIKAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V CERTIFIKOVANEJ PRACOVNEJ ČINNOSTI OŠETROVATEĽSKÁ STAROSTLIVOSŤ O DIABETIKOV vkladá MINIMALNY ŠTANDARD PRE CERTIFIKAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V CERTIFIKOVANEJ PRACOVNEJ ČINNOSTI OŠETROVATEĽSKÁ STAROSTLIVOSŤ O CHRONICKÉ RANY, ktorý vrátane nadpisu znie:
- „MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE CERTIFIKAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V CERTIFIKOVANEJ PRACOVNEJ ČINNOSTI

OŠETROVATEĽSKÁ STAROSTLIVOSŤ O CHRONICKÉ RANY

a) Charakteristika certifikovanej pracovnej činnosti a dĺžka trvania certifikačnej prípravy

1. Ošetrovateľská starostlivosť o chronické rany sa zaobráva komplexnou starostlivosťou o pacientov s chronickou ranou, ktorá vzniká následkom lokálnych porúch vyžívania kože, podmienených cievnym alebo neurologickým ochorením, lokálnym pôsobením tlaku, žiareniom, malignitou ale aj infekciou operačnej či traumatickej rany. Certifikačná príprava je zameraná na prípravu sestier v oblasti ranového manažmentu, vytvorenia optimálneho prostredia v rane za účelom podpory procesu hojenia, pre zvyšovanie komfortu a kvality života pacienta a taktiež pre dosiahnutie efektívnosti nákladov na liečbu v súlade s najlepšími dostupnými dôkazmi u najčastejšie sa vyskytujúcich typov nehojacich sa rán v klinickej praxi nemocníc, domácej starostlivosti, zariadeniach sociálnych služieb a hospicoch.
2. Certifikačná príprava trvá najmenej šesť mesiacov.
3. Certifikačná príprava nadväzuje na
  - a) vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v magisterskom študijnom programe v študijnom odbore ošetrovateľstvo a ošetrovateľskú prax najmenej jeden rok,
  - b) vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa v bakalárskom študijnom programe v študijnom odbore ošetrovateľstvo a ošetrovateľskú prax najmenej jeden rok,
  - c) vyššie odborné vzdelanie v študijnom odbore diplomovaná všeobecná sestra a ošetrovateľskú prax najmenej jeden rok alebo
  - d) úplné stredné odborné vzdelanie v študijných odboroch pre zdravotnícke povolanie sestra a ošetrovateľskú prax najmenej jeden rok.

b) Rozsah teoretických vedomostí, praktických zručností a skúseností potrebných na výkon certifikovaných pracovných činností

Položka 1

Rozsah teoretických vedomostí

1. anatómia kože a fiziológia kože, príčiny vzniku rán, súvisiace faktory,
2. typy a klasifikácie rán, definície pojmov, klasifikačné nástroje,
3. hojenie rán, fázy hojenia rán, faktory ovplyvňujúce hojenie rany,
4. posudzovanie rán a diagnostika rán, lokálne charakteristiky rany, diagnostika typu rany s použitím klasifikačných nástrojov,
5. posudzovanie priebehu hojenia rany s využitím hodnotiacich nástrojov, meracích nástrojov a akronymov, dokumentácia rany,
6. liečba nehojacich sa rán a ošetrovanie nehojacich sa rán, lokálna liečba, time management, základné princípy liečby rán, debridement a metódy debridementu, pokročilá liečba rán, klinická prax a interdisciplinárna spolupráca v liečbe nehojacich rán,

7. preväz rany, dezinfekcia rany, dezinfekčné prostriedky a sterilizačné prostriedky, prostriedky vlhkej terapie, príprava spodiny rany, oplach rany a výplach rany, ošetrenie okolia rany, kompresívna terapia,
8. posúdenie celkového stavu pacienta v kontexte potrieb a rizikových determinantov ako napríklad malnutrícia, poruchy hybnosti, kognitívne poruchy, systémové ochorenia, malignita, prevencia infekcií, kompenzácia polymorbidity. nedostatok informácií, narušená rola v rodine, spoločenské uplatnenie, kvalita života, zabezpečenie kontinuity starostlivosti,
9. komplexný manažment pacienta s chronickou ranou (ovplyvnenie faktorov, ktoré determinujú hojenie rán napríklad etiológia, pridružené ochorenia, nutričný stav, hematologické poruchy, psychický stav sociálnej izolácie, spánok – spánkový deficit, bolesť, systémová infekcia, abúzus, spôsob života – statická záťaž, pohyb, životospráva, socioekonomickej úroveň pacienta),
10. kompetencie sestry pri liečbe nehojacich sa rán a ošetrovaní nehojacich sa rán,
11. využitie terapeutických postupov vo vzťahu k podpore procesu hojenia rany (napríklad kompresívna terapia, fyzioterapia, fototerapia, bioptrónové svetlo, podtlaková liečba rán),
12. bolesť u pacienta s chronickou ranou, definícia bolesti, typy bolesti a príčiny jej vzniku, konceptuálny model bolesti, charakteristika bolesti u pacientov s vybranými typmi nehojacej sa rany, posúdenie bolesti a manažment bolesti u pacientov s chronickou ranou, preväz rany ako faktor spôsobujúci bolest u pacientov s chronickou ranou,
13. manažment ošetrovania dekubitov, definícia, etiológia, faktory podielajúce sa na ich vzniku, klasifikácie dekubitov, využitie hodnotiacich škál a meracích nástrojov v rámci predikcie rizika vzniku dekubitov, terapia dekubitov, posudzovanie priebehu hojenia, manažment prevencie vzniku dekubitu,
14. manažment ošetrovania ulcerus cruris, typy, klasifikácie ulcerus cruris, ich charakteristika; manažment ošetrovania venóznych ulcerácií, komplexné klinické posúdenie, manažment liečby a ošetrovania, edukácia pacienta a rodiny, prax založená na dôkazoch a moderné obvázové materiály, kompresívna terapia v liečbe ulcerácií predkolenia,
15. manažment ošetrovania ulcerus arteriosum a mixtum, charakteristika, komplexné klinické posúdenie, manažment liečby a ošetrovania, edukácia pacienta a rodiny, preventívne opatrenia arteriálnej ulcerácie predkolenia,
16. manažment ošetrovania diabetickej ulcerácie, definícia, patofyziológia a klinický obraz, klasifikácie a posudzovanie syndrómu diabetickej nohy, manažment infekcie, ischémie, metabolická kompenzácia diabetes mellitus, odľahčovanie tlaku, manažment bolesti, lokálna starostlivosť o diabetickú nohu s léziou alebo diabetický ulcerus, moderné postupy v liečbe diabetického vredu, skríning a edukácia v prevencii syndrómu diabetickej nohy a reulcerácií, prax založená na dôkazoch a diabetická ulcerácia,
17. manažment ošetrovania malígnej rany, definícia, patofyziológia, klinický obraz, posudzovanie s využitím meracích a hodnotiacich nástrojov, manažment symptómov malígnej rany, manažment výživy, psychosociálne aspekty ošetrovania malígnej rany, dopad malígnej rany na pacienta, rodinu a ošetroujúci personál, edukácia v problematike manažmentu pacienta s malígrou ranou,
18. manažment ošetrovania peristomálnych kožných komplikácií, včasné komplikácie a neskoré komplikácie, posudzovanie peristomálnej kože a stómie s využitím hodnotiacich a meracích nástrojov, manažment prevencie a ošetrovania kožných komplikácií stómí,
19. manažment ošetrovania postradiačných zmien na koži, včasné komplikácie a neskoré komplikácie, posudzovanie s využitím meracích a hodnotiacich nástrojov, manažment prevencie a ošetrovania postradiačných zmien na koži,
20. sorrorigénne rany a iatrogénne rany, analýza nežiaducich udalostí, rizikové faktory, príčiny vzniku a prejavy sorrorigénnych rán, odporučenia pre manažment prevencie a ošetrovania sorrorigénnych rán,
21. nozokomiálne ranové infekcie a ich hlásenie,
22. infekcia operačnej rany a traumatickej rany vrátane popáleniny, dehiscencia rany, klinický obraz, posudzovanie infekcie, manažment ošetrovania a prevencie komplikácií akútnej rany, edukácia profesionálov,
23. sociálne aspekty a psychologické aspekty ošetrovania pacienta s chronickou ranou, faktory determinujúce adherenciu a complianciu pacienta v liečbe a ošetrovaní,
24. etické aspekty ošetrovania pacienta s chronickou ranou,
25. edukácia pacienta a rodiny pacienta s chronickou ranou,
26. právne predpisy a štandardy týkajúce sa problematiky chronických rán,
27. medzinárodné organizácie v manažmente rán.

Položka 2**Rozsah praktických zručností a skúseností****Oddiel****A. Minimálny počet zdravotných výkonov**

1.	ošetrenie dekubitu	5
2.	ošetrenie diabetickej ulcerácie	5
3.	ošetrenie ulcus cruris venosum	3
4.	ošetrenie ulcus cruris arteriosum, mixtum	3
5.	ošetrenie malígnej rany	2
6.	ošetrenie pacienta s infekciou operačnej alebo traumatickej rany vrátane popálenín	5
7.	ošetrenie pacienta s dehiscenciou operačnej rany	2
8.	ošetrenie pacienta s postradiačnými zmenami na koži	2
9.	ošetrenie pacienta s kožnými komplikáciami stómii	2
10.	nakladanie kompresívnej bandáže, vrátane edukácie	10
11.	posúdenie typu rany podľa klasifikačného nástroja	10
12.	posúdenie priebehu hojenia chronickej rany s použitím hodnotiaceho a meracieho nástroja	5
13.	návrh a vypracovanie plánu ošetrovateľskej starostlivosti u konkrétneho pacienta vrátane identifikovania rizikových faktorov priebehu hojenia (s dekubitom, s diabetickou ulceráciou, s ulcus cruris, s infekciou operačnej rany alebo traumatickej rany)	4
14.	monitoring stavu nutrície, zabezpečenie individuálneho nutričného plánu pre pacienta s chronickou ranou (v spolupráci s nutričným terapeutom)	2
15.	návrh a vypracovanie edukačného plánu u konkrétneho pacienta (s dekubitom, s diabetickou ulceráciou, s ulcus cruris, s infekciou operačnej rany alebo traumatickej rany)	4
16.	bandáž kýpta po amputácii	4
17.	ošetrenie amputačného pahýla (hojenie rany per primam, per secundam)	4
18.	príprava sterilného stolíka na sutúru	2
19.	asistencia pri chirurgickom ošetrení nehojacej sa rany (pri nekrekótmii, odstránení hypergranulácií exkochleačnou lyžičkou)	5
20.	ošetrovanie pacienta s pokročilou liečbou chronických rán (NPWT, mesh-plastika, larvaterapia)	3
21.	ošetrenie pacienta s ranovou nozokomiálnou infekciou	3
22.	izolácia pacienta s ranovou nozokomiálnou infekciou	3
23.	meranie ABI indexu	3
24.	odber biologického materiálu z rany (výtery, stery)	20

B. Praktické skúsenosti

1. posudzovanie rany, typu rany a priebehu hojenia rany,
2. podpora procesu hojenia rany ošetrovateľskými intervenciami,
3. manažment ošetrovania
  - 3.1. dekubitu,
  - 3.2. ulcus cruris,
  - 3.3. diabetickej ulcerácie,
  - 3.4. malígnej rany,
  - 3.5. postradiačných zmien na koži,
  - 3.6. peristomálnych kožných komplikácií,
  - 3.7. infekcie operačnej rany a infekcie traumatickej rany vrátane popáleniny,
  - 3.8. dehiscencie operačnej rany,
4. prevencia nozokomiálnych infekcií pri ošetrovaní rany,
5. psychosociálna pomoc pacientovi a rodine pacienta s chronickou ranou.

C. Ošetrovateľská prax na pracovisku, na ktorom sú ošetrované chronické rany v trvaní 6 mesiacov, z toho

1. jeden týždeň teoretická príprava vo vzdelávacej ustanovizni,
2. jeden týždeň praktická príprava na výučbovom pracovisku vzdelávacej ustanovizne.

D. Praktické zručnosti a skúsenosti po ukončení certifikačnej prípravy

1. preukazovať vedomosti súvisiace s chronickými ranami: dekubitus, ulcerácia, malígne rany, sorrorigénne rany, postradiačné zmeny na koži, peristomálne kožné komplikácie, infekcia operačnej a traumatickej rany vrátane popálenín, dehiscencia operačnej rany,
  2. ovládať faktory ovplyvňujúce proces hojenia rán,
  3. identifikovať jednotlivé fázy hojenia rán,
  4. uplatňovať moderné terapeutické obvázové materiály v ošetrovaní chronických rán a možnosti ich využitia v klinickej ošetrovateľskej praxi,
  5. používať základný pojmový aparát súvisiaci s ošetrovateľskou starostlivosťou jednotlivých typov chronických rán v jednotlivých fázach ošetrovateľského procesu (posudzovanie, diagnostika, plánovanie, realizácia, vyhodnotenie),
  6. posúdiť typ rany podľa klasifikačného nástroja,
  7. posúdiť priebeh hojenia rany s použitím posudzovacích, hodnotiacich a meracích škál a techník, akronymov,
  8. manažovať ošetrovateľskú starostlivosť u pacienta s chronickou ranou, plánovať, hodnotiť a dokumentovať ošetrovateľskú starostlivosť,
  9. vybrať vhodný moderný terapeutický obvázový materiál na konkrétny typ rany,
  10. ošetríť chronickú ranu podľa najnovších odporúčaní a štandardov, zabezpečiť prevenciu nozokomiálnych infekcií,
  11. zabezpečiť psychosociálnu pomoc pacientovi a rodine pacienta s chronickou ranou.“.
31. V prílohe č. 7 sa za riadok „operačné stredisko záchrannej zdravotnej služby“ vkladá riadok „starostlivosť o kriticky chorých“.
32. V prílohe č. 7 sa za MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE OPERAČNÉ STREDISKO ZÁCHRANNEJ ZDRAVOTNEJ SLUŽBY vkladá MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE STAROSTLIVOSŤ O KRITICKY CHORÝCH, ktorý vrátane nadpisu znie:

„MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE

STAROSTLIVOSŤ O KRITICKY CHORÝCH

a) Charakteristika špecializačného odboru a dĺžka trvania špecializačného štúdia

1. Starostlivosť o kriticky chorých je špecializačný odbor, ktorý sa zaobere získavaním zručností pre vykonávanie invazívnych výkonov a špecifických výkonov na mieste zásahu a na urgentnom príjme, transportom kriticky chorých osôb pri život ohrozujúcich stavoch a pokračovaním intenzívnej starostlivosti počas transportu.
2. Špecializačné štúdium trvá najmenej dva roky.
3. Špecializačné štúdium nadvázuje na vysokoškolské štúdium prvého stupňa v študijnom odbore urgentná zdravotná starostlivosť a tri roky odbornej zdravotníckej praxe za posledných šesť rokov ku dňu zaradenia do špecializačného štúdia na pracovnej pozícii zdravotnícky záchranár; v pracovnom pomere na plný úvazok, z toho najmenej 24 mesiacov na záchrannej zdravotnej službe.

b) Rozsah teoretických vedomostí, praktických zručností a skúseností potrebných na výkon špecializovaných pracovných činností

Položka 1

A. Rozsah teoretických vedomostí

1.	Legislatíva v záchrannej zdravotnej službe	Legislatíva v záchrannej zdravotnej službe a súvisiace právne predpisy. Postavenie zdravotníckeho záchranára špecialistu v systéme záchrannej zdravotnej služby. Správne vedenie zdravotnej dokumentácie.
----	--	---

2.	Diagnostika v urgentnej a intenzívnej medicíne	Definície, význam a ciele diagnostikovania. Rozšírené fyzikálne vyšetrenie, špeciálne vyšetrovacie postupy pre neodkladnú zdravotnú starostlivosť pri vyšetrení respiračného systému, kardiovaskulárneho systému, invázivných vyšetrovacích metód. Monitorovanie CNS. Využitie hodnotiacich metód a škál. Špeciálne možnosti monitoringu. Fyziologické a patologické hodnoty jednotlivých vyšetrení.
3.	Starostlivosť o kriticky chorých pri zlyhávaní kardiovaskulárneho systému	Akútne kardiovaskulárne ochorenia. Starostlivosť o pacienta s akútnym koronárnym syndrómom, infarktom myokardu, plúcnu embóliou, poruchami srdcového rytmu, hypertenziou, cievou mozgovou príhodou, cievnym uzáverom, ezofagiálnymi varixami, aneuryzmou, možnosti liečby a komplikácie. Prednemocničná trombolýza u pacienta s akútnym infarktom myokardu. EKG a elektroimpulzoterapia
4.	Starostlivosť o kriticky chorých pri zlyhávaní respiračného systému	Umelá plúcna ventilácia a kyslíková terapia. Umelá plúcna ventilácia. Automatické dýchacie prístroje, ventilačné režimy (objemy, frekvencia, typy podpory, PEEP), ich nastavenie a obsluha. Stavy vyžadujúce umelú plúcnu ventiláciu. Invazívna a neinvazívna umelá plúcna ventilácia. Komplikácie a nežiaduce účinky umelej plúcnej ventilácie. Problematika odvykania pacientov od ventilátora. Extubácia pacienta, starostlivosť o endotracheálne kanyly, tracheostomické kanyly a subglotické pomôcky. Výmena tracheostomickej kanyly. Toaleta dýchacích ciest, endobronchiálna laváž. Postupy neodkladnej zdravotnej starostlivosti s respiračnou insuficienciou, akútnou dychovou nedostatočnosťou, astmatickým záchvatom, status asthmaticus, chronickou obstrukčnou chorobou plúc, nekardiálnym plúcnym edémom, laryngítidou, epiglotitídou, laryngospazmom. Klinické prejavy, možnosti liečby a komplikácie liečby.
5.	Starostlivosť o kriticky chorých s poruchou vedomia a pri špecifických situáciách KPCR	Akútne respiračno-ventilačné ochorenia. Liečebné postupy a lieky používané pri KPCR. Prístroje na mechanickú podporu krvného obehu a kompresie hrudníka. Spriechodnenie a zaistenie dýchacích ciest v jednotlivých vekových kategóriach. Urgentná koniopunkcia a evakuačná punkcia hrudníka. Torakotómia pri KPCR. Terapeutická hypotermia. Aktuálne smernice Európskej resuscitačnej rady.
6.	Starostlivosť o kriticky chorých so závažnou traumou	Postupy neodkladnej zdravotnej starostlivosti s polytraumou, poranením chrabtice, miechy, hlavy a tváre, poranení kostí, klíbov a mäkkých častí. Poranenia hrudníka, brucha a krvácania. Termická trauma, crush syndróm, blast syndróm, výšková choroba, dekomprezívna choroba, barotrauma. Klinické prejavy, možnosti liečby a komplikácie. Rozšírená kardiopulmonálna resuscitácia u detí a dospelých.
7.	Akútne stavy v gynekológii a pôrodníctve	Postupy neodkladnej zdravotnej starostlivosti v gynekológii, akútne stavy v pôrodníctve, prekotný pôrod, krvácania, pôrodnícke krvácania. Klinické prejavy, možnosti liečby a komplikácie.
8.	Starostlivosť o kriticky choré dieťa a novorodenca	Starostlivosť o novorodenca. Monitoring a liečba. Transport kriticky chorého novorodenca. Intenzívna starostlivosť o novorodenca.
9.	Farmakológia v starostlivilosti o kriticky chorých	Farmakológia v urgentnej medicíne. Hlavné a špecifické liekové skupiny, liečivá v urgentnej a intenzívnej medicíne. Indikácie, kontraindikácie, dávkovanie, nežiaduce účinky používaných farmák na organizmus a nástup účinku. Spôsoby aplikácie.
10.	Starostlivosť o kriticky chorých pri udalostiach s hromadným postihnutím osôb	Postupy urgentnej medicíny a urgentnej zdravotnej starostlivosti u kriticky chorých pacientov pri vzniku udalostí s hromadným postihnutím osôb a medicíne katastrof, život zachraňujúce intervencie pri medicíne katastrof, dynamika vývoja a zmena statusu pacienta pred a po intervencii v hniezde ranených, zmena priorít v transporte postihnutých osôb z hniezda ranených, komunikácia s veliteľom zdravotníckeho

		zásahu vyhodnotenie potrieb koncových zariadení k stavu a povahé postihnutých osôb. Koordinácia veliteľských funkcií.
--	--	---

B. Časť teoretickej výučby v príslušných oblastiach sa uskutočňuje formou cvičení v laboratórnych podmienkach.

C. Teoretické vedomosti po ukončení špecializačného štúdia

1. definovať legislatívnu problematiku postavenia zdravotníckeho záchranára špecialistu v systéme poskytovania neodkladnej zdravotnej starostlivosti, poznat' rozsah jeho kompetencií,
2. popísat' rozšírené a špeciálne postupy pri diferenciálnej diagnostike pri vyšetrení pacienta, s dôrazom na diagnostiku ochorení respiračného systému, kardiovaskulárneho systému a neurologického systému,
3. popísat' a analyzovať EKG krivku,
4. charakterizovať indikácie pre prevádzanie defibrilácie, kardioverzie a kardiostimulácie pomocou externých elektród,
5. charakterizovať indikácie pre prevádzanie farmakologickej kardioverzie,
6. popísat' postupy prednemocničnej trombolózy u pacientov s akútym infarktom myokardu,
7. charakterizovať problematiku poskytovania neodkladnej zdravotnej starostlivosti o pacientov s ochoreniami kardiovaskulárneho systému a jeho zlyhávaním,
8. charakterizovať princípy použitia prístroja na umelú plúcnu ventiláciu; charakterizovať funkčnosť špeciálnej prístrojovej techniky na umelú plúcnu ventiláciu; definovať špecifickú starostlivosť o pacienta na umelej plúcnej ventilácii; poznat' súvisiace komplikácie umelej plúcnej ventilácie a popísat' ich odstránenie,
9. popísat' problematiku poskytovania neodkladnej zdravotnej starostlivosti o pacientov s respiračným ochorením a zlyhávaním ventilácie,
10. popísat' problematiku poskytovania neodkladnej zdravotnej starostlivosti o pacientov v bezvedomí,
11. definovať postupy rozšírenej KPCR novorodencov, detí a dospelých, vrátane farmakoterapie pri KPCR,
12. popísat' princípy použitia mechanického prístroja na kompresie hrudníka,
13. popísat' zásady riadenej hypotermie po úspešnej KPCR,
14. popísat' problematiku poskytovania neodkladnej zdravotnej starostlivosti o pacientov so závažnou traumou,
15. popísat' problematiku poskytovania neodkladnej zdravotnej starostlivosti pri akútynch stavoch v gynekológii a pôrodnictve,
16. popísat' problematiku poskytovania neodkladnej zdravotnej starostlivosti a intenzívnej starostlivosti novorodencom,
17. poznat' farmakológiu liekov používaných v neodkladnej zdravotnej starostlivosti a intenzívnej starostlivosti,
18. poznat' indikácie, kontraindikácie, dávkovanie, nežiaduce účinky používaných liekov na organizmus a nástup ich účinku,
19. definovať zásady krízového manažmentu a podieľať sa na prechode činností zdravotníckeho zariadenia zo štandardných podmienok na činnosť neštandardných podmienok; poznat' proces prechodu z urgentnej medicíny na medicínu katastrof,
20. poznat' špecifiká pri poskytovaní intenzívnej starostlivosti pri udalostiach s hromadným postihnutím osôb a medicíne katastrof.

Položka 2

Rozsah praktických zručností a skúseností

Oddiel 1

Minimálny počet zdravotných výkonov (s možnosťou vykonávania aj na simulátoroch)

A. DOSPELÍ		
1.	rozšírená resuscitácia dospelého	30
2.	rozšírená resuscitácia dospelého s použitím automatického mechanického prístroja	3

	na kompresie hrudníka	
3.	hodnotenie hĺbky analgosedácie	20
4.	zhodnotenie záznamu dvanásť – zvodového EKG	50
5.	kardioverzia	10
6.	dočasná kardiostimulácia	10
7.	externá defibrilácia	50
8.	podávanie trombolízy	10
9.	kanylácia centrálnej žily	3
10.	zavedenie intraoseálneho prístupu	10
11.	auskultácia pľúc a srdca	50
12.	zaistenie dýchacích ciest pomocou laryngeálnej masky, laryngeálneho tubusu, endotracheálnej kanyly	30
13.	zmena polohy endotracheálnej kanyly	10
14.	koniotómia	5
15.	tracheostómia (chirurgická)	5
16.	výmena tracheostomickej kanyly	10
17.	bronchiálna laváž	5
18.	odsávanie z endotracheálnej kanyly (otvorený spôsob, zatvorený spôsob)	50
19.	odsávanie z tracheostomickej kanyly (otvorený spôsob, zatvorený spôsob)	50
20.	príprava ventilátora na umelú pľúcnu ventiláciu	30
21.	napojenie pacienta na umelú pľúcnu ventiláciu	30
22.	odpájanie pacienta z umelej pľúcnej ventilácie	10
23.	sledovanie a analyzovanie ventilačných parametrov	30
24.	punkcia hrudníka	10
25.	hrudná drenáž	10
26.	zavádzanie žalúdočnej sondy kritickému pacientovi	5
27.	asistencia pri katetrizácii močového mechúra u muža	10
28.	cerebrálna oxymetria, meranie ICP	20
29.	hemodynamické monitorovanie	30
30.	infúzna terapia, parenterálna výživa	20
31.	transfúzna terapia	5
32.	asistencia a intravenózna aplikácia intravenóznych anestetík	20
33.	asistencia a intravenózna aplikácia opioidov a opioidov	20
34.	asistencia a intravenózna aplikácia antikonvulzív	20
35.	asistencia a intravenózna aplikácia analgetík	20
36.	monitorovanie v intenzívnej medicíne a anestéziológii - invazívne a neinvazívne (arteriálny tlak, oxymetria, kapnometria, hodnotenie acidobázickej rovnováhy, EKG)	30
37.	nefyziologický pôrod (komplikácie pri pôrode)	5

B. DETI

1.	rozšírená resuscitácia dieťaťa	30
2.	kanylácia vény alebo artérie	5
3.	asistencia pri kanylácii centrálnej vény	2
4.	zavedenie alebo asistencia intraoseálneho prístupu	10
5.	udržiavanie priechodnosti a zaistenie dýchacích ciest laryngeálnej masky, laryngeálneho tubusu, endotracheálnej kanyly	10
6.	endotracheálne odsávanie dolných dýchacích ciest – laváž	30
7.	ošetrovateľská rehabilitácia – polohovanie, drenážna poloha	5
8.	invazívne a neinvazívne monitorovanie (pulzný oximeter, sat. O ₂ , monitorovanie vitálnych funkcií - pulz, dych, krvný tlak)	50
9.	starostlivosť o nazogastrickú sondu alebo orogastrickú sondu	5
10.	starostlivosť o endotracheálnu kanylu	10
11.	starostlivosť o periférnu vénu alebo artériu	20

12.	starostlivosť o kontinuálnu drenáž	5
13.	starostlivosť o tracheostómiu	10
14.	odber krvi zo žily u dieťaťa	10
15.	umelá výživa, parenterálna výživa u detí	5
C. NOVORODENCI		
1.	fyzikálne vyšetrenie fyziologického novorodenca	20
2.	hodnotenie popôrodnej adaptácie	10
3.	monitorovanie novorodenca na pôrodnej sále	10
4.	fyzikálne vyšetrenie novorodenca v kritickom stave	10
5.	hodnotenie vitálnych funkcií (krvný tlak, pulz, dých) a farby kože	30
6.	hodnotenie a meranie telesnej teploty a termoneutrálneho prostredia (servoriadenia teploty prostredia – inkubátor, výhrevné lôžko) – termomanažment	30
7.	resuscitácia novorodenca	10
8.	príprava novorodenca na transport	10
9.	zaistenie dýchacích ciest pomocou laryngeálnej masky, laryngeálneho tubusu, endotracheálnej kanyly	5
10.	podávanie surfaktantu	3
11.	kanylácia periférnej vény alebo artérie	5
12.	kanylácia umbilikálnej vény alebo artérie	10
13.	zavedenie intraoseálneho prístupu	10
14.	transfúzia	3
15.	infúzna terapia, umelá výživa, parenterálna výživa	20
16.	endotracheálne odsávanie dolných dýchacích ciest – laváž	5
17.	nazálne odsávanie a perorálne odsávanie	30
18.	oxygenoterapia - inhalácia O ₂ (zvlhčovanie, udržiavanie teploty a FiO ₂)	30
19.	inhalácia liekov do dýchacích ciest	5
20.	ošetrovateľská rehabilitácia – polohovanie, drenážna poloha	5
21.	monitorovanie – invazívne a neinvazívne (pulzný oximeter sat. O ₂ , monitorovanie vitálnych funkcií)	30
22.	starostlivosť o nazogastrickú sondu alebo orogastrickú sondu	10
23.	starostlivosť o endotracheálnu kanylu laryngeálnej masky	10
24.	starostlivosť o periférnu vénu alebo artériu	30
25.	príprava liekov a podávanie liekov - per os, endotracheálne, per rektum, intramuskulárne, subkutánne	30
26.	monitorovanie bilancie tekutín a diurézy (meranie množstva moču)	10

Oddiel 2

Praktické zručnosti a skúsenosti po ukončení špecializačného štúdia

1. spriechodňovať a zaistovať dýchacie cesty supraglotickými pomôckami,
2. spriechodňovať a zaistovať dýchacie cesty endotracheálou intubáciou pri KPCR,
3. zahájiť a vykonať rozšírenú KPCR u dospelých,
4. zahájiť a vykonať rozšírenú KPCR u detí a novorodencov,
5. zahájiť a vykonávať riadenú hypotermiu u pacientov po úspešnej KPCR,
6. vykonávať rozšírenú KPCR s pomocou mechanických prístrojov na kompresie hrudníka,
7. sledovať funkčnosť prístrojov na umelú pľúcnu ventiláciu,
8. ovládať prístroje na umelú pľúcnu ventiláciu, ovládať princípy ventilačných režimov,
9. zabezpečovať intenzívnu starostlivosť o pacienta napojeného na umelú pľúcnu ventiláciu vrátane zvládania komplikácií,
10. zabezpečiť invazívny prístup do priedušnice,
11. vykonať punkciu hrudníka pri tenznom pneumotoraxe,
12. vykonať torakotómiu v špecifických situáciách pri KPCR,
13. popisovať a analyzovať EKG krivku,
14. vykonať defibriláciu,
15. vykonať externú kardiostimuláciu,

16. vykonať kardioverziu pomocou defibrilátora a pomocou dostupných farmák,
17. podávať prednemoencičnú trombolýzu u pacientov s akútym infarktom myokardu,
18. vykonať terapeutické postupy u pacienta v bezvedomí a pacienta so závažnou traumou,
19. vykonať terapeutické postupy pri akútynch stavoch v pôrodnictve, neonatológií a pediatrii,
20. zaznamenávať a interpretovať hodnoty získané pri invázivnom monitoringu a neinvázivnom monitoringu v urgentnej medicíne a intenzívnej medicíne,
21. navrhovať a aplikovať farmakologickú liečbu v urgentnej medicíne,
22. vykonávať špecifickú intenzívnu starostlivosť o kriticky chorých pri udalostiach s hromadným postihnutím osôb a medicíne katastrof.

Oddiel 3

Nácvik techník komunikácie

1. osobnostné predpoklady efektívnej komunikácie,
2. verbálna a neverbálna komunikácia,
3. asertívne zvládanie konfliktov a náročných komunikačných partnerov.

c) Organizačná forma špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium sa začína akademickým rokom podľa zostaveného študijného plánu. Pozostáva z teoretickej a praktickej časti, pričom praktické vzdelávanie má prevahu. Špecializačné štúdium sa ukončí špecializačnou skúškou pred skúšobnou komisiou. Záverečná skúška pozostáva z testu teoretických vedomostí a riešenia simulovanej situácie.

d) Rozsah a zameranie odbornej zdravotníckej praxe vykonávanej na jednotlivých pracoviskách zdravotníckych zariadení, jej minimálna dĺžka a časový priebeh

Odborná zdravotnícka prax v záchrannej zdravotnej službe 24 mesiacov, z toho odborná zdravotnícka prax v ústavnom zdravotníckom zariadení		
1.	klinika alebo oddelenie anestéziologie a intenzívnej medicíny	60 hodín
2.	Pediatrické oddelenie a) jednotka resuscitačnej starostlivosti o novorodencov b) JIS pre deti	20 hodín 20 hodín
3.	oddelenie invázivnej a intervenčnej kardiológie	20 hodín
4.	JIS a) kardiologická b) chirurgická c) úrazovej chirurgie d) gynekologická	20 hodín 20 hodín 20 hodín 20 hodín
5.	urgentný príjem alebo centrálny príjem	60 hodín
6.	udalosť s hromadným postihnutím osôb (aktívna účasť na cvičení)	60 hodín
“.		

33. Príloha č. 8 znie:

„Príloha č. 8 k výnosu č. 12422/2010 - OL

MINIMÁLNE ŠTANDARDY PRE ŠPECIALIZAČNÉ ŠTUDIJNÉ PROGRAMY A ICH ŠTRUKTÚRA V ZDRAVOTNÍCKOM POVOLANÍ

PRAKTIICKÁ SESTRA

1. Minimálny štandard pre špecializačný študijný program starostlivost' o seniorov

2. Minimálny štandard pre certifikačný studijný program
asistencia v záchrannej zdravotnej službe“.

1. MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM

MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE

STAROSTLIVOSŤ O SENIOROV

a) Charakteristika špecializačného odboru a dĺžka trvania špecializačného štúdia

1. Starostlivosť o seniorov je špecializačný odbor, ktorý sa zaobrá starostlivosťou o základné potreby starého človeka, udržiavaním sebestačnosti a nezávislosti pri bežných denných činnostiach a zohľadňuje potreby v súvislosti s chorobami vo vyššom veku.
2. Špecializačné štúdium trvá najmenej jeden rok.
3. Špecializačné štúdium nadväzuje na úplné stredné odborné vzdelanie v študijnom odbore zdravotnícky asistent a najmenej jednoročné odbornú zdravotnícku prax v ústavnom zdravotníckom zariadení alebo zariadení sociálnych služieb.

b) Rozsah teoretických vedomostí, praktických zručností a skúseností potrebných na výkon špecializovaných pracovných činností

Položka 1

Rozsah teoretických vedomostí

1. vývoj zdravotnej starostlivosti o seniorov, koncepcia zdravotnej starostlivosti o seniorov,
2. právne aspekty zdravotnej starostlivosti a sociálnej starostlivosti, zmluva o poskytovaní starostlivosti,
3. etické problémy v starostlivosti o seniorov – násilie na starých ľuďoch (týranie a ponižovanie), konflikty zo strany inštitúcie, úplatky, dary, zaobchádzanie so sexualitou v starobe, eutanázia, eschatológia,
4. sociálna starostlivosť o seniorov na území Slovenska,
5. proces starnutia a staroby,
6. klasifikácia geriatrickej veku,
7. telesné prejavy staroby, psychické prejavy staroby a sociálne prejavy staroby, pozorovanie zmien a ich dokumentácia,
8. mobilita, pády, úrazy, následky – spolupráca pri tímovom riešení,
9. zdravotnícke pomôcky v starostlivosti o geriatrických pacientov,
10. starostlivosť o kožu osôb vo vyššom veku,
11. špecifiká pri aplikovaní intramuskulárnych injekcií (napríklad kachektický pacient, imobilný pacient, psychomotorický nekľud, agresia, onkologický pacient),
12. špecifiká farmakológie u seniorov,
13. základy geriatrickej starostlivosti o seniorov s vybranými chorobami napríklad poruchy spánku, poruchy výživy, poruchy vnútorného prostredia, metabolizmu, poruchy vylučovania moču a stolice, demencie, parkinsonizmus, cievna mozgová príhoda, onkologické choroby,
14. základy gerontopsychiatrickej starostlivosti o seniorov s vybranými chorobami napríklad akútna zmätenosť, riziko samovraždy, depresia, neurózy, závislosť od alkoholu, schizofrénia,
15. bazálna stimulácia seniorov s neurologickým poškodením,
16. aktivačná starostlivosť o seniorov,
17. domáca starostlivosť o seniorov,
18. sociálna integrácia seniorov,
19. špecifiká komunikácie s vybranými skupinami problémových seniorov napríklad s agresívnym, depresívnym, dementným, zrakovým, sluchovým, a fatickým handikepom,
20. psychologická problematika ľažko chorých a zomierajúcich seniorov,
21. sebestačnosť a sebaobsluha v základných potrebách zameraných na každodenné úkony seniorov,
22. polymorbidita v seniorskom veku,

23. uspokojovanie duchovných potrieb seniorov a náboženských potrieb seniorov,
24. zomieranie, vysporiadanie sa so strachom pred zomieraním, komunikácia so smútiacimi rodinnými príslušníkmi, starostlivosť o mŕtve telo,
25. pohybová aktivita v starostlivosti o seniora zameraná na zlepšenie nácviku chôdze, pohybové hry, hry na podporu výkonu vnímania,
26. spolupráca pri fyzioterapii, hemiplégii, parkinsonizme, postihnutí kĺbov, amputáciách, syndróme imobility.

Položka 2

Rozsah praktických zručností a skúseností

Oddiel 1

A. Minimálny počet zdravotných výkonov

1.	spolupráca so sestrou pri príjme seniorov	30
2.	hygienická starostlivosť, kúpanie, sprchovanie	70
3.	ochrana kože, udržiavanie celistvosti kože	60
4.	polohovanie	60
5.	nácvik sedu, stoja a chôdze	50
6.	pitný režim	60
7.	príjem a výdaj tekutín, zaznamenávanie	50
8.	kŕmenie	50
9.	meranie fyziologických funkcií: a) telesnej teploty b) dychu c) pulzu d) krvného tlaku e) meranie telesnej hmotnosti	180, z toho: 30 30 40 50 30
10.	odber intravenóznej krvi na vyšetrenie	5
11.	aplikácia intramuskulárnych injekcií	5
12.	podávanie liekov per os	10
13.	odber moču na biochemické vyšetrenie	20
14.	odber stolice na biochemické vyšetrenie	20
15.	starostlivosť o inkontinentných	40
16.	pohybové hry	30
17.	aktivizácia	30

B. Praktické skúsenosti

1. spracovávanie štatistických podkladov a hlásení, doklady o hospitalizovaných,
2. vykonávanie administratívne činnosti spojené s príjomom seniora, agendou oddelenia a inventarizáciou,
3. práca s informačným systémom na pracovisku,
4. komunikácia so seniorom s poruchou sluchu, zraku,
5. spolupráca pri prevencii týrania a zneužívania seniorov,
6. manipulácia s pomôckami uľahčujúcimi pohyb seniora a ošetrovanie,
7. ovládanie pohybových hier, gymnastiky a aktivizačných metód vhodných pre seniorov.

Oddiel 2

Nácvik techník komunikácie

1. osobnostné predpoklady efektívnej komunikácie,
2. verbálna a neverbálna komunikácia,
3. asertívne zvládanie konfliktov a náročných komunikačných partnerov.

c) Organizačná forma špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium sa začína školským rokom podľa zostaveného učebného plánu. Pozostáva z praktickej časti a teoretickej časti, pričom praktické vzdelávanie má prevahu. Špecializačné štúdium sa ukončí špecializačnou skúškou pred komisiou, ktorej súčasťou je obhajoba písomnej práce.

d) Rozsah a zameranie odbornej zdravotníckej praxe vykonávanej na jednotlivých pracoviskách zdravotníckych zariadení, jej minimálna dĺžka a časový priebeh

Geriatrické pracoviská, pracoviská vnútorného lekárstva, neurologické pracoviská alebo zariadenia sociálnych služieb v trvaní 12 mesiacov, z toho		
1.	onkologické pracovisko, hospic, oddelenie paliatívnej starostlivosti, liečebňa pre dlhodobo chorých alebo dom ošetrovateľskej starostlivosti	1 mesiac
2.	psychiatrické pracoviská so zameraním na gerontopsychiatriu	1 mesiac

2. MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE CERTIFIKAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM

MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE CERTIFIKAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V CERTIFIKOVANEJ PRACOVNEJ ČINNOSTI

ASISTENCIA V ZÁCHRANNEJ ZDRAVOTNEJ SLUŽBE

a) Charakteristika certifikovanej pracovnej činnosti a dĺžka trvania certifikačnej prípravy

1. Asistencia v záchrannej zdravotnej služby je certifikovaná pracovná činnosť, ktorá sa zaoberá vykonávaním základných asistenčných úloh a odborných pracovných činností v ambulancii záchrannej zdravotnej služby pri poskytovaní neodkladnej zdravotnej starostlivosti a činnosťami súvisiacimi s vedením vozidla ambulancie záchrannej zdravotnej služby s právom prednostnej jazdy.
2. Certifikačná príprava trvá najmenej tri mesiace.
3. Certifikačná príprava nadväzuje na
  - a) úplné stredné odborné vzdelanie v študijnom odbore zdravotnícky asistent a
  - b) pozíciu vodiča v záchrannej zdravotnej službe v trvaní najmenej šesť mesiacov.

b) Obsah a rozsah teoretických a praktických poznatkov

Položka 1

Teoretické poznatky

1. základné poznatky z organizácie prednemocničnej neodkladnej zdravotnej starostlivosti,
2. právne predpisy súvisiace s výkonom práce vodiča záchrannej zdravotnej služby,
3. zásady používania telekomunikačných techník a moderných informačných systémov používaných v záchrannej zdravotnej službe, rádiová komunikácia s operačným strediskom záchrannej zdravotnej služby, prípadne s inými zložkami integrovaného záchranného systému,
4. zásady používania materiálno-technického vybavenia ambulancií záchrannej zdravotnej služby,
5. spracovávanie potrebnej dokumentácie v záchrannej zdravotnej službe,
6. vyslobodzovanie osoby pri nehodách a havarijných situáciach v súčinnosti s ostatnými zložkami integrovaného záchranného systému,
7. starostlivosť pri neodkladných stavoch v prednemocničnej neodkladnej zdravotnej starostlivosti,
8. asistencia v rámci diagnostiky raneného a liečby raneného pri náhlom poškodení zdravia,
9. postupy pri udalostiach s hromadným postihnutím osôb.

Položka 2

Praktické poznatky

Oddiel

Minimálny počet zdravotných výkonov

1.	KPCR v simultánnych podmienkach 1.1. BLS - novonarodené dieťa, 1.2. BLS - dieťa, 1.3. BLS - dospelý, 1.4. BLS - rodička,	30 30 80 10
2.	Rozšírená resuscitácia v simultánnych podmienkach	

	2.1. rozšírená resuscitácia - novonarodené dieťa, 2.2. rozšírená resuscitácia - dieťa, 2.3. rozšírená resuscitácia - dospelý, 2.4. rozšírená resuscitácia - rodička	30 30 80 10
3.	asistencia pri príprave liekov a podávaní liekov	20
4.	asistencia pri podávaní inhalačnej liečby	10
5.	asistencia pri vyhotovení 12-zvodového EKG záznamu	20
6.	asistencia pri ošetrovaní rán a poranení	30
7.	meranie fyziologických funkcií	50
8.	meranie hodnoty glykémie v krvi glukometrom	10
9.	zabezpečenie prichodnosti dýchacích ciest bez pomôcok	10
10.	asistencia pri dopravnej nehode	10
11.	asistencia pri pôrode	5

B. Praktické zručnosti a skúsenosti

1. ovládanie správnej techniky vedenia vozidiel s právom prednostnej jazdy ambulancie záchrannej zdravotnej služby,
  2. preukádzanie kondičných jázd - núdzové zastavenie vozidla, zastavenie vozidla na rôznom povrchu, zastavenie vozidla v zákrute, kruhové objazdy, uhýbací manéver so zastavením vozidla, zvládnutie šmyku, udržiavanie vozidla s právom prednostnej jazdy ambulancie záchrannej zdravotnej služby v stave pripravenosti na zásah, práca s kartou vodiča, knihou jázd,
  3. asistencia pri vyslobodzovaní osoby pri nehodách a havarijných situáciach v súčinnosti s ostatnými zložkami integrovaného záchranného systému,
  4. ovládanie udržiavania rádiovej komunikácie a dátovej komunikácie s operačným strediskom záchrannej zdravotnej služby, prípadne s inými zložkami integrovaného záchranného systému,
  5. manipulácia s transportnými pomôckami a transportnou technikou,
  6. používanie imobilizačných prostriedkov a fixačných prostriedkov,
  7. asistencia pri vykonávaní KPCR a vykonávanie KPCR pri zlyhaní životných funkcií dospelých a detí.“.
34. V prílohe č. 10 prvom bode sa za riadok „laboratórne metódy v klinickej mikrobiológii“ vkladá riadok „vyšetrovacie metódy v hematológiu a transfúziológiu“.
35. V prílohe č. 10 prvom bode sa za riadok „vyšetrovacie metódy v klinickej cytológii“ vkladá riadok „vyšetrovacie metódy v klinickej mikrobiológii“.
36. V prílohe č. 10 prvom bode sa za MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE LABORATÓRNE METÓDY V KLINICKEJ MIKROBIOLÓGII vkladá MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE VYŠETROVACIE METÓDY V HEMATOLÓGII A TRANSFÚZIOLÓGII, ktorý vrátane nadpisu znie:

„MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE

VYŠETROVACIE METÓDY V HEMATOLÓGII A TRANSFÚZIOLÓGII

a) Charakteristika špecializačného odboru a dĺžka trvania špecializačného štúdia

1. Vyšetrovacie metódy v hematológiu a transfúziológiu je špecializačný odbor, ktorý sa zaobrá laboratórnymi analýzami telesných tekutín, krvi, buniek, tkanív a interpretáciou laboratórnych nálezov v zdraví a chorobe. Je neoddeliteľnou súčasťou posudzovania kvality zdravotnej starostlivosti v oblasti diagnostiky a liečby chorôb.
2. Špecializačné štúdium trvá najmenej jeden rok.
3. Špecializačné štúdium nadväzuje na

- a) úplné stredné odborné vzdelanie v študijnom odbore zdravotnícky laborant a
- b) najmenej dvojročnú odbornú zdravotnícku prax.

b) Rozsah teoretických vedomostí, praktických zručností a skúseností potrebných na výkon špecializovaných pracovných činností

Položka 1

Rozsah teoretických vedomostí

A. V rámci klinickej a laboratórnej hematológie

1. krvotvorba pri fyziologických stavoch a patologických stavoch, jej regulácia genetická, epigenetická, cytokínová a neurohormonálna; zloženie krvi, funkcia krvi, vývojové rady krviniek, regulácia,
2. fyziológia bunky a patológia bunky (základná štruktúra bunkového jadra, cytoplazmy, morfologická charakteristika a ultraštruktúrová charakteristika vo svetelnom mikroskope a elektrónovom mikroskope, metabolizmus, delenie, proliferácia, apoptóza),
3. erytrocyt: fyziológia a patológia, hemoglobín, metabolizmus železa, vitamínu B12 a iných krvotvorných látok, anémie, polycytémia, polyglobúlia,
4. leukocyt: fyziológia a patológia; význam pri nešpecifickej imunité a špecifickej imunité; celulárne funkcie, intercelulárne funkcie a adhezívne funkcie s endotelom; nádorové procesy: klasifikácia lymfoproliferatívnych a myeloproliferatívnych ochorení,
5. trombocyt: jeho štruktúra, funkcie fyziologické, patologické pri vrozených a získaných poruchách hemostázy, trombocytopénie, trombocytozy, trombocytopatie,
6. krvná plazma, proteíny: fyziologické zloženie, zmeny pri krvných chorobách, sekundárne zmeny; hemostáza, zložky a faktory, fyziológia zrážania krvi, biologická kontrola hemostázy, prirodzené inhibitory zrážania krvi, fibrinolýza, patológia hemostázy, vrozené a získané koagulopatie, trombózy,
7. etiopatogenéza, charakteristika a diagnostika primárnych benigných krvných chorôb, maligných krvných chorôb a sekundárnych reakcií; monocytový - makrofágový systém,
8. základné a špeciálne laboratórne vyšetrenia a špeciálne techniky (biochemické, cytologické, morfologické, imunologické, imunochemické, cytofluorometrické, molekulovo genetické, kultivačné),
9. zabezpečenie, koordinácia, monitorovanie klinických hematologických vyšetrení a laboratórnych hematologických vyšetrení, stanovenie diagnózy, manažment, konzultačná činnosť.

B. V rámci transfúziológie

1. imunohematológia, genetika krvných skupín, klinická interpretácia a indikácia substitučnej hemoterapie pri variantoch krvných skupín, skupinové systémy erytrocytov, leukocytov a trombocytov,
2. organizácia národnej transfúznej služby na Slovensku, darcovstvo krvi: výchova a nábor darcov krvi,
3. spôsoby spracovania a konzervácie krvi a krvných komponentov, druhy transfúznych prípravkov,
4. technika frakcionácie a výroby diagnostických sér a špeciálnych prípravkov krvnej plazmy bezpečných z hľadiska prenosu infekcií,
5. spracovanie krvotvorných buniek pre autológne a alogénne transplantácie a ich úprava, čistenie, zmrazovanie,
6. zabezpečenie a kontrola kvality transfúznych prípravkov,
7. spolupráca na vytvorení registrov darcov krvi a kostnej drene,
8. manipulácia s krvotvornými bunkami kostnej drene a periférnej krvi, princípy ich kultivácie in vitro,
9. účelná hemoterapia: princípy racionálnej komponentovej substitučnej hemoterapie, potransfúzne komplikácie, potransfúzne reakcie,
10. kontrola bezpečnosti na všetkých medzistupňoch výroby krvi ako bezpečného lieku,
11. príslušné právne predpisy, ktoré sa vzťahujú na oblasť poskytovania zdravotnej starostlivosti.

Položka 2**Rozsah praktických zručností a skúseností****Oddiel 1****A. Minimálny počet zdravotných výkonov**

1.	spracovanie, kvalitatívne a kvantitatívne hodnotenie punkcií kostnej drene	20
2.	nátery periférnej krvi – diferencovanie a hodnotenie	500
3.	cytochemické vyšetrenie a imunochemické vyšetrenie (cytológia, cytochémia, prietoková cytometria)	50
4.	vykonanie vyšetrenia krvného obrazu počítačovou technikou	800
5.	hemostazeologická komplexná laboratórna diagnostika	300
6.	metódy monitorovania krátkodobej antikoagulačnej liečby a dlhodobej antikoagulačnej liečby	200
7.	predtransfúzne vyšetrenia	100
8.	imunohematologické vyšetrenia	100
9.	enzýmové a ďalšie špeciálne vyšetrenia (HLA, imunofenotypizácia)	50

B. Asistencia pri výkone

1.	spracovanie krvotvorných buniek	1
2.	kryokonzervácia krvotvorných buniek	1
3.	hodnotenie kontroly kvality krvotvorných buniek	3

Oddiel 2**Nácvik techník komunikácie**

1. osobnostné predpoklady efektívnej komunikácie,
2. verbálna a neverbálna komunikácia,
3. asertívne zvládanie konfliktov a náročných komunikačných partnerov.

c) Organizačná forma špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium sa začína akademickým rokom podľa zostaveného študijného plánu. Pozostáva z praktickej a teoretickej časti, pričom praktické vzdelávanie má prevahu. Špecializačné štúdium sa ukončí skúškou pred komisiou, ktorej súčasťou je obhajoba písomnej práce.

d) Rozsah a zameranie odbornej zdravotníckej praxe vykonávanej na jednotlivých pracoviskách zdravotníckych zariadení, jej minimálna dĺžka a časový priebeh

Hematológia a transfúziológia v trvaní 12 mesiacov, z toho:		
1.	laboratórium klinickej hematológie	8 mesiacov
2.	imunohematologické laboratórium	4 mesiace

“.

37. V prílohe č. 10 prvom bode sa za MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE VYŠETROVACIE METÓDY V KLINICKEJ CYTOLÓGII vkladá MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE VYŠETROVACIE METÓDY V KLINICKEJ MIKROBIOLÓGII, ktorý vrátane nadpisu znie:

„MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE

VYŠETROVACIE METÓDY V KLINICKEJ MIKROBIOLÓGII

a) Charakteristika špecializačného odboru a dĺžka trvania špecializačného štúdia

1. Vyšetrovacie metódy v klinickej mikrobiológii je špecializačný odbor, ktorý sa zaobere laboratórnymi metódami na priamy dôkaz etiologického agensa v materiáli na základe mikroskopického vyšetrenia,

dôkazu voľných antigénov, nukleových kyselín a iných štruktúr, vrátane toxínov, izolácie na médiách a ďalšej identifikácie pôvodcu ochorenia a stanovením citlivosti na antiinfekčné liečivá. Zaoberá sa aj rôznymi metódami stanovenia odpovede organizmu na prítomnosť infekčného agensa metódami nepriamej laboratórnej diagnostiky.

2. Špecializačné štúdium trvá najmenej jeden rok.
3. Špecializačné štúdium nadvázuje na
  - a) úplné stredné odborné vzdelanie v študijnom odbore zdravotnícky laborant a
  - b) najmenej trojročnú odbornú zdravotnícku prax v laboratóriu klinickej mikrobiológie.

b) Rozsah teoretických vedomostí, praktických zručností a skúseností potrebných na výkon specializovaných pracovných činností

Položka 1

Rozsah teoretických vedomostí

1. mikroskopické diagnostické metódy v klinickej mikrobiológii,
2. zásady odberu, transportu a spracovania biologického materiálu,
3. charakteristika baktérií a rastové vlastnosti baktérií,
4. kultivačný dôkaz baktérií,
5. patogenita baktérií a virulencia baktérií,
6. bakteriálne toxíny,
7. špecifické imunitné reakcie a nešpecifické imunitné reakcie,
8. teoretické základy laboratórnej diagnostiky klinicky významných rodov v patogenéze bakteriálnych ochorení,
9. charakteristika vírusov a vlastnosti vírusov, ich rastové nároky a možnosti identifikácie,
10. charakteristika a rastové vlastnosti mikroskopických húb patogénnych pre človeka,
11. teoretické základy laboratórnej diagnostiky významných rodov v patogenéze mykotických ochorení,
12. charakteristika a vlastnosti medicínsky významných prvokov a červov, teoretické základy ich diagnostiky,
13. antimikróbne látky, ich charakteristika, rozdelenie a použitie, rezistencia, nežiaduce účinky,
14. základy epidemiológie,
15. interpretácia výsledov,
16. príslušné právne predpisy, ktoré sa vzťahujú na oblasť poskytovania zdravotnej starostlivosti.

Položka 2

Rozsah praktických zručností a skúseností

Oddiel 1

Minimálny počet zdravotných výkonov

1.	mikroskopický dôkaz infekčného agensa farbiacimi metódami, príprava mikroskopických preparátov	20
2.	kultivačný dôkaz mikroorganizmov, spracovanie materiálu z respiračného traktu	50
3.	kultivačný dôkaz mikroorganizmov pri neuroinfekciách, spracovanie materiálu – napríklad likvor, krv na hemokultiváciu, hnis, punktaty	100
4.	kultivačný dôkaz mikroorganizmov pri infekciach gastrointestinálneho traktu, spracovanie biologického materiálu	50
5.	spracovanie materiálu na anaeróbne vyšetrenie	70
6.	spracovanie materiálu na virologické vyšetrenie, metódy priamej diagnostiky vírusov	50
7.	nepriamy dôkaz mikrobiálneho agensa sérologickými metódami	150
8.	určovanie citlivosti na antimikróbne látky kvantitatívou metódou, spracovanie vzorky	60
9.	určovanie citlivosti na antimikróbne látky kvalitatívou metódou, spracovanie vzorky	60
10.	bližšie určenie izolovaného kmeňa pomocou biochemických vlastností, antigénnej štruktúry, fagotypizácie, testy na určenie patogenity, príprava testu	100

11.	spracovanie materiálu pri močových a pohlavných infekciách – napríklad moč, ejakulát, prostatický sekrét, stery z cervixu, pošvy, rany	50
12.	mikroskopická, priama a nepriama laboratórna diagnostika mykotických ochorení	50
13.	mikroskopická, priama a nepriama laboratórna diagnostika parazitárnych ochorení	50

Oddiel 2

Nácvik techník komunikácie

1. osobnostné predpoklady efektívnej komunikácie,
2. verbálna a neverbálna komunikácia,
3. asertívne zvládanie konfliktov a náročných komunikačných partnerov.

c) Organizačná forma špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium sa začína akademickým rokom podľa zostaveného študijného plánu. Pozostáva z teoretickej a praktickej časti, pričom praktické vzdelávanie má prevahu. Špecializačné štúdium sa ukončí špecializačnou skúškou, ktorej súčasťou je obhajoba písomnej práce.

d) Rozsah a zameranie odbornej zdravotníckej praxe vykonávanej na jednotlivých pracoviskách zdravotníckych zariadení, jej minimálna dĺžka a časový priebeh

Klinická mikrobiológia na vlastnom pracovisku v trvaní 12 mesiacov, v rámci ktorých zdravotnícky pracovník vykonáva		
1.	vyšetrovacie metódy v mykológii	2 mesiace
2.	vyšetrovacie metódy v parazitológii	2 mesiace
3.	virologické vyšetrenia – priame vyšetrovacie metódy a nepriame vyšetrovacie metódy, vyšetrovacie metódy vo virológii	1 mesiac
4.	vyšetrovacie metódy v bakteriológii	6 mesiacov
5.	sérologické vyšetrovacie metódy	1 mesiac

“

38. V prílohe č. 14 druhom bude sa za riadok „dopravná psychológia“ vkladá riadok „látkové a nelátkové závislosti“.

39. V prílohe č. 14 druhom bude sa za MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE CERTIFIKAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V CERTIFIKOVANEJ PRACOVNEJ ČINNOSTI DOPRAVNÁ PSYCHOLÓGIA vkladá MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE CERTIFIKAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V CERTIFIKOVANEJ PRACOVNEJ ČINNOSTI LÁTKOVÉ A NELÁTKOVÉ ZÁVISLOSTI, ktorý vrátane nadpisu znie:

„MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE CERTIFIKAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V CERTIFIKOVANEJ PRACOVNEJ ČINNOSTI

LÁTKOVÉ A NELÁTKOVÉ ZÁVISLOSTI

a) Charakteristika certifikovanej pracovnej činnosti a dĺžka trvania certifikačnej prípravy

1. Látkové a nelátkové závislosti je certifikovaná pracovná činnosť, ktorá sa zaobrá prehľbovaním a rozširovaním vedomostí z klinickej adiktológie, diagnostickými a terapeutickými postupmi pri práci so závislou osobou.
2. Certifikačná príprava trvá najmenej dva roky a zahŕňa 150 hodín teoretickej prípravy a 370 hodín praktickej terapeutickej práce (individuálnej a skupinovej) so závislým pacientom na špecializovanom pracovisku pre liečbu závislostí pod vedením lektora so supervíziou s najmenej desaťročnou praxou so závislými osobami.
3. Certifikačná príprava nadväzuje na
  - a) vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v magisterskom študijnom programe v študijnom odbore psychológia (jednooborové štúdium)
  - b) získanie osvedčenia o príprave na výkon práce v zdravotníctve a

- c) špecializáciu v špecializačnom odbore klinická psychológia, poradenská psychológia alebo pracovná a organizačná psychológia.

b) Obsah a rozsah teoretických a praktických poznatkov

Položka 1

Teoretické poznatky

1. neurobiológia závislostí, biochémia závislosti, laboratórne vyšetrenie, genetické predispozície závislostí a epigenetika,
2. psychotropné látky a ich účinky, nové psychoaktívne látky,
3. nelátkové závislosti a mechanizmus ich vzniku,
4. emergentná adiktológia – akútne intoxikácie, odvykacie stavy, farmakoterapia, substitučná liečba,
5. teoretické poznatky z oblasti znižovania rizík - programy, terénna sociálna práca, krízová intervencia,
6. psychologické faktory, vývinové faktory a rodinné faktory vzniku a udržiavania závislostí,
7. psychologické rizikové faktory závislostí,
8. včasná diagnostika a intervencia (kompletný adiktologický skríning) – napríklad audit, craft,
9. všeobecná prevencia, selektívna prevencia a indikovaná prevencia vo vzťahu k závislostiam (metódy a postupy),
10. psychologický profil pacientov so závislosťami, špecifická psychologického vyšetrenia pri závislostiach,
11. behaviorálna terapia, kognitívno-behaviorálna terapia, psychodynamické smery, rodinná terapia,
12. terapeutická komunita v adiktológii,
13. somatické následky látkových a nelátkových závislostí,
14. motivačné pohovory, prevencia a zvládanie relapsu,
15. doliečovanie a následná starostlivosť,
16. špecifická adiktologickej starostlivosti v detstve a adolescencii,
17. právo a adiktologickej služby; forenzné aspekty v adiktológii,
18. penitenciárna starostlivosť a postpenitenciárna starostlivosť,
19. etika v adiktológii, etika terapeutickej práce,
20. supervízia v adiktológii,
21. výskum a jeho prínos pre klinickú adiktológiu.

Položka 2

Praktické poznatky

Oddiel

A Minimálny počet zdravotných výkonov

1.	vstupný rozhovor, vyšetrenie, diagnostika závislosti, indikácie terapie závislosti, vypracovanie plánu terapie závislosti	10 pacientov
2.	supervidované sedenia	30 pacientov
3.	písomný záznam z prvého interview - plán priebehu práce, postrehy, pozorovania	5 pacientov
4.	vypracovanie podrobnej kazuistiky	1 pacient
5.	interview, formulácia prípadu, formulácia hypotéz, vytvorenie terapeutického vzťahu a jeho analýza	1 pacient
6.	prenos a protiprenos, indikácie a kontraindikácie terapie, plán terapie závislosti	1 pacient
7.	účasť na terapeutickej komunite, skupinových terapeutických programoch (po sebe idúcich sedení, aby bolo možné pozorovať vývoj skupinovej dynamiky a štýl vedenia skupiny).	3 sedenia

B. Praktické zručnosti a skúsenosti po ukončení certifikačnej prípravy

1. ovládať terapeutickú prax so závislými osobami na pracovisku pre liečbu závislostí, v socioterapeutickom klube, resocializačnom zariadení,
2. ovládať terénnu sociálnu prácu so závislými osobami v oblasti znižovania rizík (napríklad street-working, kontaktné centrum),
3. ovládať skupinové terapeutické programy a vedenie terapeutických komunit.“.

40. V prílohe č. 15 druhý bod znie:
„2. Minimálne štandardy pre certifikačné študijné programy
látkové a nelátkové závislosti
psychosociálna rehabilitácia
včasná intervencia“.

41. V prílohe č. 15 druhý bod znie:

,,2. MINIMÁLNE ŠTANDARDY PRE CERTIFIKAČNÉ ŠTUDIJNÉ PROGRAMY

,,MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE CERTIFIKAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V CERTIFIKOVANEJ PRACOVNEJ ČINNOSTI LÁTKOVÉ A NELÁTKOVÉ ZÁVISLOSTI

a) Charakteristika certifikovanej pracovnej činnosti a dĺžka trvania certifikačnej prípravy

1. Látkové a nelátkové závislosti je certifikovaná pracovná činnosť, ktorá sa zaoberá prehlbovaním a rozširovaním vedomostí z klinickej adiktológie, diagnostickými a terapeutickými postupmi pri práci so závislou osobou.
2. Certifikačná príprava trvá najmenej dva roky a zahŕňa 150 hodín teoretickej prípravy a 370 hodín praktickej terapeutickej práce (individuálnej a skupinovej) so závislým pacientom na špecializovanom pracovisku pre liečbu závislostí pod vedením lektora so supervíziou s najmenej desaťročnou praxou so závislými osobami.
3. Certifikačná príprava nadvázuje na vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v magisterskom študijnom programe v študijnom odbore liečebná pedagogika a získanie osvedčenia o príprave na výkon práce v zdravotníctve.

b) Obsah a rozsah teoretických a praktických poznatkov

Položka 1

Teoretické poznatky

1. neurobiológia závislostí, biochémia závislosti, laboratórne vyšetrenie, genetické predispozície závislostí a epigenetika,
2. psychotropné látky a ich účinky, nové psychoaktívne látky,
3. nelátkové závislosti a mechanizmus ich vzniku,
4. emergentná adiktológia – akútne intoxikácie, odvykacie stavy, farmakoterapia, substitučná liečba,
5. teoretické poznatky z oblasti znížovania rizík - programy, terénna sociálna práca, krízová intervencia,
6. psychologické faktory, vývinové faktory a rodinné faktory vzniku a udržiavania závislosti,
7. psychologické rizikové faktory závislostí,
8. včasná diagnostika a intervencia (kompletný adiktologickej skríning) – napríklad audit, craft,
9. všeobecná prevencia, selektívna prevencia a indikovaná prevencia vo vzťahu k závislostiam (metódy a postupy),
10. psychologický profil pacientov so závislosťami, špecifická psychologického vyšetrenia pri závislostiach,
11. behaviorálna terapia, kognitívno-behaviorálna terapia, psychodynamické smery, rodinná terapia,
12. terapeutická komunita v adiktológii,
13. somatické následky látkových a nelátkových závislostí,
14. motivačné pohovory, prevencia a zvládanie relapsu,
15. doliečovanie a následná starostlivosť,
16. špecifická adiktologickej starostlivosti v detstve a adolescencii,
17. právo a adiktologicke služby; foreznné aspekty v adiktológii,
18. penitenciárna starostlivosť a postpenitenciárna starostlivosť,
19. etika v adiktológii, etika terapeutickej práce,
20. supervízia v adiktológii,
21. výskum a jeho prínos pre klinickú adiktológiu.

Položka 2
Praktické poznatky

Oddiel

A. Minimálny počet zdravotných výkonov

1.	vstupný rozhovor, vyšetrenie, diagnostika závislosti, indikácie terapie závislosti, vypracovanie plánu terapie závislosti	10 pacientov
2.	supervidované sedenia	30 pacientov
3.	písomný záznam z prvého interview - plán priebehu práce, postrehy, pozorovania	5 pacientov
4.	vypracovanie podrobnej kazuistiky	1 pacient
5.	interview, formulácia prípadu, formulácia hypotéz, vytvorenie terapeutického vzťahu a jeho analýza	1 pacient
6.	prenos a protiprenos, indikácie a kontraindikácie terapie, plán terapie závislosti	1 pacient
7.	účasť na terapeutickej komunite, skupinových terapeutických programoch (po sebe idúcich sedení, aby bolo možné pozorovať vývoj skupinovej dynamiky a štýl vedenia skupiny).	3 sedenia

B. Praktické zručnosti a skúsenosti po ukončení certifikačnej prípravy

1. ovládať terapeutickú prax so závislými osobami na pracovisku pre liečbu závislosti, v socioterapeutickom klube, resocializačnom zariadení,
2. ovládať terénnu sociálnu prácu so závislými osobami v oblasti znižovania rizík (napríklad street-working, kontaktné centrum),
3. ovládať skupinové terapeutické programy a vedenie terapeutických komunit.

MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE CERTIFIKAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V CERTIFIKOVANEJ PRACOVNEJ ČINNOSTI

PSYCHOSOCIÁLNA REHABILITÁCIA

a) Charakteristika certifikovanej pracovnej činnosti a dĺžka trvania certifikačnej prípravy

1. Psychosociálna rehabilitácia je certifikovaná pracovná činnosť, ktorá je zameraná v procese doliečovania alebo remisie na podporu návratu pacienta do bežného života. Zahrnuje diagnostiku jednotlivých funkcií (vnímanie, pozornosť, komunikácia, kognitívne schopnosti, návyky, zručnosti, konanie, emócie), zdrojov zvládania a obmedzení. Ponúka individuálne formy a skupinové formy pomoci pre zlepšenie participácie a kvality života.
2. Certifikačná príprava trvá najmenej jeden a pol roka a zahŕňa 100 hodín teoretickej prípravy a 380 hodín praxe.
3. Certifikačná príprava nadväzuje na vysokoškolské vzdelenie druhého stupňa v magisterskom študijnom programe v študijnom odbore liečebná pedagogika, získanie osvedčenia o príprave na výkon práce v zdravotníctve a odbornú prax tri mesiace v zariadeniach, v ktorých sa poskytuje psychosociálna rehabilitácia, psychiatrických stacionároch a liečebniach, rehabilitačných pracoviskách, domoch ošetrovateľskej starostlivosti alebo domovoch sociálnych služieb.

b) Obsah a rozsah teoretických a praktických poznatkov

Položka 1

Teoretické poznatky

1. teórie psychosociálnej rehabilitácie a ciele psychosociálnej rehabilitácie v kontexte obnovy zdravia pacientov so psychiatrickou alebo neurologickou diagnózou, systematický prístup, salutogenetický prístup,
2. špecifická neuroplastickej terapie - po mozgovej príhode, úraze hlavy, operáciu mozgu, rehabilitácia psychomotoriky, podpora konania,
3. neuropsychoterapia, kognitívne schémy, proces zmeny,

4. neuro-imuno-hormonálny systém, význam emócií a zážitkov, význam životného štýlu (strava a psychohygiena),
5. reziliencia, sociálna opora, spoluzávislosť, reziduálne stavy po psychiatrickej liečbe, aktivácia, komunikácia, priebežné sledovanie procesu doliečovania, možnosti a riziká,
6. rehabilitácia pri ľahkých funkčných poruchách, preterapia,
7. ergoterapia v psychosociálnej rehabilitácii, pohybové a kreatívne terapie,
8. terapia smiechom, reminiscenčná terapia, multisenzorické prístupy, využitie kreatívnych terapií,
9. participácia, komunitná starostlivosť a rehabilitácia, supervízia,
10. hodnotenie a výskum v psychosociálnej rehabilitácii – proces (zahájenie, diagnostika, plánovanie intervencie, jej realizácia po prenesení naučeného do života), koordinácia zdrojov zvládania, ich vytváranie, manažment pacienta,
11. intervencia v rodine (diagnostika reziliencie, vulnerability), psychoedukácia, podporná psychoterapia, skupinová terapia s rodinou.

Položka 2

Praktické zručnosti

A. Minimálny počet zdravotných výkonov

1.	vstupná diagnostika, vypracovanie terapeutického kontraktu s pacientom, špecifikovanie cieľa, foriem a organizácie intervencie	
1.1.	procesuálna diagnostika	40
1.2.	funkčná diagnostika	
1.3.	diagnostické konzilium v tíme	
2.	psychosociálna rehabilitácia individuálna (cvičenia z vybranej terapie: napríklad ergoterapia, biblioterapia, arteterapia, muzikoterapia, terapia hrou, psychomotorická terapia)	60
2.1.	aktivácia - relaxácia	
2.2.	tréning sociálnych zručností	
2.3.	kognitívny tréning	
2.4.	aktivácia sebaobsluhy	
2.5.	podpora reziliencie	
3.	práca s rodinou, edukácia	7
4.	vedenie psychosociálnej rehabilitácie v skupine	20
4.	krízová intervencia	10
5.	poradenská intervencia	20
6.	sprevádzanie, preterapia	20
7.	supervízia	vypracovanie 3 kazuistik s podrobňím zápisom procesu psychosociálnej rehabilitácie

B. Praktické zručnosti a skúsenosti po ukončení certifikačnej prípravy

1. celostne chápať životnú situáciu pacienta, navrhnuť formy a prostriedky pre psychosociálnu rehabilitáciu a realizovať ich,
2. spolupracovať v tíme odborníkov,
3. využívať osvedčené metódy psychosociálnej rehabilitácie, práce s rodinou a sociálnym prostredím,
4. využívať ergoterapiu, preterapiu, kreatívne terapie, psychomotorickú terapiu v záujme podpory zdravia a sebestačnosti pacienta,
5. viesť dokumentáciu o psychosociálnej rehabilitácii,
6. hodnotiť a prezentovať výsledky svojej práce, objektivizovať záverečné hodnotenie psychosociálnej rehabilitácie, a navrhovať ďalšie pomáhajúce opatrenia.

MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE CERTIFIKAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V CERTIFIKOVANEJ PRACOVNEJ ČINNOSTI

VČASNÁ INTERVENCIA

a) Charakteristika certifikovanej pracovnej činnosti a dĺžka trvania certifikačnej prípravy

1. Včasná intervencia je certifikovaná pracovná činnosť, ktorá zahŕňa tímovú starostlivosť odborníkov o dieťa a rodinu v prípade jeho zdravotného znevýhodnenia, ohrozenia zdravia, komplikácií a potreby posilniť výchovné kompetencie rodičov detí od narodenia spravidla do šiestich rokov veku a pri viacnásobných poruchách vývinu aj dlhšie.
2. Certifikačná príprava trvá najmenej jeden a pol roka a zahŕňa 100 hodín teoretickej prípravy a 380 hodín praxe.
3. Certifikačná príprava nadvázuje na vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v magisterskom študijnom programe v študijnom odbore liečebná pedagogika, získanie osvedčenia o príprave na výkon práce v zdravotníctve a odbornú prax tri mesiace v zariadeniach sociálnych služieb, v ktorých sa poskytuje služba včasnej intervencie, zdravotníckych zariadeniach, ktoré poskytujú zdravotnú starostlivosť deťom alebo iné zariadenia, ktoré poskytujú starostlivosť deťom s poruchami psychomotorického vývinu.

b) Obsah a rozsah teoretických a praktických poznatkov

Položka 1

Teoretické poznatky

1. aktuálne modely včasnej intervencie, ich teoretické východiská (orientácia na rodinu, na sociálnu starostlivosť, na multiprofesionálnu tímovú pomoc) a prístupy (celostný, ekosystémový, funkčný, neuroplasticický), selektívna a indikovaná prevencia,
2. včasná diagnostika, ojedinelé diagnózy, etiológia (genetické poruchy, epigenetika), prognóza, diagnostika parciálnych dysfunkcií v ranom veku, proces pomáhania, špecifická hodnotenia, prognóza,
3. diagnostika primárnej väzby a terapia primárnej väzby, proces vyrovnanávania sa s poruchou zdravia dieťaťa, prevencia posttraumatickej stresovej poruchy, podpora reziliencie rodiny,
4. komunikácia s rodičom, podpora jeho kompetencií vo výchove a starostlivosťi o dieťa, (metóda Marte Meo, sociálna opora, sprevádzanie krízovou situáciou), prevencia komplikácií, vedenie k samostatnosti, dávanie hraníc, filiálna terapia hrou a iné možnosti práce s jeho rodinou,
5. habilitácia a rehabilitácia pri podpore vývinu, poruchách autistického spektra, fetálnom alkoholovom syndróme, teoretické koncepty,
6. poruchy vnímania a motoriky, hypersentivita, hyposenzitivita, poruchy pozornosti a aktivity, v sociálno-emocionálnom správani; diagnostika, habilitácia, rehabilitácia, bazálna stimulácia, senzomotorická, multisenzorická terapia,
7. poruchy vývinu reči, alternatívna a augmentatívna komunikácia v ranom veku, podpora vývinu reči a komunikácie, dysfágia a ich etiológia, prejavy a terapia,
8. možnosti podpory vývinu v kreatívnych terapiách (muzikoterapia, arteterapia, terapia hrou, ergoterapia, psychomotorická terapia), špecifická terapeutická práce s dieťaťom do šiestich rokov,
9. štúdium kazuistik, hodnotenie prínosu intervencii; multikultúrne špecifická, podpora zaškolenia a participácie.

Položka 2

Praktické zručnosti

A. Minimálny počet zdravotných výkonov

1.	vedenie diagnostického rozhovoru s rodičom	15
2.	zaznamenanie údajov, ich analyzovanie, uzavretie kontraktu o forme a organizácii včasnej starostlivosti	15
3.	vývinová diagnostika (podľa odbornosti)	15

4.	priebežná diagnostika	15
5.	bazálna stimulácia	5
6.	cvičenie senzomotorických funkcií	15
7.	cvičenie na podporu senzorickej integrácie	20
8.	cvičenie na podporu komunikácie a spolupráce	20
9.	poradenský rozhovor, intervencia v rodine	5
10.	krízová intervencia	5
11.	intervencia pri špecifických problémoch (napríklad poruchy koordinácie ruka – ruka, oko – ruka, slabá spolupráca, porucha pozornosti, parciálne dysfunkcie, poruchy jedenia, spánku, správania, poruchy primárnej väzby, komunikácie, nerovnováha medzi možnosťami a nárokmi)	20
12.	tímová spolupráca – informovanie, hodnotenie procesu pomáhania, návrh opatrení, supervízia.	5
13.	supervízia	3 kazuistiky

B. Praktické zručnosti a skúsenosti po ukončení certifikačnej prípravy

1. posúdiť celkovú (zdravotnú, edukačnú a sociálnu) situáciu dieťaťa, používať vhodné diagnostické metódy, formulovať závery, navrhnuť a konzultovať v tíme odborníkov potrebné opatrenia a realizovať ich,
2. sprevádzať rodiča procesom vyrovnávania sa s traumou a náročnými situáciami,
3. podporiť rodičovské kompetencie, intervenovať v rodine,
4. komunikovať s dieťaťom, sprostredkovať mu podnety a skúsenosti v súlade s jeho aktuálnym vývinom, orientovať sa v možnostiach dieťaťa, ovládať spôsoby jeho podpory, v prípade potreby spolupracovať s rodičmi a tímom ďalších odborníkov,
5. identifikovať silné stránky a perspektívy dieťaťa a konať v jeho záujme a záujme rodiny, vnímať prípadné ohrozenia, krízy, podporovať stabilitu a bezpečné prostredie pre participáciu na živote rodiny a okolia,
6. identifikovať svoje možnosti a hranice v rámci svojej profesie a rešpektovať profesionalitu ostatných v tíme.“.

42. V prílohe č. 18 sa za riadok „neodkladná podpora životných funkcií“ vkladajú tieto riadky „radiačná ochrana pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti v nemocnici po jadrovej alebo radiačnej udalosti radiačná ochrana pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti v záchrannej zdravotnej službe po jadrovej alebo radiačnej udalosti“.
43. V prílohe č. 18 v MINIMÁLNOM ŠTANDARDU PRE ŠTUDIJNÝ PROGRAM SÚSTAVNÉHO VZDELÁVANIA NEODKLADNÁ PODPORA ŽIVOTNÝCH FUNKCIÍ písmeno c) znie:

„c) Určenie cieľovej skupiny vzdelávacieho programu

Zdravotníčki pracovníci (lekár, zubný lekár, farmaceut, sestra, pôrodná asistentka, fyzioterapeut, verejný zdravotník, zdravotnícky laborant, nutričný terapeut, dentálna hygienička, rádiologický technik, zdravotnícky záchranár, zubný technik, technik pre zdravotnícke pomôcky, optometrista, farmaceutický laborant, masér, očný optik, ortopedický technik, praktická sestra, zubný asistent, sanitár, logopéd, psychológ, liečebný pedagóg, laboratórny diagnostik, fyzik).“.

44. V prílohe č. 18 sa v MINIMÁLNOM ŠTANDARDU PRE ŠTUDIJNÝ PROGRAM SÚSTAVNÉHO VZDELÁVANIA NEODKLADNÁ PODPORA ŽIVOTNÝCH FUNKCIÍ písm. d) vypúšťa čiarka a slová „preškolenie raz za päť rokov po 4 hodiny“.
45. V prílohe č. 18 sa za MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠTUDIJNÝ PROGRAM SÚSTAVNÉHO VZDELAVANIA NEODKLADNÁ PODPORA ŽIVOTNÝCH FUNKCIÍ vkladajú MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠTUDIJNÝ PROGRAM SÚSTAVNÉHO VZDELAVANIA RADIAČNÁ OCHRANA PRI POSKYTOVANÍ ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI V NEMOCNICI PO JADROVEJ ALEBO RADIAČNEJ UDALOSTI a MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠTUDIJNÝ PROGRAM SÚSTAVNÉHO VZDELAVANIA RADIAČNÁ OCHRANA PRI POSKYTOVANÍ ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI

V ZÁCHRANNEJ ZDRAVOTNEJ SLUŽBE PO JADROVEJ ALEBO RADIAČNEJ UDALOSTI, ktoré vrátane nadpisu znejú:

,,MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠTUDIJNÝ PROGRAM SÚSTAVNÉHO VZDELÁVANIA

RADIAČNÁ OCHRANA PRI POSKYTOVANÍ ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI V NEMOCNICI PO JADROVEJ ALEBO RADIAČNEJ UDALOSTI

a) Charakteristika študijného programu sústavného vzdelávania

Radiačná ochrana je vedný odbor zameraný na obmedzenie zdravotného rizika fyzických osôb v dôsledku ožiarenia pri plánovaných, existujúcich alebo nádzových situáciach. Študijný program je orientovaný na výučbu základných princípov a postupov v oblasti radiačnej ochrany.

b) Ciel' študijného programu sústavného vzdelávania

Cieľom je udržiavanie, obnovovanie a rozvíjanie získaných teoretických vedomostí a praktických zručností zameraných na problematiku ochrany zdravia pred účinkami ionizujúceho žiarenia, spôsoby dekontaminácie a obsluhy prístrojov a zariadení a ich adekvátné uplatňovanie v odbornej praxi.

c) Určenie cieľovej skupiny študijného programu sústavného vzdelávania

Lekár, sestra, verejný zdravotník, rádiologický technik, praktická sestra, sanitár, zdravotnícky laborant, ktorí pracujú na urgentných príjmoch ústavnej zdravotnej starostlivosti.

d) Celkový rozsah študijného programu sústavného vzdelávania

Študijný program sústavného vzdelávania trvá najmenej 32 hodín.

e) Obsah a rozsah teoretických vedomostí a praktických zručností

Položka 1

Teoretické vedomosti v radiačnej ochrane tvoria najviac 40 % študijného programu

1. radiačné nehody, ich príčiny, výskyt, následky
  - 1.1. nehody s vonkajším ožiareniom osôb z externých zdrojov žiarenia a nehody spojené s vonkajším ožiareniom a vnútornou rádioaktívnu kontamináciou a povrchovou rádioaktívnu kontamináciou,
2. fyzikálne základy radiačnej ochrany
  - 2.1. zdroje žiarenia, druhy žiarenia, rádioaktívny rozpad, interakcia s hmotou, ionizácia,
  - 2.2. vlastnosti jednotlivých druhov žiarenia,
  - 2.3. vonkajšie, vnútorné ožiarenie,
  - 2.4. veličiny a jednotky,
3. odhady dávok, porovnanie s ožiareniom z rôznych zdrojov žiarenia
  - 3.1. veľkosť dávok osôb ožarených rôznymi zdrojmi žiarenia (porovnanie veľkosti dávok osôb ožarených prírodnými zdrojmi ionizujúceho žiarenia, veľkosť dávok osôb ožarených zo zdrojov žiarenia používaných v zdravotníctve, priemysle, ožiarenie obyvateľov v okolí jadrových zariadení),
  - 3.2. veľkosť dávok osôb ožarených pri rôznych typoch radiačných havárií a jadrových havárií (porovnanie veľkosti dávok postihnutých osôb pri radiačných haváriách na priemyselných pracoviskách so zdrojmi žiarenia, v zdravotníctve a jadrových zariadeniach a veľkosť dávok pracovníkov, obyvateľov a zasahujúcich osôb pri jadrových haváriách),
4. základné spôsoby radiačnej ochrany – všeobecne,
5. biologické účinky ionizujúceho žiarenia
  - 5.1 poškodenie zdravia pri vonkajšom ožiarenií,
  - 5.2 akútna choroba z ožiarenia, poškodenie kože, poškodenie zraku,
  - 5.3 poškodenie zdravia pri vnútornom ožiarenií, poškodenie gastrointestinálneho traktu,
  - 5.4 poškodenie dýchacích ciest, poškodenie plodu pri ožarení tehotných,
6. medzinárodná spolupráca

- 6.1 Radiačná pohotovostná lekárska pripravenosť a asistenčná sieť (WHO/REMPAN - Radiation Emergency Medical Preparedness Assistance Network),
- 6.2. Medzinárodná agentúra pre atómovú energiu (IAEA - International Atomic Energy Agency),
- 7. radiačná ochrana pri radiačných udalostiach – prehľad,
  - 7.1.klasifikácia radiačných udalostí, mimoriadne radiačné udalosti, nehody, havárie, núdzová situácia,
  - 7.2. povinnosti prevádzkovateľa pri radiačnej udalosti,
  - 7.3. havarijná pripravenosť, havarijný plán, plán zdravotníckych opatrení - traumatologický plán
  - 7.4. odozva na radiačnú haváriu, havarijné cvičenia,
  - 7.5. príprava zasahujúcich osôb, cesty ožiarenia zamestnancov a spôsoby ich regulácie, riadenie dávok zasahujúcich osôb,
  - 7.6. opatrenia na ochranu obyvateľov, neodkladné opatrenia pri núdzovej situácii, všeobecné kritériá na prijímanie ochranných opatrení.
- 8. odozva na mieste nehody z pohľadu radiačnej ochrany
  - 8.1. plánovaná činnosť,
  - 8.2 havarijné plány, zásahy, príprava na mieste výkonu činnosti,
  - 8.3. nehody mimo zariadenia, postupy,
- 9. rizikové faktory pri radiačnej havárii
  - 9.1. riziko vonkajšieho ožiarenia, riziko kontaminácie,
- 10. odozva v zdravotníckom zariadení
  - 10.1. informácia o kontaminácii alebo ožiareni privážaných pacientov pre urgentný príjem,
  - 10.2. zhodnotenie priorít pre liečebné zákroky, orientačný monitoring povrchovej kontaminácie,
  - 10.3. príjem kontaminovaných osôb, ktorých poranenia ohrozujú život do určeného zdravotníckeho zariadenia,
  - 10.4. presuny pacienta v rámci oddelenia urgentnej medicíny, liečebné zákroky (ožarený externe – bežný postup; kontaminovaný – zabránenie rozšíreniu kontaminácie),
  - 10.5. poradenstvo pre pacientov a príbuzných,
- 11. riziko ožiarenia od kontaminovaného pacienta
  - 11.1. prostriedky na ochranu priestorov nemocníc a zdravotníckej techniky pred kontamináciou od kontaminovaných pacientov,
  - 11.2. použitie osobných ochranných prostriedkov,
  - 11.3. hrubá dekontaminácia pacientov pri príjme,
  - 11.4. dôkladná dekontaminácia pacienta pred ošetrením alebo počas ošetrenia,
  - 11.5. dekontaminácia priestorov nemocníc a zdravotníckej techniky po zákroku,
- 12. meradlá
  - 12.1. osobné a prenosné meradlá dávkového príkonu, meradlá kontaminácie,
  - 12.2. overovanie funkčnosti, obsluha prístrojov,
  - 12.3. použitie osobných dozimetrov,
  - 12.4. starostlivosť o prístroje.

Položka 2

Praktické skúsenosti a zručnosti v radiačnej ochrane tvoria najmenej 60% študijného programu a vykonajú sa vo vzdelávacej ustanovizni a na pracovisku cielovej skupiny zdravotníckych pracovníkov

A. Praktické skúsenosti

1. použitie prostriedkov na ochranu priestorov nemocníc a zdravotníckej techniky pred kontamináciou od kontaminovaných pacientov,
2. použitie osobných ochranných prostriedkov,
3. použitie osobných dozimetrov,
4. príjem kontaminovaných osôb, ktorých poranenia ohrozujú život do určeného zdravotníckeho zariadenia, monitoring,
5. hrubá dekontaminácia pacientov pri príjme,
6. meranie dávkového príkonu,
7. orientačný monitoring povrchovej kontaminácie,
8. meranie lokálnej kontaminácie povrchu tela,

9. dôkladná dekontaminácia pacienta pred ošetrením alebo počas ošetrenia,
10. dekontaminácia ošetrujúceho personálu,
11. dekontaminácia zdravotníckej techniky a priestorov nemocníc po zákroku,
12. postupy na sledovanie vnútornej kontaminácie postihnutých osôb,
13. použitie antidót a látok na urýchlenie uvoľňovania rádioaktívnych látok z tela postihnutých osôb.

B. Minimálny počet nacvičovaných situácií v simulovaných podmienkach

1.	použitie prostriedkov na ochranu priestorov nemocníc a zdravotníckej techniky pred kontamináciou od kontaminovaných pacientov	5
2.	použitie osobných ochranných prostriedkov	5
3.	použitie osobných dozimetrov	5
4.	príjem kontaminovaných osôb, ktorých poranenia ohrozujú život do určeného zdravotníckeho zariadenia, monitoring	5
5.	hrubá dekontaminácia pacientov pri príjme	5
6.	meranie dávkového príkonu	5
7.	orientačný monitoring povrchovej kontaminácie	5
8.	meranie lokálnej kontaminácie povrchu tela	5
9.	dôkladná dekontaminácia pacienta pred ošetrením alebo počas ošetrenia	5
10.	dekontaminácia ošetrujúceho personálu	5
11.	dekontaminácia zdravotníckej techniky a priestorov nemocníc po zákroku	5

f) Materiálno-technické zabezpečenie študijného programu sústavného vzdelávania

1. merač príkonu dávky (beta žiarenie, gama žiarenie),
2. merač povrchovej kontaminácie,
3. osobný dozimeter,
4. osobné ochranné pomôcky,
5. pracovné ochranné pomôcky.

MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠTUDIJNÝ PROGRAM SÚSTAVNÉHO VZDELÁVANIA

RADIAČNÁ OCHRANA PRI POSKYTOVANÍ ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI

V ZÁCHRANNEJ ZDRAVOTNEJ SLUŽBE PO JADROVEJ ALEBO RADIAČNEJ UDALOSTI

a) Charakteristika študijného programu sústavného vzdelávania

Radiačná ochrana je vedný odbor zameraný na obmedzenie zdravotného rizika fyzických osôb v dôsledku ožiarenia pri plánovaných, existujúcich alebo núdzových situáciách. Študijný program je orientovaný na výučbu základných princípov a postupov v oblasti radiačnej ochrany.

b) Ciel študijného programu sústavného vzdelávania

Cieľom je oboznámenie sa so základmi radiačnej ochrany, stanovením zdravotného rizika po expozícii a pracovnými postupmi v závislosti od rozsahu havárie a formy ožiarenia. Praktická časť je zameraná na ochranu fyzických osôb, dekontaminačné postupy a postupy meraní pre stanovenie veľkosti ožiarenia a ich adekvátne využívanie v praxi.

c) Určenie cieľovej skupiny študijného programu sústavného vzdelávania

Členovia zásahovej skupiny ambulancie záchrannej zdravotnej služby.

d) Celkový rozsah študijného programu sústavného vzdelávania

Študijný program sústavného vzdelávania trvá najmenej 24 hodín.

e) Obsah a rozsah teoretických vedomostí a praktických zručností

Položka 1

Teoretické vedomosti v radiačnej ochrane tvoria najviac 40 % študijného programu

1. radiačné nehody, ich príčiny, výskyt, následky
2. nehody s vonkajším ožiareniom osôb z externých zdrojov žiarenia a nehody s vonkajším ožiareniom osôb a vnútornou rádioaktívnu kontamináciou a povrchovou rádioaktívnu kontamináciou,

2. fyzikálne základy radiačnej ochrany
  - 2.1. zdroje žiarenia, druhy žiarenia, rádioaktívny rozpad, interakcia s hmotou, ionizácia,
  - 2.2. vlastnosti jednotlivých druhov žiarenia, rádioaktívny rozpad,
  - 2.3. vonkajšie ožiarenie, vnútorné ožiarenie,
  - 2.4. veličiny a jednotky,
3. odhady dávok, porovnanie s ožiareniom z rôznych zdrojov žiarenia,
  - 3.1. veľkosť dávok osôb ožarených rôznymi zdrojmi žiarenia (porovnanie veľkosti dávok osôb ožarených prírodnými zdrojmi ionizujúceho žiarenia, veľkosť dávok osôb zo zdrojov žiarenia používaných v zdravotníctve, priemysle, ožiarenie obyvateľov v okolí jadrových zariadení),
  - 3.2. veľkosť dávok osôb ožarených pri rôznych typoch radiačných havárií a jadrových havárií (porovnanie veľkosti dávok postihnutých osôb pri radiačných haváriach na priemyselných pracoviskách so zdrojmi žiarenia, v zdravotníctve a jadrových zariadeniach a veľkosťi dávok pracovníkov, obyvateľov a zasahujúcich osôb pri jadrových haváriach),
4. základné spôsoby radiačnej ochrany – všeobecne,
5. biologické účinky ionizujúceho žiarenia
  - 5.1 poškodenie zdravia pri vonkajšom ožiareni,
  - 5.2 akútnej chorobe z ožiarenia, poškodenie kože, poškodenie zraku,
  - 5.3 poškodenie zdravia pri vnútornom ožiareni, poškodenie gastrointestinálneho traktu,
  - 5.4. poškodenie dýchacích ciest, poškodenie plodu pri ožarení tehotných,
6. medzinárodná spolupráca
  - 6.1 Radiačná pohotovostná lekárska pripravenosť a asistenčná sieť (WHO/REMPAN - Radiation Emergency Medical Preparedness Assistance Network),
  - 6.2. Medzinárodná agentúra pre atómovú energiu (IAEA - International Atomic Energy Agency),
7. radiačná ochrana pri radiačných udalostiach – prehľad,
  - 7.1.klasifikácia radiačných udalostí, mimoriadne radiačné udalosti, nehody, havárie, núdzová situácia,
  - 7.2. povinnosti prevádzkovateľa pri radiačnej udalosti,
  - 7.3. havarijná pripravenosť, havarijný plán, plán zdravotníckych opatrení - traumatologický plán
  - 7.4. odozva na radiačnú haváriu, havarijné cvičenia,
  - 7.5. príprava zasahujúcich osôb, cesty ožiarenia zamestnancov a spôsoby ich regulácie, riadenie dávok zasahujúcich osôb,
  - 7.6. opatrenia na ochranu obyvateľov, neodkladné opatrenia pri núdzovej situácii, všeobecné kritériá na prijímanie ochranných opatrení.
8. odozva na mieste nehody z pohľadu radiačnej ochrany
  - 8.1. plánovaná činnosť,
  - 8.2 havarijné plány, zásahy, príprava na mieste výkonu činnosti,
  - 8.3. nehody mimo zariadenia, postupy,
9. rizikové faktory pri radiačnej havárii
  - 9.1. riziko vonkajšieho ožiarenia, riziko kontaminácie,
10. postupy zdravotníckych záchranárov
  - 10.1. urgentná starostlivosť o postihnuté osoby pri vonkajšom ožiareni, povrchovej kontaminácii a pri vnútornej kontaminácii,
  - 10.2. postupy pri dekontaminácii osôb na mieste,
  - 10.3. postupy pri dekontaminácii osôb so závažnými poraneniami – napríklad rezné rany, popáleniny, otvorené zlomeniny,
  - 10.4. starostlivosť o postihnuté osoby vystavené ožiareniu, rádioaktívnej kontaminácii a ďalším škodlivým faktorom – napríklad toxické látky, toxické výparы,
11. riziko ožiarenia od kontaminovaného pacienta
  - 11.1. prostriedky na ochranu vozidiel RZP a zdravotníckej techniky pred kontamináciou od kontaminovaných pacientov,
  - 11.2. použitie osobných ochranných prostriedkov,
  - 11.3. hrubá dekontaminácia pacientov pred prepravou, zabalenie kontaminovaného pacienta do ochranných vrstiev pred naložením do vozidla ambulancie záchrannej zdravotnej služby,
12. dekontaminácia

- 12.1. postupy dekontaminácie ambulancie záchrannej zdravotnej služby a zdravotníckej techniky po zákroku,
13. meradlá
  - 13.1. meradlá dávkového príkonu, meradlá povrchovej kontaminácie,
  - 13.2. overovanie funkčnosti meradiel, obsluha prístrojov,
  - 13.3. použitie osobných dozimetrov,
  - 13.4. starostlivosť o prístroje.

Položka 2

Praktické skúsenosti a zručnosti v radiačnej ochrane tvoria najmenej 60% študijného programu a vykonajú sa vo vzdelávacej ustanovizni s požadovaným materiálno-technickým vybavením

A. Praktické skúsenosti

1. prostriedky na ochranu ambulancie záchrannej zdravotnej služby a zdravotníckej techniky pred kontamináciou od kontaminovaných pacientov,
2. použitie osobných ochranných prostriedkov,
3. použitie osobných dozimetrov,
4. hrubá dekontaminácia pacientov pred prepravou,
5. zabalenie kontaminovaného pacienta do ochranných vrstiev pre naložením do vozidla ambulancie záchrannej zdravotnej služby,
6. meranie dávkového príkonu,
7. dekontaminácia členov zásahovej skupiny ambulancie záchrannej zdravotnej služby po zákroku,
8. dekontaminácia ambulancie záchrannej zdravotnej služby a zdravotníckej techniky po zákroku.

B. Minimálny počet nacičovaných situácií v simulovaných podmienkach

1.	postupy na ochranu ambulancie záchrannej zdravotnej služby a zdravotníckej techniky pred kontamináciou od kontaminovaných pacientov.	5
2.	použitie osobných ochranných prostriedkov.	5
3.	použitie osobných dozimetrov.	5
4.	hrubá dekontaminácia pacientov pred prepravou	5
5.	zabalenie kontaminovaného pacienta do ochranných vrstiev pred naložením do vozidla ambulancie záchrannej zdravotnej služby	5
6.	meranie dávkového príkonu 6.1. orientačný monitoring povrchovej kontaminácie 6.2. meranie lokálnej kontaminácie povrchu tela	5
7.	dekontaminácia členov zásahovej skupiny ambulancie záchrannej zdravotnej služby po zákroku	5
8.	dekontaminácia ambulancie záchrannej zdravotnej služby a zdravotníckej techniky po zákroku	5

f) Materiálno-technické zabezpečenie študijného programu sústavného vzdelávania

1. merač príkonu dávky (beta žiarenie, gama žiarenie),
2. osobný dozimeter,
3. osobné ochranné pomôcky,
4. pracovné ochranné pomôcky.“.

46. Za prílohu č. 18b sa vkladá príloha č. 18c, ktorá vrátane nadpisu znie:

„Príloha č. 18c k výnosu č. 12422/2010 – OL

MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE CERTIFIKAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM A JEHO ŠTRUKTÚRA V ZDRAVOTNÍCKOM POVOLANÍ

SANITÁR

Minimálny štandard pre certifikačný študijný program
asistencia v záchrannej zdravotnej službe

MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE CERTIFIKAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM

MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE CERTIFIKAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V CERTIFIKOVANEJ PRACOVNEJ ČINNOSTI

ASISTENCIA V ZÁCHRANNEJ ZDRAVOTNEJ SLUŽBE

a) Charakteristika certifikovanej pracovnej činnosti a dĺžka trvania certifikačnej prípravy

1. Asistencia v záchrannej zdravotnej službe je certifikovaná pracovná činnosť, ktorá sa zaoberá vykonávaním základných asistenčných úloh a odborných pracovných činností v ambulancii záchrannej zdravotnej služby pri poskytovaní neodkladnej zdravotnej starostlivosti a činnosťami súvisiacimi s vedením vozidla ambulancie záchrannej zdravotnej služby s právom prednostnej jazdy.
2. Certifikačná príprava trvá najmenej tri mesiace.
3. Certifikačná príprava nadväzuje na
  - a) stredné odborné vzdelanie v učebnom odbore sanitár a
  - b) vykonávanie pozície vodiča v záchrannej zdravotnej službe v trvaní najmenej šesť mesiacov.

b) Obsah a rozsah teoretických vedomostí a praktických poznatkov

Položka 1

Teoretické vedomosti

1. základné poznatky z organizácie prednemocničnej neodkladnej zdravotnej starostlivosti,
2. právne predpisy súvisiace s výkonom práce vodiča záchrannej zdravotnej služby,
3. zásady používania telekomunikačných techník a moderných informačných systémov používaných v záchrannej zdravotnej službe, rádiová komunikácia s operačným strediskom záchrannej zdravotnej služby, prípadne s inými zložkami integrovaného záchranného systému,
4. zásady používania materiálno-technického vybavenia ambulancií záchrannej zdravotnej služby,
5. spracovávanie potrebnej dokumentácie v záchrannej zdravotnej službe,
6. vyslobodzovanie osoby pri nehodách a havarijných situáciach v súčinnosti s ostatnými zložkami integrovaného záchranného systému,
7. starostlivosť pri neodkladných stavoch v prednemocničnej neodkladnej zdravotnej starostlivosti,
8. asistencia v rámci diagnostiky a liečby raneného pri náhlom poškodení zdravia,
9. postupy pri udalostiach s hromadným postihnutím osôb.

Položka 2

Praktické poznatky

Oddiel

Minimálny počet zdravotných výkonov

1.	KPCR v simultánnych podmienkach 1.1. BLS - novonarodené dieťa, 1.2. BLS - dieťa, 1.3. BLS - dospelý, 1.4. BLS - rodička,	30 30 80 10
----	--	----------------------

2.	Rozšírená resuscitácia v simultánnych podmienkach 2.1. rozšírená resuscitácia- novonarodené dieťa, 2.2. rozšírená resuscitácia- dieťa, 2.3. rozšírená resuscitácia - dospelý, 2.4. rozšírená resuscitácia - rodička	30 30 80 10
3.	asistencia pri príprave a podávaní liekov	20
4.	asistencia pri podávaní inhalačnej liečby	10
5.	asistencia pri vyhotovení 12-zvodového EKG záznamu	20
6.	asistencia pri ošetrovaní rán a poranení	30
7.	meranie fyziologických funkcií	50
8.	meranie hodnoty glykémie v krvi glukometrom	10
9.	zabezpečenie priechodnosti dýchacích ciest bez pomôcok	10
10.	asistencia pri dopravnej nehode	10
11.	asistencia pri pôrode	5

B. Praktické zručnosti a skúsenosti

1. ovládanie správnej techniky vedenia vozidiel s právom prednostnej jazdy ambulancie záchrannej zdravotnej služby,
2. preukádzanie kondičných jázd - núdzové zastavenie vozidla, zastavenie vozidla na rôznom povrchu, zastavenie vozidla v zákrute, kruhové objazdy, uhýbací manéver so zastavením vozidla, zvládnutie šmyku, udržiavanie vozidla s právom prednostnej jazdy ambulancie záchrannej zdravotnej služby v stave pripravenosti na zásah, práca s kartou vodiča, práca s knihou jázd,
3. asistencia pri vyslobodzovaní osoby pri nehodách a havarijných situáciach v súčinnosti s ostatnými zložkami integrovaného záchranného systému,
4. ovládanie udržiavania rádiovej komunikácie a dátovej komunikácie s operačným strediskom záchrannej zdravotnej služby, prípadne s inými zložkami integrovaného záchranného systému,
5. manipulácia s transportnými pomôckami a transportnou technikou,
6. používanie imobilizačných prostriedkov a fixačných prostriedkov,
7. asistencia pri vykonávaní KPCR a vykonávanie KPCR pri zlyhaní životných funkcií dospelých a detí.“.

Čl. II

Toto opatrenie nadobúda účinnosť 1. januára 2020.

**Andrea Kalavská v. r.
ministerka**

VESTNÍK MINISTERSTVA ZDRAVOTNÍCTVA SR

Vydáva Ministerstvo zdravotníctva SR vo V OBZOR, s.r.o., Bratislava,

Objednávky na predplatné, ako aj jednorazové vybavuje V OBZOR, s.r.o., Bratislava, tel.: 0905 361 251

Adresa pre písomný styk: V OBZOR, s.r.o., P.O.Box 64, 820 12 Bratislava 212, E-mail: obzor@obzor.sk, www. obzor.sk